

SOSYAL SİGORTA SAĞLIK İŞLEMLERİ TÜZÜĞÜ

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 26.5.1972, No : 7/4496
Dayandığı Kanunun Tarihi : 17.7.1964, No : 506
Yayımlandığı R. Gazetenin Tarihi : 22.6.1972, No : 14223
Yayımlandığı Düsturun Tertibi : 5, Cildi : 11, S : 2504

BİRİNCİ BÖLÜM *Genel Hükümler*

Madde 1 – İş kazası ve meslek hastalığı sonucu sürekli iş göremezlik hallerinin meslekte kazanma gücünü ne oranda azaltacağı;

Sigortalıların hangi hallerde çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirmiş ve hangi hallerde başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda sayılacakları;

İşe alıştırmanın ne yoldan ve hangi esaslara göre yapılacağı ve Sosyal Sigortalar Kanununun 122 nci maddesinin uygulanma tarzı;

Sigortalıların hangi hallerde erken yaşlanmış sayılacakları;

Sosyal Sigortalar Kanununun 129 uncu maddesi gereğince kurulan Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun, sözü edilen Kanunda belirtilenler dışında kalan ve bu Kanunun uygulanması ile ilgili bulunan görevleri ve çalışma şekil ve esasları;

Hangi hastalıkların meslek hastalığı sayılacağı ve bu hastalıkların, işten ayrıldıktan en geç ne kadar zaman sonra meydana çıktığı takdirde o işten ileri gelmiş kabul edileceği

Hakkındaki esaslar, bu Tüzükte belirtilmiştir.

Madde 2 – Bu Tüzükte geçen "Kurum" deyiimi "Sosyal Sigortalar Kurumu" anlamına gelir.

Madde 3 – İş kazasının meydana geldiği veya meslek hastalığının başladığı zaman, hizmet akdine göre yapmakta olduğu iş "Sigortalının mesleği" sayılır.

Kurum, bu mesleğin tesbitinde sigortalının çalıştığı iş yerinden alınacak belgeyi esas tutabileceği gibi, bu hususu kendi yetkili elemanları vasıtasıyla incelemeye ve buna göre karar vermeye yetkilidir.

Madde 4 – Hizmet akdine göre, bu Tüzüğün ikinci Bölümünün, D cetvelinde gösterilen mesleklerden birinden fazlasını yapmakta olan sigortalının iş kazası veya meslek hastalığı yönünden sürekli iş göremezlik durumuna girmesi halinde, bunlardan, sürekli iş göremezlik derecesinin en yüksekini vermiş olan meslek "sigortalının mesleği" sayılır.

İKİNCİ BÖLÜM

*İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sonucu Sürekli İş Göremezlik Hallerinin Meslekte
Kazanma Gücünü ne Oranda Azaltacağına Tespiti*

Madde 5 – İş kazası veya meslek hastalığı sonucu husule gelen arızaların, sigortalının mesleğinde kazanma gücünü ne oranda azaltacağı, Tüzüğe ekli A, B, C, D ve E cetvellerine göre tespit edilir.

(Değişik : 31/5/1985 - 85/9529 K.) A cetveli, iş kazalarının neden olduğu hastalık ve arızalarla meslek hastalıklarını ve bunların neden olduğu arızaları, vücuttaki yerlerine göre sınıflandıran ve başlıkları aşağıda gösterilen 14 listeden teşekkül eder.

- I – Baş arızaları (kafa kemikleri, nöroloji, nöroşirürji, psikiatri arıza ve hastalıkları)
- II – Göz arızaları
- III – Kulak arızaları
- IV – Yüz arızaları
- V – Boyun arızaları
- VI – Göğüs hastalıkları
- VII – Omuz ve kol arızaları
- VIII – El bileği ve el arızaları
- IX – El parmakları arızaları
- X – Omurga arızaları
- XI – Karın hastalık ve arızaları,
- XII – Pelvis ve alt ekstremita arızaları
- XIII – Endokrin, metabolizma, kollagen doku, periferik damar hastalıkları, hematolojik ve romatoid hastalıklar
- XIV – Deri arızaları ve yanıklar

Her listede 3 kolon mevcut olup bunlardan; birinci kolon arızanın sıra numarasını, ikinci kolon arızanın çeşidini, üçüncü kolon arızanın ağırlık ölçüsünü gösterir.

(Değişik : 12/11/1978 - 7/16989 K.) B cetveli sigortalının çalıştığı işkolları ve meslek veya iş çeşidi listelerini içerir.

Her listede 2 kolon mevcut olup bunlardan; birinci kolon meslek veya iş çeşitlerini, ikinci kolon meslek grup numaralarını gösterir.

C cetveli, sürekli iş görememezlik simgelerini göstermekte olup, A cetvelinin listelerine paralel olarak arızanın vücuttaki yerine göre 14 tabloyu ihtiva eder.

Her tablo A cetvelinin 14 listesinden birine tekabül eder ve sol kenardaki dikey kolonda arıza sıra numaraları, üstteki yatay kolonda 1 den 52 ye kadar meslek grup numaraları ve bunların kesişme noktalarında sürekli iş göremezlik simgeleri bulunur.

D cetveli, arızaların ağırlık ölçülerine ve sürekli iş göremezlik simgelerine göre meslekte kazanma gücünün azalma oranını bulmaya yarar. Bu cetvelin sol kenarındaki dikey kolon 0 dan 65 e kadar arıza ağırlık ölçülerini üstteki yataykolon A dan R ye kadar arızaların sürekli iş göremezlik simgelerini, bunlarınkesişme noktaları 1 den 100 e kadar meslekte kazanma gücünün azalma oranını gösterir.

Bu cetvele göre bulunan oran, 38-39 yaşlarındaki bir sigortalının meslekte kazanma gücünün azalma oranıdır.

E cetveli, D cetveline göre bulunan orana ve sigortalının yaşına göre meslekte kazanma gücünün azalma oranını tespiti yarar.

Meslekte kazanma gücünün azalma oranının hesabında, sigortalının sürekli iş göremezlik halinin raporla tesbit edildiği tarihdeki yaşı esas alınır.

Bu cetvelin solundaki dikey kolon 38-39 yaşlara ait meslekte kazanma gücünün azalma oranını, üstteki yatay kolon 21 den 64 e kadar olan yaşları, bunların kesişme noktaları ise meslekte kazanma gücündeki azalmanın yaşlara göre oranlarını gösterir.

(Ek : 12/11/1978 - 7/16989 K.) Ancak sigortalının sağlık durumunda sürekli iş göremezlik yönünden bir değişiklik olmuş ise, bu değişikliğin raporla saptandığı tarihteki yaşı esas alınır.

Madde 6 – A cetveli listelerinde yazılı arızalardan birinin meslekte kazanma gücünü ne oranda azaltacağı aşağıdaki şekilde hesaplanır:

a) A cetvelindeki vücudun çeşitli bölgelerine veya sistemlerine göre hazırlanmış olan 14 arıza listesinde sigortalının arızası bulunur. Bu arızanın solundaki arıza sıra numarası ile sağındaki arıza ağırlık ölçüsü bir tarafa kaydedilir.

b) **(Değişik : 12/11/1978 - 7/16989 K.)** B cetveli listelerinde önce sigortalının işkolu, sonra bu işkolu içindeki meslek veya iş çeşidi bulunur. Bunun karşısındaki meslek grup numarası da bir yere yazılır.

(Değişik : 12/11/1978 - 7/16989 K.) Sigortalının meslek veya iş çeşidi bu listelerde bulunmadığı takdirde meslek veya işinin benzeri veya en yakını esas alınır.

Aynı adı taşıyan meslek veya iş çeşidi birden çok iş kolu listesinde yer aldığı takdirde, sigortalının çalıştığı iş kolu listesindeki meslek veya iş çeşidi esas alınır.

c) Sürekli iş göremezlik simgesini gösteren C cetvelinin arızaya uygun tablosunun dikey kolonunda yukarıda tespit edilen arıza sıra numarası ile yatay kolonundaki meslek grup numarasının kesiştiği noktadaki sürekli iş göremezlik simgesi bulunarak bir tarafa kaydedilir.

d) D cetvelinin dikey kolonunda yukarıda tespit edilen arıza ağırlık ölçüsü ile yatay kolonundaki meslek simgesinin kesiştiği noktadaki sayı, meslekte kazanma gücünün azalma oranıdır.

e) Tespit edilen bu meslekte kazanma gücü azalmasının sigortalının yaşına uygun oranını bulmak için E cetvelinden yararlanılır. Bu cetvelin dikey kolonunda bulunan meslekte kazanma gücünün azalma oranı ile üstteki yatay kolonda bulunan sigortalının sürekli iş göremezlik halinin tespiti tarihindeki yaşının kesiştiği yerdeki sayı, bu yaşa uyan sürekli iş göremezlik sebebiyle meslekte kazanma gücünün azalma oranıdır.

Madde 7 – (Değişik birinci fıkra : 12/11/1978 - 7/16989 K.) A cetveli listelerinde yazılı arızalardan birkaçının bir arada bulunması veya eski bir arızaya yenisinin eklenmesi halinde meslekte kazanma gücünün ne oranda azalacağı, Balthazard formülüne göre aşağıdaki biçimde hesaplanır:

a) Sigortalıdaki arızaların meslekte kazanma gücünü azaltma oranları 6 ncı maddeye göre ayrı ayrı tespit edilir.

b) Bu oranlar, en yüksekinden başlanarak sıraya konur.

c) En yüksek oran, sigortalının çalışma gücünün tümünü gösteren % 100 den çıkarılır.

d) Bu çıkarmada kalan miktar, sırada ikinci gelen meslekte kazanma gücü azalma oranı ile çarpılır. Çarpıma, en yüksek meslekte kazanma gücü azalma oranı eklenir, böylece birinci ve ikinci arızaların meslekte kazanma gücü toplam azalma oranı bulunmuş olur.

e) Sigortalının arızası 2 den fazla ise birinci ve ikinci arızaların meslekte kazanma gücü toplam azalma oranı birinci sıraya ve üçüncü sıradaki arızanın meslekte kazanma gücü azalma oranı ikinci sıraya alınarak yukardaki işlem tekrarlanır.

Madde 8 – (Değişik : 31/5/1985 - 85/9529 K.)

A cetveli listelerinde ayrı ayrı gösterilen çeşitli arızalar, bu listelerdeyer alan bir hastalık veya arızanın tabii sonucu iseler, bunlar, ayrı sebeplerebağlı arızalar gibi ele alınarak haklarında 7 nci madde hükümlerine göre işlem yapılmaz.

Madde 9 – İş kazası veya meslek hastalığı sayılmayacak bir olaydan veya doğuştan ileri gelmiş herhangi bir arızası bulunan sigortalının sonradan bir işkzası veya meslek hastalığı sonucu sürekli iş göremezliğe uğraması halinde meslekte kazanma gücü azalma oranı aşağıdaki şekilde hesaplanır:

a) Sigortalının iş kazası veya meslek hastalığı sayılacak veya sayılmayacak olaylardan veya doğuştan meydana gelmiş her türlü arızalarının sebep olduğu meslekte kazanma gücü toplam azalma oranı 6 ve 7 nci maddelere göre bulunur.

b) Sigortalının iş kazası veya meslek hastalığı sayılmayacak bir olaydan veya doğuştan ileri gelmiş arızalarının sebep olduğu meslekte kazanma gücü toplam azalma oranı, (a) bendinde tespit edilen toplam orandan çıkarılır; kalan, iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücü azalma oranıdır.

Ancak, sigortalının işe alınmadan önce mevcut olan veya işe alındıktan sonra iş kazası veya meslek hastalığı sonucu olmayarak meydana gelen arızaları, yapmakta olduğu işteki kazanma gücüne tesir etmiyorsa bu arızalar kazanma gücü toplam azalma oranının hesabında nazara alınmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

*Sigortalıların Hangi Hallerde Çalışma Gücünün en az Üçte İkisini Yitirmiş
ve Hangi Hallerde Başka Birinin Sürekli Bakımına Muhtaç Durumda
Sayılacakları*

Madde 10 – (Değişik : 31/5/1985 - 85/9529 K.)

Sigortalılık süresi içinde aşağıdaki arızaların meydana gelmesi veya eski ve çalışmaya engel olmayan bir arızanın aşağıda yazılı seviyelere yükselmesi yahut 1475 sayılı İş Kanununun 25 inci maddesi hükmü gereğince, bedensel veya ruhsal sakatlık derecelerine uygun işlere yerleştirilenlerin, sigortalılık süresi içinde sakatlıklarının artması veya sakatlıklarına yeni hastalık veya arızaların eklenmesi nedeniyle çalışamayacak duruma geldiklerinin Kurum sağlık tesisleri sağlık kurullarınca belirlenmesi halinde, sigortalılar, çalışma gücünün en az üçteikisini yitirmiş sayılırlar:

A - BAŞ ARIZALARI (kafa kemikleri, nöroloji, nöroşirürji, psikiatri arızave hastalıkları)

1 - Sürekli organik ve fonksiyonel bozukluklarla birlikte olan kafatası defektleri veya kraniyoplasti yapılamayan 25 cm2 den büyük kafatası defektleri veya yaralanma sonucu kafatası içinde kalan yabancı cisimlerin neden olduğu nörolojik ve psişik belirtiler.

2 - Trombotik, embolik, subaraknoidal veya intraserebral kanama sonucu meydana gelmiş konuşma güçlüğü veya yürüme güçlüğü yahut nükse eğilim gösteren monopleji, monoparazi, hemipleji, hemiparezi, altern paralizi, paraziler,

3 - Değişik etiyolojilere bağlı mikst afaziler (sensoriyel-motris),

4 - Vasküler, enfeksiyöz, travmatik, tümoral kökenli iki taraflı, baston veya bir araç kullanmaya yahut başkasının bakımına gerek gösteren paraplejiler, paraparaziler, diplejiler, kuadrolejiler (sfenktör bozuklukları, nörojenikmesane vb.)

5 - Postensefalitik veya arterioskleroza bağlı, arızaları belirgin, günlük işlerin güçlükle yapılabilmesine veya hiç yapılamamasına sebep olan parkinson hastalığı (paralizi ajitan),

6 - Serebrohereditler, herododejeneratif hastalıklar (serebral palsy v.b.),

7 - Vasküller, enfeksiyöz zehirlenmeye bağlı, başkasının yardımını gerektirecek denge bozuklukları yapan serebellar hastalıklar,

8 - Menenjit, ensefalit, menengoensefalit gibi beyin zarları veya beyin dokusu enfeksiyonu sekelleri sonucu meydana gelen, fonksiyonel bozukluk yapan kafaçiftleri arızaları veya hareket sistemi bozuklukları,

9 - Ağır sirengomiyeli, skleroz lateral amiyotrofik (serebroheredit, herododejeneratif omirilik hastalıkları),

10 - Ağır miyastenia gravis ve miyopatiler (heredit, herododejeneratif kas hastalıkları),

11 - Orta veya ağır derecede belirgin, kronik, tekrarlayıcı, yaygın miyelin kılıfı hastalıkları (multipl skleroz),

12 - Ayda birkaç kez gelen, antipileptiklere cevap vermeyen veya zaman zaman statüs epileptikusla seyreden grandmal epilepsi, zaman zaman genarilize nöbetlerle seyreden jaksoniyen epilepsi veya haftada birkaç kez tekrarlayan, kontrol altına alınamayan epilepsi,

13 - Klinik, E.M.G. bulgularıyla doğrulanmış sekel poliradikülonevrit radikülit, polinevrit, polinöropatiler,

14 - Tedaviye rağmen hafif işlerde bile çalışmaya imkan vermeyen psikozlar

a) Organik psikozlar (senil demans, kronik alkolik, şizofrenik, affektif psiko-manyak-depressif paranoid),

b) Organik olmayan psikozlar (depressif, eksite tipler, psikojenik paranoid),

c) Nörotik bozukluklar veya kişilik bozuklukları,

d) Organik beyin zedelenmesi sonucu meydana gelen ve psikotik olmayan bozukluklar (frontal lob sendromu, post kontüzyon sendromu),

e) Alkol, morfin, esrar, kokain ve benzerlerine bağlı psikozlar,

15 - İdiosi veya embesilite derecesinde oligofreniler (intellijen kotien IQ40 a kadar),

16 - Kötü tabiatlı veya ameliyat edilemez iyi tabiatlı beyin tümörleri veya kanserleri,

B - GÖZ HASTALIKLARI VE GÖRME ARIZALARI

17 - Camla düzeltildikten sonra her bir gözün skiaskopik muayeneyle tespit edilen 20/100 veya daha az görmesi hali,

18 - Görüşü bozan, korneada ileri derecede bulanıklığa neden olan, tekrarlayan, iki taraflı pterijiumlar,

19 - Görüşü bozan, tedavi edilemeyen keratit ve sekelleri veya grefon hastalığı,

20 - Görüşü bozan, kontakt lensten yararlanamayan, iki taraflı keratokonus,

21 - Görüşü bozan, tekrarlayan üveitler,

22 - Görüşü bozan, sık sık tekrarlayan, tedavisi güç retina kanamaları,

23 - Her iki göz yuvarlağını hareketsiz kılan ve görüş derecesini bozan orbita travmaları, iltihapları, tümörleri,

24 - Tedavi edilemeyen görüşü az veya çok etkileyen retinopatiler, retina dejeneresansları, makulopatiler.

25 - Her iki gözde periferik görme alanının 10 dereceye kadar daralması,

26 - İki taraflı, sekel halinde, tam pitozis,

27 - Çift görmeye neden olan, sekel halinde, her iki göz kaslarının paralizisi,

C - KULAK-BURUN-BOĞAZ HASTALIK VE ARIZALARI

28 - Kulak akıntısı veya labirent komplikasyonu sonucu sürekli baş dönmesi ve denge bozukluğu (menier sendromu) ile seyreden, işitme cihazıyla ve tedaviyle sonuç alınamayan işitme kaybı,

29 - Kulak sayvanının, dış kulak yolunun, orta kulağın ameliyat edilemeyen tümörleri, norinoma ve diğer kulak kanserleri,

30 - Dil kaybı veya konuşma ve yutmayı zorlaştıran dil harabiyeti,

31 - Burun, paranazal sinüsler, çene, ağız ve farenks kanserleri veya ameliyat edilemeyen tümörleri,

32 - Travmalar, hastalıklar ve tümörler sonucu sürekli kanül takılmasını gerektirir larenks yokluğu,

33 - Ses organlarının tedavi edilemeyen ve afoni ve dispneyle birlikte olan iki taraflı hastalık, travma ve tümörleri,

D - SOLUNUM, DOLAŞIM SİSTEMİ HASTALIKLARI VE SİSTEMİK HİPERTANSİYONLAR

34 - Göğüs duvarında belirgin biçim bozukluğu yaparak solunum ve dolaşım zorluğu yaratan arızalar ve ameliyat sekelleri,

35 - Etiyolojisi ne olursa olsun, klinik, radyolojik ve laboratuvar bulgularıyla doğrulanan ve solunum, dolaşım fonksiyonlarını ileri derecede etkileyen, sağ kalp yetmezliği, pulmoner hipertansiyon ve sağ kalp büyümesi, kronik korpulmonale, ileri derecede restriktif, obstruktif veya kombine akciğer fonksiyon bozukluklarıyla birlikte olan akciğer dokusunun, bronşların, akciğer zarlarının, göğüs kafesinin hastalık ve arızaları,

36 - Klinik, laboratuvar, radyolojik, E.K.G. bulgularıyla doğrulanan, dinlenme halinde veya hafif eforda fonksiyon kısıtlaması yapan iskemik kalp hastalıkları, kalp kapağı hastalıkları, kalp kasları veya kalp zarı hastalık ve arızaları,

37 - Klinik, laboratuvar, radyolojik, E.K.G. bulgularıyla doğrulanan, dinlenme halinde veya hafif eforda fonksiyon kısıtlamasıyla birlikte olan komissurotomi, kalp kapağı protezi, kalıcı kalp pili (pasemaker), koroner revaskülarizasyonu, perikardioektomi,

38 - Klinik, laboratuvar, E.K.G.bulgularıyla doğrulanan, geçirilmiş, kalıcı miyokart infarktüsü,

39 - Etiyolojisi ne olursa olsun, hipertansif ensefalopati, göz dibi bulguları, böbrek veya kalp yetersizliğiyle birlikte maksima 250 mm, minima 120 mm. nin üstünde olan ve tedavi edilemeyen sistemik hipertansiyonlar,

E - KARIN HASTALIK VE ARIZALARI

40 - Ameliyat edilemeyen, çalışmaya engel iç ve dış fitiklar veya çapları 10 cm. den büyük evantrasyonlar,

41 - Sindirim kanalı hastalıkları

a) Tedavi edilemeyen, sekel bırakan Crohn hastalığı, kolitis ülseroza, tüberküloz ve kaşeksiler,

- b) Anal inkontinens, sürekli anüs kontrnaturalis,
 c) *Total kolektomi*,
 d) Karın organlarının işlevlerini yerine getirmelerini önemli derecede engelleyen ve çeşitli nedenlerle meydana gelmiş peritonitlerin yapışık sekelleri,
 42 - Karaciğer fonksiyon testlerini ileri derecede bozan, kronik, aktif (agressif) hepatitler,
 43 - Değişik etiyolojili, tam teşekkül etmiş karaciğer sirozları,
 44 - Karaciğer ve pankreas kanserleri ve ameliyat edilemeyen tümörleri,
 45 - Böbrek fonksiyonlarını % 30 - % 60 bozan, cerrahi ve tıbbi tedavilerle kontrol altına alınamayan veya böbrek fonksiyonlarını % 60 - % 90 bozan ve tıbbi tedaviye cevap vermeyen böbrek hastalıkları (nefropatiler),
 46 - Hemodiyalizi gerektirir böbrek hastalıkları,
 47 - Böbrek nakline rağmen böbrek fonksiyon bozuklukları,
 48 - İyileşmeyen üriner sistem tüberkülozları,
 49 - Üreterosigmeidostomi, üreterokutaneustomi, postoperatif sürekli ürinerfistüller, inkontinanslar, ekstrofolia vezikalis, total epispadias, hipospadias,
 50 - Sürekli sistostomi ve sonda kullanmayı gerektiren üretra darlıkları,
 51 - Üriner sistem kanserleri ve ameliyat edilemeyen tümörleri,
 52 - Penis ve testislerin beraber yokluğu, idrarın sürekli akması,
F - HAREKET SİSTEMİNDEKİ KEMİK, KAS, EKLEM HASTALIK VE ARIZALARI
 53 - Kürek kemiğinin sabit hale gelmesine neden olan iki taraflı omuz eklem ankilozu,
 54 - Omuz yokluğuna neden olan tek veya iki taraflı kemik kaybı,
 55 - Kolun bilekle omuz arasından kesilmesi (amputasyonu), kolun tek veyaiki taraflı torasik amputasyonu iki bileğin kesilmesi (amputasyonu),
 56 - Humerusun iki taraflı omuz yakınından psödoartrozu veya ön kol her iki kemiğinin psödoartrozu (yalancı eklemleri),
 57 - Tüm belirtileriyle iki taraflı Volkman kontraktürü,
 58 - Her iki elin başparmağı dahil olmak üzere sekiz parmağın kesilmesi (amputasyonu),
 59 - Omurganın hareketlerini ileri derecede kısıtlayan hastalıklar (ankilozlar) ve travma sekelleri,
 60 - Cerrahi ve tıbbi tedavinin sonuç vermediği, norolojik belirtilerle birlikte E.M.G. ile tespit edilen bel fıtıkları disk kaymaları, şekil bozukluğu yapmış kronik artiritler, spondiloartiritler,
 61 - Kalça eklemının iki taraflı tam ankilozu,
 62 - Tek taraflı bile olsa kalça eklemının dezartikülasyonu, uyluk kemiğinin alttan tek taraflı 2/3 ünün veya iki taraflı 1/3 ünün kesilmesi (amputasyonu),
 63 - İki bacağın alttan en az 1/3 ünün kesilmesi (amputasyonu),
 64 - Her iki diz eklemının 20 dereceden yukarı fleksiyon halinde ankilozu,
 65 - Yassı ve uzun kemiklerin ve omurganın her çeşit aktif, akıntılı osteidleri,
G - İÇ SALGI HASTALIKLARI (endokrin)
 66 - Cerrahi veya tıbbi tedavinin sonuç vermediği hipotalamik hastalıklar (diabetes insipitus, anosmi, görme bozuklukları, mental retardasyonla birlikte hipotalamusun gelişimsel bozuklukları),

67 - Genel hipofiz yetersizliğine, gelişme hormonu (STH) fazlalığına (akromegali, gigantizm) veya yetersizliğine (hipofizernanizm) bağlı hastalık veya komplikasyonlar veya hastalığa eşlik eden arızalar (anosmi, görme bozukluğu, mental retardasyon),

68 - Cerrahi ve tıbbi tedaviden yararlanamayan hipotiroidi veya hiperparatiroidi hastalıkları, paratiroid ve tiroidin yaygın karsinomları,

69 - Tedavi edilemeyen böbrek üstü bezi karsinomları ve hiperaldosteronizm ve feokromasitoma,

70 - Şeker hastalığı (diabetes mellitus)

a) Organlarda arızalara ve fonksiyon bozukluklarına neden olan ve tedaviyle düzeltilemeyen şeker hastalıkları (tip II diabetes mellitus),

b) Tedaviye rağmen açlık kan şekerinin sürekli olarak 200 mg. ın üstünde seyrettiği ve organlarda harabiyete neden olan şeker hastalıkları (tip I diabetes mellitus),

H - METABOLİZMA HASTALIKLARI

71 - Tedavi edilemeyen osteomalasi,

72 - Tedaviye rağmen eklemlerde şekil bozukluğuna (deformite), hareket kısıtlanmasına, böbrek yetersizliğine neden olan gut hastalığı,

73 - Tip 2-3 osteogenezis imperfekta,

74 - Porfiriya (eritropoetik)

K- HEMATOLOJİK HASTALIK VE ARIZALAR

75 - Aplastik, miyelofitizik, orak hücreli anemiler, thalassamia major, paroksizmal nokturnal hemoglobinuri,

76 - Tedavi edilemeyen lösemiler,

77 - Polisitemia vera,

78 - Werlhof hastalığı (idiopatik trombositopenik purpura),

79 - Von Willebrand hastalığı (psödohemofili),

80 - Pıhtılaşma faktör aktivitesi % 1 den az olan hemofililer,

81 - Sistemik intravasküler koagülasyon,

82 - Ağır zincir hastalıkları (makroglobulinemia, multipl miyoloma),

83 - Kötü tabiatlı lenfoma, sarkomlar,

84 - III ve IV üncü evredeki Hodgkin,

L - RUMATOLOJİ

85 - Ağır, ileri derecede ankiloz ve hareket kısıtlanmasına neden olan veya yatağa veya tekerlekli iskemleye bağımlı kılan romatizmal hastalıklar,

M - KOLLAGEN DOKU HASTALIKLARI

86 - Wegener hastalığı (nekrotizan granülomatoz),

87 - Sistemik lupus eritematodes vb.,

N - DAMAR HASTALIKLARI

88 - Ağır dolaşım bozukluklarına veya trofik zararlara yol açan, cerrahi ve tıbbi tedaviden yarar görmeyen, çalışmayı etkileyen, iltihabi, dejeneratif ve fonksiyonel arter, ven damar ve lenf hastalıkları, büyük damarların, periferik damarların ağır, tıkaçıcı arter hastalıkları, anevrizmaları, arterio-venöz fistülleri, venöz yetmezlik, posttrombotik sendrom vb, ven hastalıkları, ağır lenf ödemi sonucu meydana gelen elefantiazisler,

O - DERİ HASTALIKLARI VE ARIZALARI

- 89 - Vücudun % 50 sinden fazlasını kaplayan ve artropatik şekil gösteren ağır sedef hastalığı(psoriasis),
- 90 - İnfiltratif ve tümoral mucoid fungoides,
- 91 - Ağır kronik evrede pemfigus,
- 92 - Mutulasyon evresinde cüzzam (lepra)
- 93 - Ağır kokulu ve çirkin görünümlü hale dönüşen ichthiosis,
- 94 - Yaygın ve ilerleyici meleda hastalığı,
- 95 - Tabanda geniş alan kaplayan hiperkeratoz (verru-kallus),
- 96 - VÜcudun en az %20 sini kaplayan skleroderma,
- 97 - Yukarıda tespit edilen hastalık ve arızalar dışında kaldığı halde, tedavi edilemeyen ve çalışma imkanını ortadan kaldıran bir veya birkaç hastalık veya arıza.

Yukarıda sayılmadığı halde, Tüzüğe ekli A cetvelinin listelerinde yer alan ve arıza ağırlık ölçüsü 57 olan hastalık ve arızaların meydana geldiği, meslek grup numarası 1 olan sigortalılar, C cetvelindeki sürekli iş göremezlik simgesinin A olması şartıyla çalışma gücünün 2/3 ünü yitirmiş sayılırlar.

Madde 11 – (Değişik : 12/11/1978 - 7/16989 K.)

Sigortalının başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda sayılacağı haller aşağıda gösterilmiştir.

- 1 - Kuadropleji, parapleji, dipleji ve sigortalının yaşamını kendi başına yürütmesine engel porsuk hemipleji veya merkezi sinir sisteminin sfenktör bozuklukları ile birlikte olan diğer hastalık ve arızaları;
- 2 - Sürekli veya zaman zaman bir akıl hastanesinde kalmayı gerektiren ve tedavisi olanaksız akıl hastalıkları;
- 3 - **(Değişik : 31/5/1985 - 85/9529 K.)** İki gözde görme kaybı 100/100
- 4 - İki elin kaybı;
- 5 - Bir kolun omuzdan, bir bacağın kalçadan kaybı;
- 6 - İki bacağın kaybı (dizin alt veya üstünden);
- 7 - Tedavisi olanaksız bir hastalıktan ileri gelen ağır besleme bozuklukları ve kaşeksiler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İşe Alıştırma (Rehabilitasyon)

Madde 12 – Bu bölümde geçen "işe alıştırma" (Rehabilitasyon) deyimi, sigortalılardan sürekli iş göremez veya malul hale gelmiş yahut da gelebilecekleri tıbben kabul edilenlerin, kendi mesleklerinde veya yeni bir meslekte çalışabilmelerini sağlamak amacı ile yapılan tıbbi bakım ve mesleki eğitimi ifade eder.

Madde 13 – Kurumun rehabilitasyon çalışmaları aşağıda yazılı 3 safhada yürütülür:

- a) Tıbbi rehabilitasyon: Kaybedilen fonksiyonun düzelmesine kadar süren tedavi safhası;
- b) İyiliğe dönüş: Çalışma alanının tespiti safhası;

c) Mesleki rehabilitasyon: Sigortalı için tespit edilen çalışma alanında yetiştirme, eğitim safhası.

Yukarki safhaları geçiren sigortalının işe yerleştirilmesi, ilgili kamu kuruluşlarınca sağlanır.

Madde 14 – Kurum, sigortalıların rehabilitasyonunu kendi müesseselerinde, rehabilitasyon merkezlerinde yapabileceği gibi, yurt içinde aynı amaçla kurulmuş diğer tesislerde de yaptırabilir.

Madde 15 – Kurum tarafından uygun görülecek yerlerde bölge rehabilitasyon sağlık kurulları kurulur.

Bu kurullar, biri rehabilitasyon veya fizik tedavi yahut ortopedi uzmanı olmak üzere en az 3, en çok 5 uzman hekimden kurulur. Üyelerden Tıp Fakültesini bitiriş itibariyle en kıdemlisi, kurula başkanlık eder.

Sigortalılardan hangilerinin rehabilitasyon merkezlerine gönderileceği bu kurullar tarafından kararlaştırılır.

Madde 16 – Her rehabilitasyon merkezinde bir rehabilitasyon merkezi sağlık kurulu bulunur.

Bu kurul aşağıda yazılı 5 üyeden kurulur:

1 - **(Değişik : 12/11/1978 - 7/16989 K.)** Fizik tedavi ve rehabilitasyon uzmanı, yoksa fizik tedavi uzmanı,

2 - Ortopedi uzmanı,

3 - Tıbbi psikolog, yoksa ruh ve sinir hastalıkları uzmanı,

4 - İç hastalıkları veya göğüs hastalıkları uzmanı,

5 - Sosyal yardımcı veya mesleğe yönettici yahut meslek hastalıkları uzmanı veya tecrübeli bir iş hekimi.

Bunların dışında, gereken hallerde diğer uzmanlık dallarında çağrılacak uzmanlar, oy hakkı olmamak şartıyla, incelenen vaka hakkındaki görüşmeye katılırlar.

Madde 17 – Rehabilitasyon merkezi sağlık kuruluna, üyelerden Tıp Fakültesini bitiriş itibariyle en kıdemlisi başkanlık eder. Kurul, üye sayısının çoğunluğu ile toplanır. Toplantılarda başkandan başka, fizik tedavi veya ortopedi uzmanlarından birinin bulunması şarttır. Kararlar çoğunlukla verilir. Oyların eşitliği halinde Başkanın katıldığı taraf çoğunlukta sayılır.

Madde 18 – Sigortalılar, müdavi Kurum hekimi, Kurum sağlık tesisleri veya Kurum Sağlık İşleri Başkanlığı tarafından en yakın bölge rehabilitasyon sağlık kuruluna sevk edilirler ve en az 10 gün önce kendilerine bu kurula hangi tarihte başvuracakları yazı ile alındı karşılığında bildirilir.

Rehabilitasyona tabi tutulmaları yolunda, Kurumun yetkili makamlarına yazılı olarak başvuran sigortalılar da en yakın bölge rehabilitasyon sağlık kuruluna sevk edilirler.

Madde 19 – Bölge rehabilitasyon sağlık kurullarınca, rehabilitasyon merkezlerine gönderilen sigortalılar, rehabilitasyon merkezi sağlık kurulu tarafından muayene edilerek rehabilitasyona tabi tutulması uygun görülenlerin nerede, nesuretle ve ne süre rehabilitasyona tabi tutulacaklarına karar verilir.

Bu kurullar, karardan önce, sigortalı hakkında bu hususta verilmiş raporlara bağlı kalmaksızın, sigortalıyı yeniden inceleyebilecekleri gibi, herhangi birsağlık tesisinde de incelettirebilirler.

Madde 20 – Kendilerine Kurumca yazılı bildiri gönderilen sigortalılardan işe alıştırılmaktan kaçınan veya başladıktan sonra işi bırakanların, sürekli iş göremezlik gelirlerinin veya malullük aylıklarının yarısı, bildiride belirtilen tarihten sonraki aybaşından başlanarak alıştırma işine başlayıncaya kadar kesilir.

Madde 21 – İşe alıştırma (Rehabilitasyon) safhalarında, rehabilitasyon merkezi sağlık kurulu tarafından sağlık durumları, çalışmaları veya genel halleri uygun görülmeyen sigortalıların işe alıştırılmalarından vazgeçilmesine Kurumca karar verilir.

Madde 22 – Bölge rehabilitasyon sağlık kurulları ile rehabilitasyon merkezleri sağlık kurullarınca sigortalı hakkında alınan kararlar, Genel Müdürlüğe ve sigortalıya yazı ile bildirilir.

Madde 23 – Sigortalılar, bölge rehabilitasyon sağlık kurulu kararlarına karşı en yakın rehabilitasyon merkezi sağlık kuruluna 30 gün içerisinde itiraz edebilirler.

Raporu yeterli görmemesi halinde, Kurum, rehabilitasyon merkezi sağlık kurulundan sigortalının yeniden muayene edilmesini isteyebilir.

Bölge rehabilitasyon sağlık-kurulları ile rehabilitasyon merkezi sağlık kurulları kararları birbirine uygun ise, bunların yeniden incelenmesi istenemeyeceği gibi itiraz da olunamaz.

İki kurul kararı arasında uyumsuzluk varsa, Kurum veya sigortalı 30 gün içinde durumun Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunda incelenmesini isteyebilir.

Madde 24 – Günlük çalışma saatleri, sigortalının kişisel durumuna ve alıştırılacağı işin mahiyet ve özelliğine göre, rehabilitasyon merkez sağlık kurulunca arttırılıp eksiltilebilir. Ancak, günlük çalışma süresi 8 saati geçemez.

Madde 25 – Rehabilitasyon müesseselerinde uygulanacak eğitim programları ile çalışma esasları bir yönetmelikle tespit olunur.

Madde 26 – İşe alıştırma için gereken her türlü giderler Kurumca karşılanır.

Madde 27 – Sürekli iş göremezlik geliri ile malullük aylığı alanlardan işe alıştırmaya tabi tutulan sigortalıların bu devrelerde yedirilmeleri, yatırılmaları ve iş elbiseleri Kurumca bedelsiz olarak sağlanır.

Ancak sigortalılardan isteyenler, bulunduğu merkezin muvafakati ile bunları kendileri sağlayabilirler.

İşe alıştırma müesseselerinin bulundukları yerlerde oturanlardan durumları itibarıyla buralarda yatırılmaları rehabilitasyon merkezlerince gerekli görülmeyenlerin müesseselerde bulundukları zamana rastlayan yemekleri Kurumca verilir.

Madde 28 – İşe alıştırılmaya tabi tutulmak yahut bu amaçla muayene edilmek üzere başka yerlere gönderilenlerin ve gerektiğinde bunlara eşlik edecek kimselerin gidip gelme yol paraları ile zaruri giderleri yürürlükte olan mevzuata göre Kurumca ödenir.

Madde 29 – İşe alıştırma devresini tamamlayanlara bir belge verilir. Bu belgede ilgilinin işe alıştırıldığı müessesede elde ettiği yeterlik ve bilgi belirtilir.

Madde 30 – Kuruma ait müesseselerde işe alıştırma devresinde elde edilen mahsul ve mamuller, kalitelerine ve benzeri tesisler mallarının piyasadaki rayicine göre değerlendirilerek Kurumca sattırılır veya Kurumun kendi ihtiyaçlarında kullanılır. Satışa ve kullanmaya elverişli olmayanlar usulüne göre elden çıkarılır.

Madde 31 – Kuruma ait olmayan özel rehabilitasyon müesseselerinde işe alıştırmanın amaca uygun şekilde yapılıp yapılmadığı ve işe alıştırmaya tabi tutulanların durumu, Kurumun bu işle görevlendireceği elemanları tarafından denetlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Erken Yaşlanma

Madde 32 – Sigortalılardan 50 yaşını doldurmuş ve fakat yaşlılık aylığından yararlanma yaşını (55) doldurmadan, biyolojik yönden, bu yaşı doldurmuş bir insan derecesinde yaşlanmış ve çalışma gücünün bu seviyeye düşmüş olduğu bu bölümdeki hükümlere göre tayin ve tespit edilenler, erken yaşlanmış sayılırlar.

Madde 33 – Sigortalı, erken yaşlanma iddiasını, iş yerinin bağlı bulunduğu Kurum Şube Müdürlüğüne yazılı olarak bildirir.

Şube Müdürlüğü, sigortalı ile, varsa, erken yaşlanma ile ilgili diğer raporlarını da ekleyerek, dosyasını 34 üncü maddede yazılı hastaneye gönderir.

Madde 34 – Erken yaşlanmanın tayin ve tespitine ilişkin raporlar, Kurum Sağlık İşleri Başkanlığı tarafından erken yaşlanma teşhisinde yetkili kılınmış ve ilgililere duyurulmuş olan en yakın Kurum hastanelerince verilir.

(Değişik : 12/11/1978 - 7/16989 K.) Bu hastanelerde, sigortalının erken yaşlanma yönünden tabi tutulacağı muayene ve testlerle düzenlenecek raporun biçimi Kurum Sağlık İşleri Başkanlığınca saptanır.

Madde 35 – 34 üncü maddede belirtilen Kurum hastanelerinde yapılamayan incelemeler, bunları yapabilecek nitelikteki resmi kuruluşlarda yaptırılır ve elde edilen sonuçlar, ilgili hastaneye bir rapor halinde bildirilir.

Madde 36 – (Değişik : 12/11/1978 - 7/16989 K.)

Düzenlenen raporlar veya raporu yeterli görülmeyen ilgililerin Kurumca yeniden yaptırılacak muayeneleri sonucunda verilecek raporlar esas tutularak erken yaşlanma halinin bulunup bulunmadığına Genel Müdürlükçe karar verilir.

ALTINCI BÖLÜM

Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu

Madde 37 – Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun görevleri ve çalışma şekil ve esasları bu bölümde belirtilmiştir.

Madde 38 – (Değişik : 13/3/1981 - 8/2532 K.)

Sosyal Sigorta Yüksek Kurulu;

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca görevlendirilecek bir ortopedi uzmanı,

Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Kurum tarafından görevlendirilecek iş hekimliğinde tecrübeli birer uzman,

Ankara Tıp Fakültelerinden seçilecek biri göğüs hastalıkları, diğeri hijyenprofesörü olmak üzere 2 hekim (Bunlardan biri doçent olabilir),

En yüksek kademedeki işveren kuruluşu tarafından seçilecek bir genel şirurji uzmanı,

En yüksek kademedeki işçi kuruluşu tarafından seçilecek bir iç hastalıkları uzmanı,

olmak üzere 7 üyeden kurulur.

Madde 39 – (Değişik : 12/5/1991 - 91/1767 K.)

Sosyal Sigortalar Kurumu Sağlık Dairesi Başkanlığında raporları incelemekle görevli hekimlerle Kuruma bağlı sağlık tesislerinde sağlık kurulu başkanı veya üyesi olarak görev yapan hekimler Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunda görev alamazlar.

Madde 40 – Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kuruluna profesörlükte kıdemli olan üye başkanlık eder.

Başkanın bulunmadığı toplantılara, Tıp fakültelerinin ikinci üyesi profesörise o, değilse fakülteden çıkış tarihi en eski olan üye başkanlık eder.

Madde 41 – Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunda görevlendirilecek hekimlerin hizmet süresi 3 yıldır. Süresi dolan üyeler yeniden görevlendirilebilirler.

Görev yapamayacak derecede hastalanan, ölen, devamsızlık sebebiyle görevine son verilen veya herhangi bir sebeple Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulundaki görevinden ayrılan üyelerin yerine ilgili kuruluş tarafından yeni üyeler seçilir. Bu şekilde Kurula sonradan katılan üye, yerine seçildiği üyenin süresini tamamlar.

Madde 42 – (Değişik : 12/11/1978 - 7/16989 K.)

Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun büro ve yazı işlerini yürütmek üzere Kurum bünyesinde Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu Bürosu kurulur. Bu büro bir hekim genel sekreter ve yeteri kadar personelden oluşur.

Genel Sekreter ve diğer personelin atanma işlemleri Kurum mevzuatına göre yapılır. Genel Sekreterin atanmasında Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu Başkanının görüşü alınır.

Madde 43 – Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun görevleri aşağıda gösterilmiştir:

A)

1 - Bu Tüzükle tespit edilmiş olan hastalıklar dışında herhangi bir hastalığın meslek hastalığı sayılıp sayılmaması üzerine çıkabilecek uyuşmazlıkları,

2 - Sigortalıların sürekli iş göremezlik hallerinin tespitine ilişkin raporlar üzerine Kurumca verilecek kararlara karşı ilgililerin itirazlarını,

3 - Sigortalıların malüllük hallerinin tespitine ilişkin raporlar üzerine Kurumca verilecek kararlara karşı ilgililerin itirazlarını,

4 - Sürekli iş göremez veya malül durumdaki sigortalının başka birinin sürekli bakımına muhtaç olup olmadığına ilişkin raporlar üzerine Kurumca verilecek kararlara karşı ilgililerin itirazlarını,

5 - Sigortalıların erken yaşlanma durumlarına ilişkin raporlar üzerine Kurumca verilecek kararlara karşı ilgililerin itirazlarını,

6 - Çalışamayacak şekilde malül bulunan hak sahibi kimselerin malüllük durumlarının tespitine ilişkin raporlar üzerine Kurumca verilecek kararlara karşı ilgililerin itirazlarını,

7 - 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 25., 57. ve 101 inci maddelerinde belirtilenlerin kontrol muayenelerine ilişkin raporlar üzerine Kurumca verilecek kararlara karşı ilgililerin itirazlarını,

8 - 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 12 nci maddesinin (F) bendine göre sigortalıların yabancı bir ülkede tedavilerine ilişkin raporlarına karşı Kurum veya sigortalıların itirazlarını,

9 - Sigortalılar hakkındaki işe alıştırmaya ilişkin Kurul kararları ve raporlar üzerine Kurumca verilecek kararlara karşı ilgililerin itirazlarını inceleyip karara bağlamak.

B)

1 - Yurt içi ve yurt dışındaki uygulamalar, Kurula yapılan başvurular, Kurulca yapılan incelemeler, Uluslararası kuruluşların çalışmaları ve yurt gerçekleri gözönünde tutularak, meslek hastalıkları listesinde yapılması gereken değişiklikler hakkında,

2 - Çalışma Bakanlığınca gerekli görülen hallerde Sosyal Sigortalar Kanununun sağlık konularında

3 - **(Değişik : 12/11/1978 - 7/16989 K.)** 63 üncü maddenin ek fıkrasında yazılı hallerde yükümlülük süresinin aşılmasından sonra bir hastalığın meslek hastalığı sayılması, 66 ncı maddenin ikinci fıkrasında yazılı hallerde üç yıllık çalışma (maruz kalma) süresinin indirilmesi ve meslek hastalıkları IV. listesinin dipnotunda yazılı hallerde 5 yıllık yükümlülük süresinin uzatılması hakkında karar vermek;

C – **(Değişik : 12/11/1978 - 7/16989 K.)** 1 - Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun çalışma ve görevleriyle ilgili konularda Bakanlığa önerilerde bulunmak;

2 - Yıllık çalışma raporunu inceleyerek sonuca bağlamak;

3 - **(Mülga : 13/3/1981 - 8/2532 K.)**

Madde 44 – (Değişik : 12/11/1978 - 7/16989 K.)

Kurul Başkanının görev ve yetkileri aşağıda gösterilmiştir:

Kurulun toplantı gün ve saatlerini, üyelerin durumlarını da gözönünde tutarak belirlemek,

Kurula gelen dosyaları incelemek üzere Kurul üyelerine vermek,

Kurul toplantılarına başkanlık etmek ve oyunu kullanmak,

Kurulun yıllık çalışma raporunu Bakanlığa göndermek,

Genel Sekreterin izinlerini düzenlemek.

Madde 45 – (Değişik : 12/11/1978 - 7/16989 K.)

Kurul üyelerinin görev ve yetkileri aşağıda gösterilmiştir:

Toplantılara katılmak ve oyunu kullanmak,

Kendilerine verilen dosyaları inceliyerek düşüncesiyle birlikte Kurula açıklamak,

Oturum özet defterine yazılmış kararları günü gününe imzalamak,

Madde 46 – (Değişik : 12/11/1978 - 7/16989 K.)

Genel sekreterin görev ve yetkileri aşağıda gösterilmiştir.

Kurula sunulacak dosyaların özetini hazırlamak, varsa eksikliklerini tamamlamak,

Kurulun toplantı gün ve saatlerini üyelere duyurmak,

Büronun gereksinmelerini ve Kurul Başkanlığının isteklerini Genel Müdürlüğe duyurmak, bunları izlemek ve sonuçlandırmak,

Kurum Personel Yönetmeliğindeki görevleri yerine getirmek,

Kurul Başkanı ile üyelerinin huzur hakkı işlemlerini hazırlatmak,

Yıllık çalışma raporlarını hazırlayarak, Kurula sunulmak üzere, Başkana vermek,

Kurulca seçilecek eserlerden bir kitaplık meydana getirmek için gerekli işlemi yapmak,

Büronun işlerini düzenli bir şekilde yürütmek ve Kurul çalışmaları ile ilgili diğer görevleri yapmak,

Madde 47 – (Değişik : 12/11/1978 - 7/16989 K.)

Kurul, haftada en az bir kez ve üyelere en az beşinin katılımıyla toplanır.

(Mülga ikinci fıkra : 13/3/1981 - 8/2532 K.)

İşlerin çokluğu karşısında haftada birden çok toplantı yapılabilir.

Yıllık izinlerin, Kurul çalışmalarını aksatmayacak biçimde düzenlenmesine özen gösterilir.

Madde 48 – Çalışma Bakanlığı, Yüksek Sağlık Kurulunu, olağan toplantıları dışında da toplantıya çağırabilir. Bu husus Çalışma Bakanlığınca toplantı sebebiyle birlikte Kurul Başkanlığına yazılı olarak bildirilir.

Madde 49 – (Değişik : 12/11/1978 - 7/16989 K.)

Özrü bulunan Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu üyesinin, durumunu, toplantıdan en geç iki saat önce Kurul Başkanına veya Kurul Genel Sekreterine bildirmesi gerekir.

Kendisine toplantıların gün ve saati yazı ile bildirildiği halde, özürsüz olarak bir ay içinde üç toplantıya katılmayan üyenin adı Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirilir. Bakanlık bu üye yerine ilgili kuruluştan 41 inci madde uyarınca yeni bir üye seçilmesini isteyebilir.

Madde 50 – Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunda incelenecek dosyalar, Kurum Sağlık İşleri Başkanlığınca, varsa noksanları da tamamlattırıldıktan sonra özel bir zarf içinde ve dizi pusulası ile birlikte Genel Müdürlük kanaliyle Kurula gönderilir.

Madde 51 – Kurul dosyalarda gördüğü noksanları tamamlattırabileceği gibi, ilgiliyi yeniden muayeneye sevk ederek, bir sağlık tesisinde ayakta veya yatırılarak müşahade altına aldırma yetkilidir.

(Ek : 12/11/1978 - 7/16989 K.) Alınacak sonuçlara göre kesin karar Kurulca verilir.

Madde 52 – Kurula gelen dosyalar, Genel Sekreterce hazırlanmış özetle birlikte Başkan tarafından, ihtisasları da gözönünde tutularak üyelere dağıtılır.

Madde 53 – (Değişik : 12/11/1978 - 7/16989 K.)

Kurul, gerekli görürse dışardan, görüşülecek konu üzerinde rapor vermiş sağlık kurulunun üyesi olmayan uzman kişilerin görüşlerini alabilir.

Madde 54 – Kurulun incelenmesinden geçen her vaka için bir kartoteks fişi açılır. Bu fişlerin şekli ve içine nelerin yazılacağı Kurulca bir yönerge belirtilir.

Madde 55 – Kurul kararları toplantıya katılanların çoğunluğuyla verilir. Oyların eşitliği halinde Başkanın katıldığı taraf çoğunlukta sayılır.

Görüşme konusu olayla ilgili raporlarda imzası bulunan üye bu konudaki karara katılamaz.

Madde 56 – (Değişik : 12/11/1978 - 7/16989 K.)

Kurul kararları Kurumu bağlar. Kurul kararlarında maddi bir yanlışlık görülürse, Genel Müdürlük bu hususu belirten bir yazıyla dosyanın yeniden incelenmesini Kuruldan isteyebilir.

Madde 57 – (Değişik : 12/11/1978 - 7/16989 K.)

Kurulda her sayfası numaralanmış ve mühürlenmiş tutanak defteri tutulur. Alınan kararların özeti, varsa ayrışık görüşte olanlar, bu defterde gösterilir ve üyeler tarafından aynı oturum sonunda imzalanır.

Bu defterin tutulmasından Başkan ve Genel Sekreter sorumludur.

Madde 58 – Gerekçeli kararlar ve ayrışık görüşler en geç karar tarihini izleyen 7 gün içinde daktilo ile yazılıp imzalandıktan sonra karar kartonunda saklanır.

Kararlara sıra numarası verilir; kararlarda silme, karalama veya kazıma suretiyle düzeltme yapılamaz.

Madde 59 – (Değişik : 12/11/1978 - 7/16989 K.)

Kurul kararları ilgili yerlere ve sigortalıya yazılı olarak bildirilir.

Madde 60 – (Değişik : 12/11/1978 - 7/16989 K.)

Sosyal Güvenlik Bakanlığınca, Kurul üyelerinin görev süresinin bitiminden bir ay önce, başka bir nedenle boşalma halinde derhal, yeni seçim yapılması hususu, Tüzüğün 37 nci maddesinde sözü geçen yerlere yazıyla duyurulur.

Kuruluşlar, seçim sonuçlarını Bakanlığa ve seçilenlere yazıyla bildirirler.

Madde 61 – (Değişik birinci fıkra : 12/5/1991 - 91/1767 K.) Kurul başkan ve üyelerine, katıldıkları her oturum için, 200 gösterge sayısının, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 43 üncü maddesindeki tabloda yer alan göstergelere uygulanacak memur aylık katsayısıyla çarpılması sonucunda bulunacak tutar üzerinden huzur hakkı ödenir.

(Değişik fıkralar : 12/11/1978 - 7/16989 K.)

53 üncü madde gereğince görüşü alınacak kimselere birinci fıkra da saptanan tutarda ücret ödenir.

Ankara dışından gelenlere, ayrıca, birinci derecede bulunan Devlet memuruna ödenen yolluk tutarında ödeme yapılır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Meslek Hastalıkları

Madde 62 – Sigortalının çalıştırıldığı işin niteliğine göre tekrarlanan birsebep veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, sakatlık veya ruhi arıza halleri meslek hastalığıdır.

Madde 63 – Hangi hastalıkların meslek hastalığı sayılacağı ve bu hastalıkların, işten fiilen ayrıldıktan en geç ne kadar zaman sonra meydana çıkması halinde sigortalının mesleğinden ileri geldiğinin kabul edileceği bu bölüm hükümlerine ve Tüzüğe ekli meslek hastalıkları listelerine göre tespit ve tayin edilir.

(Ek : 12/11/1978 - 7/16989 K.) Herhangi bir meslek hastalığının klinik ve laboratuvar bulgularıyla kesinleştiği ve meslek hastalığına yol açan etkenin, işyeri incelenmesiyle kanıtlandığı hallerde, meslek hastalıkları listesindeki yükümlülük süresi aşılmış olsa bile, söz konusu hastalık, Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun onayı ile meslek hastalığı sayılabilir.

Madde 64 – (Değişik: birinci fıkra : 12/11/1978 - 7/16989 K.) Meslek hastalıkları, ilişik "Meslek Hastalıkları Listesinde";

- A. Kimyasal maddelerle olan meslek hastalıkları,
- B. Mesleki cilt hastalıkları,
- C. Pnömonokonyozlar ve diğer mesleki solunum sistemi hastalıkları,
- D. Mesleki bulaşıcı hastalıklar,
- E. Fizik etkenlerle olan meslek hastalıkları,

olmak üzere 5 grupta toplanmıştır.

(Değişik : 12/11/1978 - 7/16989 K.) Listenin sol kolonunda zararlı ajanın meydana getirdiği başlıca hastalıklar ve belirtileri, orta kolonunda yükümlülük süreleri, sağ kolonunda hastalık tehlikesi olan başlıca işler yer almıştır.

Kanunla sağlanan yardımlardan yararlanabilmek için sigortalının meslek hastalığına sebep olan işinden fiilen ayrıldığı tarih ile meslek hastalığının meydana çıktığı tarih arasında geçecek azami süreye yükümlülük süresi denir.

Madde 65 – (Değişik birinci fıkra :12/11/1978 - 7/16989 K.) Meslek hastalıkları Listesinin D grubunda yer alan bulaşıcı hastalıkların, görülen işin gereği olarak veya işyerinin özel koşullarının etkisiyle oluşması ve enfeksiyonun laboratuvar bulguları ile de kanıtlanması gereklidir.

Meslek hastalıkları listelerinde yer almayan ve fakat görülen iş ve görev icabı olarak alındığı kesin olarak tespit edilen diğer enfeksiyon hastalıkları da meslek hastalığı sayılır. Bu husustaki teşhisin laboratuvar deneyleriyle teyit edilmesi gereklidir. Hastalığın azami kuluçka süresi yükümlülük süresi olarak kabul edilir.

Madde 66 – (Değişik : 12/11/1978 - 7/16989 K.)

Pnömokonyozun meslek hastalığı sayılabilmesi için, sigortalının, havasında pnömokonyoz yapacak yoğunluk ve nitelikte toz bulunan yeraltı veya yerüstü işyerlerinde toplam olarak en az üç yıl çalışmış olması şarttır.

Ancak, havasında yüksek yoğunlukta ve pnömokonyoz yapacak nitelikte toz bulunan yeraltı ve yerüstü işyerlerinde meydana gelmiş, klinik veya radyolojik bulgular ve laboratuvar muayeneleriyle süratli seyrettiği ve ağırlığı saptanmış olgularda Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun onayı sağlanmak koşuluyla 3 yıllık süre indirilebilir.

EK MADDE 1 – (Ek : 31/5/1985 - 85/9529 K.)

İş kazası veya meslek hastalığında meydana gelen arızanın, sigortalının kendi işini veya başka bir işi yapamaz hale gelmesi sonucunu doğurduğu iş güvenliği müfettişliğince tespit edilmişse meslekte kazanma gücü azalma oranının hesabında sürekli iş göremezlik simgesi I olarak kabul edilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Son Hükümle

Madde 67 – 17/7/1964 günlü ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 135 inci maddesinin (A) bendine dayanılarak düzenlenen ve Danıştayca incelenen bu Tüzük hükümleri, Resmi Gazete ile yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 68 – Bu Tüzük hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

A CETVELİ (Değişik : 31/5/1985 - 85/9529 K.)

I. Liste

Baş Arızaları

(Kafa kemikleri, nöroloji, nöroşirurji,
psikiatri arıza ve hastalıkları)

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
1	Trepnasyon veya travma sonucu baş kemiklerinin açıklıkları	
	A- 4 cm2.ye kadar (plastikle kapatılmamış)	10
	B- 4-9 cm2. (plastikle kapatılmış)	10
	C- 4-9 cm2. (plastikle kapatılmamış)	20
	D- 9-25 cm2. (plastikle kapatılmış)	20
	E- 9-25 cm2. (plastikle kapatılmamış)	30
	F- 25 cm2. den geniş (plastikle kapatılmış)	30
	G- 25 cm2. den geniş (plastikle kapatılmamış)	50
2	Epilepsiler	
	A- Ayda birkaç kez gelen, antiepileptik tedavilere rağmen <i>nöbetleri süren grandmal epilepsi</i>	57
	B- Zaman zaman statüs epileptikusla seyreden grandmal epilepsi	65
	C- Sık sık tekrarlayan ve zaman zaman generalize nöbet- lerle seyreden jaksoniyen epilepsi	57
	D- Haftada birkaç kez tekrarlayan ve kontrol edilemeyen psikomotor epilepsi	57
3	Konuşma bozuklukları	
	A- Dizartiriler, motor afazi	30
	B- Sensoriyel afaziler	30
	C- Mikst afaziler	58
	D- Felçle birlikte konuşma bozukluğu	65
4	Vasküler, enfeksiyon, entoksikasyon veya travmaya bağlı denge bozuklukları, vertigo	
	A- Günlük hayatın sürdürülmesine engel olmayanlar	10
	B- Baston gerektirenler	30
	C- Başkasının yardımını gerektirenler	65
5	Ekstra pramidal sistem hastalıkları	
	A- Parkinsonizm (bazı parkinson semptomları gösteren, parkinsona benzer haller)	13

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
6	B- Postensefalitik veya arteriyoskleroza bağlı parkinson hastalığı (paralizi ajitan)	
	a- Hafif	13
	b- Orta	50
	c- Ağır	65
	Serebro vasküler hastalıklar	
	A- Kalıcı parazi veya paralizi yapmayan gelip geçici is- kemik ataklar	13
7	B- Trombotik, embolik, subaraknoidal veya intraserebral kanama sonucu oluşmuş ve sekel halini almış monoparazi, monopleji, hemiparazi, hemiplejiler, pedunkulus, ponsve bulbustaki kafa çiftleri, alternparazi, paraliziler (Weber sendromu vb.) ve konuşma bozukluğuyla birlikte paraliziler	
	a- Hafif	35
	b- Orta	57
	c- Ağır	65
	Vasküler, enfeksiyon, tümör ve travmaya bağlı paraparaziler	
	A- Baston gerektirmiyenler	30
8	B- <i>Günlük fizyolojik gereksinimlerin giderilebilmesi için iki baston veya diğer bir gereç veya başkasının</i> yardımını gerektirenler	57
	C- Enkontinensle birlikte yatağa bağımlı kılanlar	65
	7 arıza sıra numarasında yazılı nedenlerle meydana gelen dipleji, parapleji ve kuadropleji	65
9	Menenjit, ensefalit, menengoensefalit gibi beyin zarları ve beyin dokusu enfeksiyonu sekelleri	
	a- Hafif (günlük hayatı çok az etkileyenler)	13
	b- Orta (günlük hayatı oldukça etkileyen ve birkaç ka- fa çifti veya hareket sistemi bozukluğu yapanlar)	57
	c- Ağır (günlük hayatı yardımcısız yürütülemeyecek derecede etkileyen ve kafa çifti felçleri, epileptik- veya mental bozukluklarla birlikte olanlar)	65

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
10	Hereditör, heredo-familyal dejeneratif ve henüz sebebi bilinmeyen hastalıklar A- Serebrum (kranial sinirler, serebral palsy) B- Bazal ganglion (kronik progresif kore, paralizisi) C- Serebellum hastalıkları (Friedreich ataksisi) D- Omurilik hastalıkları (skleroz, lateral amiotrofik, siringomiyeli) a- Hafif ve orta b- Ağır E- Kas hastalıkları (miyastenisi gravis, miyopatiler) a- Başkasının yardımını gerektirmeyenler b- Başkasının yardımını gerektirenler F- Miyelin kılıfı hastalıkları (multipl skleroz) a- Hafif (belirtiler kesin değil) b- Orta (kronik, tekrarlayıcı, yaygın) c- Ağır (kronik, ilerleyici, yaygın)	65 65 50 60 45 65 45 65 30 57 65
11	Boyun sapının (pedunkulus, pons, bulbus) travmatik vasküler, enfeksiyöz, toksik vb. lezyonları sonucu oluşan kafa çifti paralizileri	Raporda belirtilen bulgulara göre değerlendirilir
12	Kafa travmaları (konmosyo, kontizyo serebri), kafa kemikleri fissuru, çökme kırığı sonucu oluşan psikişik bozukluklar (vertigo, amnezi, semptomatik epilepsi vb.) a- Hafif b- Orta c- Ağır	30 45 65
13	Travmatik, enfeksiyöz (apse), vasküler nedenlere, tümörlere bağlı beyin arızalarıyla bunların ameliyatları sonucu meydana gelen sekeller, ameliyat edilemeyen beyin tümörleri a- Hafif b- Orta c- Ağır d- Kötü tabiatlı	30 50 57 65

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
14	Poliradikülonevrit, radikülit, polinevrit ve polinöropatiler	
	a- Hafif	30
	b- Orta	45
	c- Ağır	57
15	Psikozlar	
	A- Organik psikozlar	
	a- Senil demans (basit tip, depresif tip, paranoid, akut konfizyonal)	65
	b- Presenil demans	45
	B- Alkolik psikozlar	
	a- Korsakof psikoza	65
	b- Alkolik demans, alkolik hallusinoz	5
	C- İlaç psikozları	
	a- Tedavi edilebilen	35
	b- Tedavi edilemeyen	57
	D- Şizofrenik psikozlar	
	a- Tedaviyle çalışma olanağı veren	45
	b- Tedaviyle çalışma olanağı vermeyen	65
	E- Etketif psikozlar (psiko-manyak depresif)	
	a- Tedaviyle çalışma olanağı veren	45
	b- Tedaviyle çalışma olanağı vermeyen	65
	F- Paranoid psikozlar	
	a- Basit	0
	b- Paranoia	57
	c- Parafreni	57
	G- Organik olmayan psikozlar (depresif veya eksite tipler veya psikojenik paranoid psikozlar)	
	a- Tedaviyle çalışma olanağı veren	45
	b- Tedaviyle çalışma olanağı vermeyen	65
16	Nevrotik bozukluklar, kişilik bozuklukları ve başka psikotik olmayan ruhsal bozukluklar	
	A- Nevrotik bozukluklar (anksiyete, nisteri, fobik, obsesif, kompulsif, nevrotik depresyon, nevrasteni, hipokondirizasis, depersonalizasyon sendromu psikozları)	

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
	a- Tedaviyle çalışma olanağı veren	45
	b- Tedaviyle çalışma olanağı vermeyen	65
	B- Kişilik bozuklukları (Paranoid kişilik, affektif kişilik, şizoid kişilik, eksplozif kişilik, histerik kişilik, astenik kişilik, sosyopatik kişilik ve asosyal yönü ağır basan bozukluklar)	57
17	Alkol ve ilaç (morfin, esrar, kokain, barbutrik, omretamin) bağımlılığı	
	a- Tedaviyle çalışma olanağı veren	35
	b- Tedaviyle çalışma olanağı vermeyen	57
18	Organik beyin zedelenmesinden sonra oluşan psikotik olmayan özgül bozukluklar	
	A- Frontal lob sendromu	65
	B- Post kontuzisyon sendromu	
	a- Tadaviyle çalışma olanağı veren	35
	b- Tadaviyle çalışma olanağı vermeyen	57
19	Oligofreniler	
	a- İdiosi (İQ 20 den küçük)	65
	b- Embesilite (İQ 20-40 arası)	59
	c- Debilite (İQ 40-85 arası)	25
20	Travma veya travma dışı cinsel sapma ve bozukluklar	
	a- Tedavi edilebilen	35
	b- Tedavi edilemeyen	57
A CETVELİ		
II.Liste		
Göz Arızaları (X)		
1	Bir gözün 1,0, diğerinin 0 görmesi	35
2	Bir gözün 1,0, diğerinin 0,1 görmesi	30
3	Bir gözün 1,0, diğerinin 0,2 görmesi	25
4	Bir gözün 1,0, diğerinin 0,3 görmesi	20
5	Bir gözün 1,0, diğerinin 0,4 görmesi	15
6	Bir gözün 1,0, diğerinin 0,5 görmesi	5
7	Bir gözün 1,0, diğerinin 0,6 görmesi	3
8	Bir gözün 1,0, diğerinin 0,7 görmesi	2
9	Bir gözün 1,0, diğerinin 0,8 görmesi	Meslekte kazanma gücünü etkilemez

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
10	Bir gözün 1,0, diğerinin 0,9 görmesi	Meslekte kazanma gücünü etkilemez.
11	Bir gözün 0,9, diğerinin 0 görmesi	35
12	Bir gözün 0,9, diğerinin 0,1 görmesi	30
13	Bir gözün 0,9, diğerinin 0,2 görmesi	25
14	Bir gözün 0,9, diğerinin 0,3 görmesi	20
15	Bir gözün 0,9, diğerinin 0,4 görmesi	15
16	Bir gözün 0,9, diğerinin 0,5 görmesi	10
17	Bir gözün 0,9, diğerinin 0,6 görmesi	5
18	Bir gözün 0,9, diğerinin 0,7 görmesi	3
19	Bir gözün 0,9, diğerinin 0,8 görmesi	Meslekte kazanma gücünü etkilemez.
20	Bir gözün 0,9, diğerinin 0,9 görmesi	Meslekte kazanma gücünü etkilemez.
21	<i>Bir gözün 0,8, diğerinin 0 görmesi</i>	40
22	Bir gözün 0,8, diğerinin 0,1 görmesi	35
23	Bir gözün 0,8, diğerinin 0,2 görmesi	30
24	Bir gözün 0,8, diğerinin 0,3 görmesi	25
25	Bir gözün 0,8, diğerinin 0,4 görmesi	17
26	Bir gözün 0,8, diğerinin 0,5 görmesi	14
27	Bir gözün 0,8, diğerinin 0,6 görmesi	12
28	Bir gözün 0,8, diğerinin 0,7 görmesi	5
29	Bir gözün 0,8, diğerinin 0,8 görmesi	3
30	Bir gözün 0,8, diğerinin 0,9 görmesi	Meslekte kazanma gücünü etkilemez.
31	Bir gözün 0,7, diğerinin 0 görmesi	40
32	Bir gözün 0,7, diğerinin 0,1 görmesi	38
33	Bir gözün 0,7, diğerinin 0,2 görmesi	35
34	Bir gözün 0,7, diğerinin 0,3 görmesi	30
35	Bir gözün 0,7, diğerinin 0,4 görmesi	32
36	Bir gözün 0,7, diğerinin 0,5 görmesi	20
37	Bir gözün 0,7, diğerinin 0,6 görmesi	15
38	Bir gözün 0,7, diğerinin 0,7 görmesi	12
39	Bir gözün 0,6, diğerinin 0 görmesi	45
40	Bir gözün 0,6, diğerinin 0,1 görmesi	43
41	Bir gözün 0,6, diğerinin 0,2 görmesi	40
42	Bir gözün 0,6, diğerinin 0,3 görmesi	37
43	Bir gözün 0,6, diğerinin 0,4 görmesi	30
44	Bir gözün 0,6, diğerinin 0,5 görmesi	25

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
45	Bir gözün 0,6, diğerinin 0,6 görmesi	20
46	Bir gözün 0,5, diğerinin 0 görmesi	48
47	Bir gözün 0,5, diğerinin 0,1 görmesi	45
48	Bir gözün 0,5, diğerinin 0,2 görmesi	43
49	Bir gözün 0,5, diğerinin 0,3 görmesi	40
50	Bir gözün 0,5, diğerinin 0,4 görmesi	35
51	Bir gözün 0,5, diğerinin 0,5 görmesi	30
52	Bir gözün 0,4, diğerinin 0 görmesi	50
53	Bir gözün 0,4, diğerinin 0,1 görmesi	48
54	Bir gözün 0,4, diğerinin 0,2 görmesi	45
55	Bir gözün 0,4, diğerinin 0,3 görmesi	40
56	Bir gözün 0,4, diğerinin 0,4 görmesi	35
57	Bir gözün 0,3, diğerinin 0 görmesi	55
58	Bir gözün 0,3, diğerinin 0,1 görmesi	50
59	Bir gözün 0,3, diğerinin 0,2 görmesi	48
60	Bir gözün 0,3, diğerinin 0,3 görmesi	45
61	Bir gözün 0,2, diğerinin 0 görmesi	59
62	Bir gözün 0,2, diğerinin 0,1 görmesi	55
63	Bir gözün 0,2, diğerinin 0,2 görmesi	50
64	Bir gözün 0,1, diğerinin 0 görmesi	61
65	Bir gözün 0,1, diğerinin 0,1 görmesi	59
66	Bir gözün 0, diğerinin 0 görmesi	65
67	Travma ve çeşitli hastalıklara bağlı, sekel olarak kalan kalan ve görüşü bozan retina kanamaları, iltihapları oranları, görme derecelerine göre değerlendirilir.	Meslekte kazan- ma gücü azalma
68	Çift görmeye neden olan her iki göz kaslarının sekel ha- lindeki paralizisi	57
69	Bir gözün hareketsizliğine ve çift görmesine neden olan göz kaslarının sekel halindeki paralizisi	41
70	Göz yuvarlarını hareketsiz kılan ve görüş derecesini bozan, sekel bırakan orbita yaralanmaları, tümörleri ve iltihapları	
	a- Tek gözde	41
	b- İki gözde	57

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a C e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
71	Sekel halinde laçoftalmi a- Tek gözde b- İki gözde	1 35
72	Optik sinir hastalıkları iltihapları, tümörleri, vasküler göz hastalıkları	Meslekte kazan- ma gücü azalma oranları, görme derecelerine göre değerlendirilir.
73	Sekel halindeki hemianopsiler (bitemporal, binazal vb.)	41
74	Sekel halindeki ektropiyon veya entropiyon a- Tek gözde b- İki gözde	10 20
75	Göz kanalının tıkanması ve kese iltihapları a- Tek gözde b- İki gözde	10 20
76	Sekel halinde tam pitozis a- Tek gözde b- İki gözde Sekel halinde yarım pitosiz a- Tek gözde b- İki gözde	35 57 5 30
77	Şaşılık (nistagmus)	Meslekte kazanma gücü azalma oranları, görme derecelerine göre değerlendirilir.
78	Periferik görme alanının azalması A- Görüş alanı 30° a- Tek gözde b- İki gözde B- Görüş alanı 10° a- Tek gözde b- İki gözde	5 45 15 60
B- İki taraflı afak nedeniyle binoküler görmesi olanlarda, meslekte kazanma gücü azalma oranına, Tüzüğün 7 nci maddesi hükümlerine göre % 10 eklenir.		

(X) A- Anizometri varsa, meslekte kazanma gücü azalma oranına Tüzüğün 7 nci maddesi hükümlerine göre % 2 eklenir.

- C- Afakın tek taraflı olması nedeniyle binoküler görmesi olmayanlarda, meslekte kazanma gücü azalma oranına, Tüzüğün 7 nci maddesi hükümlerine göre % 12 eklenir.
- D- Retina kanamalarında, görme bozukluğuna bağlı meslekte kazanma gücü azalma oranına, Tüzüğün 7 nci maddesi hükümlerine göre,
 a- Tek göz için % 5
 b- İki göz için % 10
 eklenir.
- E- Retina dekolmanlarında, görme bozukluğuna bağlı meslekte kazanma gücü azalma oranına, Tüzüğün 7 nci maddesi hükümlerine göre,
 a- Tek göz için % 5
 b- İki göz için % 10
 eklenir.
- F- Glokomda, görme bozukluğuna bağlı meslekte kazanma gücü azalma oranına, Tüzüğün 7 nci maddesi hükümlerine göre,
 a- Tek göz için % 10
 b- İki göz için % 15
 eklenir.
- G- Şaşılıkta (nistagmus), görme bozukluğuna bağlı meslekte kazanma gücü azalma oranına, Tüzüğün 7 nci maddesi hükümlerine göre,
 a- Tek göz için % 10
 b- İki göz için % 15
 eklenir.
- H- Optik sinir hastalıklarında, görme bozukluğuna bağlı meslekte kazanma gücü azalma oranına, Tüzüğün 7 nci maddesi hükümlerine göre,
 a- Tek göz için % 5
 b- İki göz için % 10
 eklenir.

A CETVELİ

III.Liste

Kulak Arızaları

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
1	A- Her iki kulakta tedavi ve işitme cihazıyla giderilemeyen tam işitme kaybı	51
	B- Bir kulakta tedavi ve işitme cihazıyla giderilemeyen tam işitme kaybı	13
	C- Doğuştan (konjenital) sağır ve dilsiz	57

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a C e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
2	Odiometrik incelemeyle teşhis edilen iletim, sensorinöral ve mikst tip işitme kayıpları (X)	
3	Plastikle düzeltilemeyen tek taraflı sayvan yokluğu	5
4	Plastikle düzeltilemeyen iki taraflı sayvan yokluğu	10
5	Kronik orta kulak iltihabı	10
6	Kulaklarda akıntılı, labirent komplikasyonu sonucu sürekli baş dönmeleri ve denge bozukluklarıyla birlikte iki taraflı tam işitme kaybı	57
7	Dış kulak yolunun ve orta kulağın kötü tabiatlı tümörleri, ameliyat edilemeyen akustik nörinoma	65
8	Psikoz oluşturacak ağır kulak çınlaması (tinnitüs)	6

(X) İşitme kayıplarının belirlenmesinde, ISO standartları uygulanır. Bu kayıplar ve bunların neden olduğu meslekte kazanma gücü azalma oranları, aşağıdaki biçimde hesaplanır:

A- Bir kulağın işitme kaybı, purton odiogramda 500-1000-2000 hertz frekanslardaki konuşma seslerinin işitme eşik değerleri, desibel cinsinden toplanıp ortalaması alınarak saptanır. 40 tan sonraki her yaş için 0,5 desibel yaşlılık değeri düşülür. Bundan hata payı sabitesi olarak 15 çıkarılır. Kalan, 1,5 ile çarpılır. Bu, bir kulağın işitme kaybı yüzdesidir.

39 yaşındaki bir sigortalının bir kulağının tam işitme kaybının neden olduğu meslekte kazanma gücü azalma oranı yukarıdaki esaslara göre belirlenen bir kulağın işitme kaybı yüzdesiyle çarpılarak bir kulağın kısmi işitme kaybının meslekte kazanma gücü azalma oranı bulunur.

B- İki kulağın işitme kaybı yüzdesi, iyi işiten kulağın işitme kaybı yüzdesinin 5 katıyla, kötü işiten kulağın işitme kaybı yüzdesinin toplamının 6 ya bölünmesiyle bulunur.

39 yaşındaki bir sigortalının iki kulağının tam işitme kaybının neden olduğu meslekte kazanma gücü azalma oranı, yukarıdaki esaslara göre belirlenen iki kulağın işitme kaybı yüzdesiyle çarpılarak iki kulağın kısmi işitme kaybının meslekte kazanma gücü azalma oranı saptanır.

35 desibelden az işitme kayıpları, kısmi işitme kaybı olarak değerlendirilmez.

A CETVELİ
IV. Liste
Yüz Arızaları

Arıza Sıra Numarası	Arıza	Ağırlık Ölçüsü
1	Çiğneme ve konuşmayı ileri derecede güçleştiren alt ve üst çene kırıkları sekeli (x)	41
2	Dil yokluğu veya konuşma ve yutmayı zorlaştıracak derecede dil harabiyeti (x)	57
3	Tükrük bezleri kanallarının yaralanması veya hastalıkları sonucu sürekli ve tedavi edilemeyen fistül	7
4	Periferik fasial sinir paralizi	10
5	Burun kaybı	
	A- Tam	40
	B- Kısmi	10
6	Koklama ve tatma duygularının azalması	10
7	Burun kemik ve kırıldak kısımlarının nefes almayı ileri derecede güçleştiren harabiyetleri	40
8	Protezle düzeltilemeyen damak defektleri	
	A- Tam	55
	B- Kısmi	37
9	Septum deviasyonu	0
10	Primer atrofik rinit (ozena)	20
11	Komplikasyonlu sinüzitler	
	A- Osteomiyelit sekelleri	0
	B- Görme bozukluğu yapan orbita absesi	A Cetveli II. Listesi uygulanır.
	C- Mental bozukluklar yapan beyin apseleri	A Cetveli I. Listesi uygulanır.
12	Ameliyat edilemeyen burun, paranazal sinüsler, çene, ağız ve farenks tümörleri	65
13	Bütün dişlerin kaybı (protez olanaksız)	20
14	Tam fonksiyon bozukluğu yapan dudak arızaları	35

(x) Meslekte kazanma gücü azalma oranı, fonksiyonların sağlam kalışı oranında azaltılır.

A CETVELİ
V. Liste
Boyun Arızaları

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
1	Larenks yokluğu sonucu sürekli kanül takılmasını gerek-tiren hastalık ve arızalar	60
2	Ses organlarının tedavi edilemeyen arızaları	
	a- Tek taraflı (disfoni)	10
	b- İki taraflı (afoni)	25
	c- Dispneyle birlikte afoni	57

A CETVELİ
VI. Liste
Göğüs Hastalıkları

	Pnömokonyozlar dışında kalan solunum, dolaşım hastalıkları	
1	Klinik ve radyolojik bulgularla belirlenmiş, solunum ve dolaşım fonksiyonlarını etkileyen akciğer dokusunun, bronşların, plevranın, kemik kafesinin (toraks) hastalıkları, kaburgaların (kot) kırılma ve rezeksiyonu, akciğer fitiği ve bunların sekelleri	
	a- Hafif	6
	b- Orta	30
	c- Ağır	57
2	Solunum organlarının,(larenks, akciğer,plevra) işyeri koşullarına ve göreve bağlı olan veya olmayan nedenlerle ortaya çıkan, uyumu bozan ve görevin yapılmasına engel olan ve tedaviyle giderilmesi umulmayan ağır tüberküloz-ları veya buna bağlı sekeller	60
3	Sağ kalp yetmezliği bulunmayan, fakatpulmoner hipertansiyon belirtileri olanve sağ kalp büyümesi gösteren veya sağ kalp yetmezliğiyle birlikte kronik korpulmonale	

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
	a- Kompanse (nükseden)	57
	b- Dekompanse (tam)	65
4	Kalp ve dolaşım hastalıkları	
	A- Alışılmıştan daha ağır bedensel efora rağmen fonsiyon kısıtlaması olmayan	6
	B- Ağır eforda fonsiyon kısıtlaması olan	30
	C- Hafif eforda fonsiyon kısıtlaması olan (dekompanse)	57
	D- <i>Dinlenme halinde fonsiyon kısıtlaması olan (tam dekompanse)</i>	65
5	İskemik kalp hastalıkları	Bu listenin 4 üncü arıza sıra numarasının ilgili arıza çeşidine göre işlem yapılır.
	A- Kronik stabil anjina pectoris	
	B- Anstabil anjina pectoris (Akut koroner yetersizliği, intermedierlem koroner sendromu, variant anjina vb.)	
	C- Romatizmal kalp hastalığı (bir veya birkaç kapak afeti)	
	D- Endokardit, miyokardit, perikardit, primer miyokardiopati vb.	
6	Kalp ameliyatları	
	A- Kapalı komissürotomi	26
	B- Kalp kapağı protezi	30
	C- Kalıcı pasemaker	56
	D- Koroner revaskülerizasyonu	58
	E- Eforu kısıtlayan perikardioektomi (Bu arızalar, yukarıda yer alan arızalara Tüzüğün 7 nci maddesi hükümlerine göre eklenir.)	30
7	Geçirilmiş stabil miyokart infarktüsü	57
8	Sistemik hipertansiyonlar	
	A- Komplikasyonu olmayan, labil dönemde olan esansiyel hipertansiyonlar	8
	B- Gunn belirtileri (Stad II), koronersklerozu, sol ventrikül hipertrofisi ile birlikte esansiyel hipertansiyonlar	45

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
	C - Tedavi edilemeyen kötü tabiatlı hipertansiyonlar	57
	D- Maksime, minime tansiyon yükselmesiyle birlikte hipertansif ensefalopati, böbrek ve kalp yetersizliğiyle birlikte kötü tabiatlı hipertansiyonlar	65
	Pnömokonyozlar (x)	
9	A- Düzenli veya düzensiz küçük opasiteler	
	Tip Küçük opasitenin sıklığı (perfusion)	
	p ve s 1/0, 1/1, 1/2	—
	2/2	6
	2/3, 3/2	11
	3/3	16
	3/4	21
	q ve t 1/1	6
	1/2, 2/1	11
	2/2	16
	2/3, 3/2	21
	3/3	26
	3/4	31
	r ve u 1/1	6
	1/2, 2/1	16
	2/2	21
	2/3, 3/2	26
	3/3	31
	3/4	36
	B- Geniş opasiteler	
	kategori Genişlik alanı (ekstend)	
	A Büyük çapı 1-5 cm. arasında olan opasite	11
	Çapların toplamı 5 cm. yi geçmeyen, herbirinin büyük çapları 1 cm. yi geçen birçok opasite	16
	B A kategorisinde gösterilenlerden daha büyük, ancak, yüzölçümü sağ üst zon genişliğini geçmeyen bir opasite	26

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a C e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
	A kategorisinin gösterilenlerden daha büyük,ancak, yüzölçümleri toplamı sağ üst zon genişliğini geçme- yen birçok opasite	46
	C - Yüzölçümleri toplamı sağ üst zon genişliğini geçen bir veya birçok opasite	58

(x) 1 - p, ortalama çapları 1,5 mm.ye kadar,
q, 1,5 - 3 mm. arasında,
r, 3-10 mm. arasında olan düzenli,
s, ince,
t, orta kalınlıkta,
u, kalın, düzensiz, çizgisel (linear),
opasiteleri simgelemek üzere kullanılmıştır.

2 - Her olayda dispne, eksprium uzaması,siyanoz aranır, bunlardan biri veya birkaçı varsa aşağıdaki biçimde değerlendirilerek meslekte kazanma gücü azalma oranına, Tüzüğün 7 nci maddesi hükümlerine göre eklenir:

- a - Ancak zorlu çalışma ve ekzersizlerle meydana çıkan hafif dispne % 5
- b - Olağan çalışma ve ekzersizlerle meydana çıkan orta dispne % 10
- c - Dinlenme halinde görülen ağır dispne % 20Uzamış eksprium veya belirgin siyanoz
- a - Hafif % 5
- b - Orta % 10
- c - Ağır % 15

3 - Dispne, eksprium uzaması ve siyanozun klinik belirtileriyle radyolojik görünümü arasında belirgin bir çelişki olursa,akciğer fonksiyon testlerine başvurulur.

Bu testlerin ortalaması değerlendirilerek meslekte kazanma gücü azalma oranına, Tüzüğün 7 nci maddesi hükümlerine göre aşağıdaki eklemeler yapılır:

- a - Hafif % 10
- b - Orta % 20
- c - Ağır % 30

Akciğer fonksiyon testleri yapılan olaylarda dispne, ekspirium uzaması, siyanoz gibi belirtiler için meslekte kazanma gücü azalma oranına ayrıca eklemeler yapılmaz.

4 - Aktif akciğer tüberkülozu aşağıdaki üç katagoride değerlendirilerek meslekte kazanma gücü azalma oranına, Tüzüğün 7 nci maddesi hükümlerine göre aşağıdaki eklemeler yapılır:

a - Hafif (kavite bulunmayan, apeksten 2 aralığa kadar) % 10

b - Orta (yaygınlığı bir lobu aşmayan veya kaviteli olmakla birlikte tek veya toplam kavitelerin çapı 4 cm.yi geçmeyen, orta derecede ilerlemiş) % 20

c - Ağır (çok ilerlemiş, orta derece ilerlemiş olandan daha geniş alan kaplayan) % 30

5 - Pnömonkonyoza bağlı sağ kalp yetmezliği (korpulmonale) aşağıdaki üç katagoriye göre değerlendirilerek meslekte kazanma gücü azalma oranına, Tüzüğün 7 nci maddesi hükümlerine göre aşağıdaki eklemeler yapılır:

a - Hafif (dolaşım bozukluğu oluşmamış) % 10

b - Orta (kompanse sağ kalp yetmezliği) % 20

c - Ağır (dekompense sağ kalp yetmezliği) % 30

A CETVELİ

VII. Liste

Omuz ve Kol Arızaları (x)

1	Köprücük kemiğinin, damarlarda, sinirlerde, komşu organlarda arıza yapmayan ve düzeltilemeyen kırıkları ve ters kaynamaları	
	a - Tek taraflı	0
	b - İki taraflı	5
2	Omuz eklem ankilozu	
	A- Kürek kemiği serbest fonksiyonel pozisyonda	
	a - Tek taraflı	30
	b - İki taraflı	45
	B- Kürek kemiği fonksiyonel pozisyonda değil	
	a - Tek taraflı	35
	b - İki taraflı	50
	C- Kürek kemiği sabit	
	a - Tek taraflı	45
	b - İki taraflı	65

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
3	Omuz ve kolda çalışmayı zorlaştıran tendosinovit, bursit, periostitler	
	a - Tek taraflı	15
	b - İki taraflı	20
4	Geniş kemik kaybı sonucu omuz yokluğu (sallanan kol)	
	a - Tek taraflı	57
	b - İki taraflı	60
5	Yanık vb.nedenlerle koltuk altı yapışmaları	
	a - Tek taraflı	35
	b - İki taraflı	50
6	Kol kemiği (humerus) amputasyonları	
	A - Kolun kürek kemiği hizasından dezartikülasyonu	
	a - Tek taraflı	62
	b - İki taraflı	65
	B - Kolun tek veya iki taraflı torasik amputasyonu	65
	C - Kolun omuzla dirsek arası amputasyonu	
	a - Tek taraflı	60
	b - İki taraflı	65
7	Ön kol amputasyonları	
	A - Ön kolun dirsek ekleminde kaybı veya dezartikülasyonu	
	a - Tek taraflı	58
	b - İki taraflı	65
	B - Ön kolun dirsek ile bilek arası amputasyonu	
	a - Tek taraflı	49
	b - İki taraflı	60
8	Kol kemiği (humerus) kırıklarının kısıklık yapan yanlış kaynamaları	
	A - 2-5 cm. arası	
	a - Tek taraflı	6
	b - İki taraflı	10
	B - 5-6 cm. arası	
	a - Tek taraflı	15
	b - İki taraflı	20

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
9	Yalancı eklemler A - Kol kemiği (humerus) ortasından a - Tek taraflı b - İki taraflı B - Dirsek yakınından a - Tek taraflı b - İki taraflı C - Omuz yakınından a - Tek taraflı b - İki taraflı	 33 45 33 45 50 60
10	Dirsek ekleminin tam ekstansiyon veya fleksiyon halinde ankilozu a - Tek taraflı b - İki taraflı	 41 55
11	Dirsek ekleminin ekstansiyon veya fleksiyon hareketlerinin kısıtlanması (xx) A - 0° - 60° arası a - Tek taraflı b - İki taraflı B - 60° - 90° arası a - Tek taraflı b - İki taraflı C - 90° - 110° arası a - Tek taraflı b - İki taraflı D - 110° den fazla a - Tek taraflı b - İki taraflı	 40 55 35 40 31 45 41 55
12	<i>Dirsek ekleminin ekstansiyon veya fleksiyon halinde hareket serbestisi (xx)</i> A - 70° - 110° arası a - Tek taraflı b - İki taraflı B - 110° den fazla a - Tek taraflı b - İki taraflı	 10 19 7 15
13	Ön kolun tam supinasyonu a - Tek taraflı b - İki taraflı	 20 40

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a C e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
14	Ön kolun tam puronasyonu a - Tek taraflı b - iki taraflı	16 35
15	Radius kemiği arızaları A - El ve bileğe zarar verir şekilde radius kemiği kırığı a - Tek taraflı b - İki taraflı B - Dirsekte radius başı rezeksiyonu a - Tek taraflı b - İki taraflı	15 30 10 20
16	Ön kol iki kemiğinin yalancı eklemleri a - Tek taraflı b - İki taraflı	35 60
17	Ön kol kemiklerinden birinin hareketi zorlaştıran yalancı eklemi a - Tek taraflı b - İki taraflı	18 25
18	Kol ve ön kol atrofileri A - 2-3 cm.arası (3 cm. dahil) B - 3-6 cm.arası (6 cm.dahil) C - 6 cm. den yukarı	3 7 10
19	Kol ve ön kol paralizileri (xxx) A - Bir kolun total paralizisi B - Yukarı tip radiküler paralizi (Erb) C - Aşağı tip radiküler paralizi (Klumpke) D - N.Aksillaris paralizisi E - N.Radialis paralizisi F - N.Medianus paralizisi G - N.Ulnaris paralizisi H - N.Torasikus paralizisi K - N.Serratus paralizisi	57 40 52 15 47 47 47 15 15

(x) Bu liste, çalışan omuz ve kol için düzenlenmiş olup çalışmayan tarafın aynı arızalarında bu listede yer alan arıza ağırlık ölçüsüne göre bulunacak meslekte kazanma gücü azalma oranının 1/5 i indirilir.

(xx) Bükülme kısıtlanması 0 metoduna göre belirlenir.

(xxx) Birden çok sinirin paralizisindeki meslekte kazanma gücü azalma oranı, amputasyondaki meslekte kazanma gücü azalma oranından çok olamaz.

A CETVELİ

VIII.Liste

El Bileği ve El Arızaları (x)

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
1	El bileği dezartikülasyonu	
	a - Tek taraflı	48
	b - İki taraflı	65
2	El bileği ankilozu	
	A - Fonksiyonel pozisyonda	
	a - Tek taraflı	20
	b - İki taraflı	30
	B - Fonksiyonel pozisyon dışında gelişmiş ankilozlar (supinasyon, fleksiyon, akstansiyon, pronasyon)	
	a - Tek taraflı	30
	b - İki taraflı	45
	C - El bileği eklemine ve elde, çalışmayı zorlaştıran tendosinovit, bursit ve periostitler	
	a - Tek taraflı	12
	b - İki taraflı	19
3	Navikuler psödoartrozu veya os lunatum nakrozu (Kienböck)	
	a - Tek taraflı	15
	b - İki taraflı	20
4	Tüm belirtileriyle Volkmann kontraktürü	
	a - Tek taraflı	49
	b - İki taraflı	60
5	El bileğinde tüm fleksör ekstansör tendon kesileri	
	a - Tek taraflı	42
	b - İki taraflı	52

(x) Bu liste, çalışan el ve bilek için düzenlenmiş olup çalışmayan elin aynı arızalarında bu listede yer alan arıza ağırlık ölçüsüne göre bulunacak meslekte kazanma gücü azalma oranının 1/5 i indirilir.

A CETVELİ

IX. Liste

El Parmakları Arızaları (x)

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
1	A - Başparmak amputasyonu a - Karpo - metakarpal eklemden aa - Tek taraflı ab - İki taraflı b - Metakarp - falangeal eklemden ba - Tek taraflı bb - İki taraflı c - Falango - falangeal eklemden ca - Tek taraflı cb - İki taraflı B - Başparmak sertlikleri, ankilozları a - Karpo - metakarpal eklemden aa - Tek taraflı ab - İki taraflı b - Metakarp - falangeal eklemden ba - Tek taraflı bb - İki taraflı c - Falango - falangeal eklemden ca - Tek taraflı cb - İki taraflı	24 30 20 26 16 22 13 16 10 13 7 10
2	A - İşaret parmağı amputasyonu a - Karpo - metakarpal eklemden aa - Tek taraflı ab - İki taraflı b - Metakarp - falangeal eklemden ba - Tek taraflı bb - İki taraflı c - Falango - falangeal eklemden ca - Tek taraflı cb - İki taraflı d - Distal - interfalangeal eklemden da - Tek taraflı db - İki taraflı B - İşaret parmağı sertlikleri, ankilozları a - Karpo - metakarpal eklemden aa - Tek taraflı	7 10 7 10 6 9 2 5 4

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
3	ab - İki taraflı	7
	b - Metakarpo - falangeal eklemden	
	ba - Tek taraflı	4
	bb - İki taraflı	7
	c - Falango-falangeal eklemden	
	ca - Tek taraflı	2
	cb - İki taraflı	5
	d - Distal - interfalangeal eklemden	
	da - Tek taraflı	2
	db - İki taraflı	5
	A - Orta parmak amputasyonu	
	a - Karpo-metakarpal eklemden	
	aa - Tek taraflı	5
	ab - İki taraflı	8
	b - Metakarpo - falangeal eklemden	
	ba - Tek taraflı	5
	bb - İki taraflı	8
	c - Falango - falangeal eklemden	
	ca - Tek taraflı	3
	cb - İki taraflı	6
	d - Distal - interfalangeal eklemden	
	da - Tek taraflı	1
	db - İki taraflı	3
	B - Orta parmak sertlikleri, ankilozları	
	a - Karpo-metakarpal eklemden	
	aa - Tek taraflı	5
	ab - İki taraflı	8
	b - Metakarpo-falangeal eklemden	
	ba - Tek taraflı	5
	bb - İki taraflı	8
	c - Falango-falangeal eklemden	
	ca - Tek taraflı	1
	cb - İki taraflı	4
	d - Distal-interfalangeal eklemden	
	da - Tek taraflı	1
	db - İki taraflı	2
4	A - Yüzük parmağı amputasyonu	
	a - Karpo - metakarpal eklemden	

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a C e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
	aa - Tek taraflı	3
	ab - İki taraflı	6
	b - Metakarpo - falangeal eklemden	
	ba - Tek taraflı	3
	bb - İki taraflı	6
	c - Falanço-falangeal eklemden	
	ca - Tek taraflı	1
	cb - İki taraflı	4
	d - Distal - interfalangeal eklemden	
	da - Tek taraflı	1
	db - İki taraflı	2
	B - Yüzük parmağı sertlikleri, ankilozları	
	a - Karpo-metakarpal eklemden	
	aa - Tek taraflı	1
	ab - İki taraflı	4
	b - Metakarpo - falangeal eklemden	
	ba - Tek taraflı	1
	bb - İki taraflı	4
	c - Falango - falangeal eklemden	
	ca - Tek taraflı	1
	cb - İki taraflı	3
	d - Distal - interfalangeal eklemden	
	da - Tek taraflı	1
	db - İki taraflı	2
5	A - Küçük parmak amputasyonu	
	a - Karpo - metakarpal eklemden	
	aa - Tek taraflı	2
	ab - İki taraflı	5
	b - Metakarpo - falangeal eklemden	
	ba - Tek taraflı	2
	bb - İki taraflı	5
	c - Falango - falangeal eklemden	
	ca - Tek taraflı	1
	cb - İki taraflı	4
	d - Distal - interfalangeal eklemden	
	da - Tek taraflı	1
	db - İki taraflı	2
	B - Küçük parmak sertlikleri, ankilozları	
	a - Karpo - metakarpal eklemden	

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
	aa - Tek taraflı	1
	ab - İki taraflı	4
	b - Metakarpo - falangeal eklemden	
	ba - Tek taraflı	1
	bb - İki taraflı	4
	c - Falango - falangeal eklemden	
	ca - Tek taraflı	1
	cb - İki taraflı	3
	d - Distal - interfalangeal eklemden	
	da - Tek taraflı	1
	db - İki taraflı	2
	A - Başparmak ve işaret parmağının birlikte amputasyonları	
	a - Karpo - metakarpal veya metakarpo - falangeal eklemden	
	aa - Tek taraflı	30
	ab - İki taraflı	45
	b - Falango - falangeal eklemden	
	ba - Tek taraflı	20
	bb - İki taraflı	30
	B - Başparmak ve işaret parmağının birlikte sertlikleri, ankilozları	
	a - Metakarpo - falangeal eklemden	
	aa - Tek taraflı	23
	ab - İki taraflı	28
	b - Falango - falangeal eklemden	
	ba - Tek taraflı	13
	bb - İki taraflı	18
7	A - Başparmak, işaret parmağı ve orta parmağın birlikte amputasyonları	
	a - Karpo - metakarpal veya metakarpo - falangeal eklemden	
	aa - Tek taraflı	35
	ab - İki taraflı	50
	b - Falango - falangeal eklemden	
	ba - Tek taraflı	22
	bb - İki taraflı	32
	B - Başparmak, işaret parmağı ve orta parmağın birlikte sertlikleri, ankilozları	

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
	a - Metakarpo - falangeal eklemden	
	aa - Tek taraflı	30
	ab - İki taraflı	35
	b - Falango - falangeal eklemden	
	ba - Tek taraflı	15
	bb - İki taraflı	20
8	A - Başparmak, işaret parmağı, orta parmak ve yüzük parmağının birlikte amputasyonları	
	a - Karpo - metakarpal veya metakarpo-falan-geal eklemden	
	aa - Tek taraflı	40
	ab - İki taraflı	60
	b - Falango - falangeal eklemden	
	ba - Tek taraflı	30
	bb - İki taraflı	35
	B - Başparmak, işaret parmağı, orta parmak ve yüzük parmağının birlikte sertlikleri, ankilozları	
	a - Metakarpo - falangeal eklemden	
	aa - Tek taraflı	35
	ab - İki taraflı	40
	b - Falango - falangeal eklemden	
	ba - Tek taraflı	27
	bb - İki taraflı	32
9	A - Başparmak, işaret parmağı, orta parmak, yüzük parmağı ve küçük parmağın birlikte amputasyonları	
	a - Karpo-metakarpal veya metakarpo-falan-geal eklemden	
	aa - Tek taraflı	43
	ab - İki taraflı	60
	b - Falango - falangeal eklemden	
	ba - Tek taraflı	33
	bb - İki taraflı	38
	B - Başparmak, işaret parmağı, orta parmak, yüzük parmağı ve küçük parmağın birlikte sertlikleri, ankilozları	

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
	a - Metakarpo - falangeal eklemde	
	aa - Tek taraflı	40
	ab - İki taraflı	46
	b - Falango - falangeal eklemde	
	ba - Tek taraflı	23
	bb - İki taraflı	28
10	A - İşaret parmağı ve orta parmağın birlikte amputasyonları	
	a - Karpo - metakarpal veya metakarpo falangeal eklemde	
	aa - Tek taraflı	20
	ab - İki taraflı	30
	b - Falango - falangeal eklemde	
	ba - Tek taraflı	6
	bb - İki taraflı	10
	c - Distal - interfalangeal eklemde	
	ca - Tek taraflı	3
	cb - İki taraflı	5
	B - İşaret parmağı ve orta parmağın birlikte sertlikleri, ankilozları	
	a - Karpo-metakarpal veya metakarpo-falan-geal eklemde	
	aa - Tek taraflı	13
	ab - İki taraflı	18
	b - Falango - falangeal eklemde	
	ba - Tek taraflı	4
	bb - İki taraflı	9
	c - Distal - interfalangeal eklemde	
	ca - Tek taraflı	3
	cb - İki taraflı	5
11	A - İşaret parmağı, orta parmak ve yüzük parmağının birlikte amputasyonları	
	a - Karpo-metakarpal veya metakarpo-falan-geal eklemde	
	aa - Tek taraflı	28
	ab - İki taraflı	35
	b - Falango - falangeal eklemde	
	ba - Tek taraflı	16
	bb - İki taraflı	20

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
	c - Distal - interfalangeal eklemden	
	ca - Tek taraflı	4
	cb - İki taraflı	9
	B - İşaret parmağı, orta parmak ve yüzük parmağının birlikte sertlikleri, anki-lozları	
	a - Karpo-metakarpal veya metakarpo-falangeal eklemden	
	aa - Tek taraflı	23
	ab - İki taraflı	30
	b - Falango-falangeal eklemden	
	ba - Tek taraflı	10
	bb - İki taraflı	15
	c - Distal-interfalangeal eklemden	
	ca - Tek taraflı	4
	cb - İki taraflı	6
12	A - İşaret parmağı, orta parmak, yüzük parmağı ve küçük parmağın birlikte amputasyonları	
	a - Karpo-metakarpal veya metakarpo-falan-geal eklemden	
	aa - Tek taraflı	35
	ab - İki taraflı	57
	b - Falango - falangeal eklemden	
	ba - Tek taraflı	18
	bb - İki taraflı	25
	c - Distal - interfalangeal eklemden	
	ca - Tek taraflı	5
	cb - İki taraflı	11
	B - İşaret parmağı, orta parmak, yüzük parmağı ve küçük parmağın birlikte sertlikleri, ankilozları	
	a - Karpo-metakarpal veya metakarpo-falan-geal eklemden	
	aa - Tek taraflı	25
	ab - İki taraflı	31
	b - Falango - falangeal eklemden	
	ba - Tek taraflı	11
	bb - İki taraflı	16

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
13	c - Distal - interfalangeal eklemden	
	ca - Tek taraflı	5
	cb - İki taraflı	8
	A - Orta parmak ve yüzük parmağının birlikte amputasyonları	
	a - Karpo-metakarpal veya metakarpo-falan-geal eklemden	
	aa - Tek taraflı	15
	ab - İki taraflı	20
	b - Falango - falangeal eklemden	
	ba - Tek taraflı	5
	bb - İki taraflı	9
	c - Distal - interfalangeal eklemden	
	ca - Tek taraflı	3
	cb - İki taraflı	5
14	B - Orta parmak ve yüzük parmağının birlikte sertlikleri, ankilozları	
	a - Karpo - metakarpal veya metakarpo - falan- geal eklemden	
	aa - Tek taraflı	11
	ab - İki taraflı	16
	b - Falango - falangeal eklemden	
	ba - Tek taraflı	4
	bb - İki taraflı	9
	c - Distal - interfalangeal eklemden	
	ca - Tek taraflı	3
	cb - İki taraflı	5
	A - Orta parmak, yüzük parmağı ve küçük parmağın birlikte amputasyonları	
	a - Karpo - metakarpal veya metakarpo - falan- geal eklemden	
	aa - Tek taraflı	25
	ab - İki taraflı	40
	b - Falango - falangeal eklemden	
	ba - Tek taraflı	13
	bb - İki taraflı	20
	c - Distal - interfalangeal eklemden	
	ca - Tek taraflı	3
	cb - İki taraflı	7

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
15	B - Orta parmak, yüzük parmağı ve küçük parmağın birlikte sertlikleri, ankiloz-ları	
	a - Karpo-metakarpal veya metakarpo-falan- geal eklemdede	
	aa - Tek taraflı	14
	ab - İki taraflı	31
	b - Falango-falangeal eklemdede	
	ba - Tek taraflı	7
	bb - İki taraflı	13
	c - Distal-interfalangeal eklemdede	
	ca - Tek taraflı	3
	cb - İki taraflı	5
	A - Yüzük parmağı ve küçük parmağın birlikte amputasyonları	
	a - Karpo-metakarpal veya metakarpo-falan- geal eklemdeden	
	aa - Tek taraflı	13
	ab - İki taraflı	20
	b - Falango-falangeal eklemdeden	
16	ba - Tek taraflı	9
	bb - İki taraflı	16
	c - Distal-interfalangeal eklemdeden	
	ca - Tek taraflı	2
	cb - İki taraflı	4
	B - Yüzük parmağı ve küçük parmağın birlikte sertlikleri, ankilozları	
	a - Karpo-metakarpal veya metakarpo-falan- geal eklemdede	
	aa - Tek taraflı	9
	ab - İki taraflı	13
	b - Falango-falangeal eklemdede	
	ba - Tek taraflı	3
	bb - İki taraflı	9
	c - Distal-interfalangeal eklemdede	
	ca - Tek taraflı	1
	cb - İki taraflı	3
	Şekil bozukluğu yapan metakarp kırıkları	
	A - 1-2 metakarp kırığı	

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
	a - Tek taraflı	5
	b - İki taraflı	10
	B - 2 den fazla metakarp kırığı	
	a- Tek taraflı	10
	b- İkitaraflı	18

- (x) 1 - Bu liste, çalışan el için düzenlenmiş olup çalışmayan elin aynı arızalarında bu listede yer alan arıza ağırlık ölçüsüne göre bulunacak meslekte kazanma gücü azalma oranının 1/5 i indirilir.
- 2 - 1 inci parmağın falango - falangeal eklemden amputasyonu veya bu eklemdaki sertlik ve ankilozuyla II, II + III, II+III+IV, II+III+IV+V inci parmakların distal - interfalangeal eklemden amputasyonları veya bu eklemlerdeki sertlikleri ve ankilozlarının birleşmesi halinde, meslekte kazanma gücü azalma oranları, Tüzüğün 7 nci maddesi hükümlerine göre bulunur.
- 3 - Çeşitli parmakların çeşitli eklemlerinin (DİP,PİP,MP) listede bulunmayan birlikte amputasyonları, sertlikleri ve ankilozlarında, meslekte kazanma gücü azalma oranları, Tüzüğün 7 nci maddesi hükümlerine göre bulunur.

A CETVELİ

X. Liste

Omurga Arızaları

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
1	A - Bir omurun (vertebra) ezilmesi (kompresyon) veya parçalı kırıkları (x)	
	a - Hafif (omur yüksekliğinin 1/3 kaybı)	15
	b - Orta (omur yüksekliğinin 1/2 kaybı)	22
	B - Bir omurun çıkıkla birlikte ezilmesi veya parçalı kırıkları	
	a - Servikal bölgede	40
	b - Dorsal bölgede	25
	c - Lomber bölgede	35
	C - Bel bölgesinde indirekt musculus kuadratus kesilmesine bağlı bir veya birkaç omur prosessus spinozus, prosessus transversus kırıkları	10

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
2	Omur kırıkları sonrası veya kırıkları nedeniyle yapılmış füzyon ameliyatlarında oluşan omurların iki veya daha fazla segmentte ankilozu	33
3	Omurganın (kolumna vertebralis) kırıkları, çıkıkları veya kırıklı çıkıkları nedeniyle oluşan omurilik (medulla spinalis) yaralanmaları veya kesilmeleri (seksiyonları)	
	a - Kuadropleji (xx)	65
	b - Parapleji (xx)	65
4	Omurga travmalarından sonra oluşan	
	A - Kronik radikültler	10
	B - Disk hernileri (cerrahi ve tıbbi tedaviden istifade etmemiş diskopatiler)	
	a - Nörolojik defisit yapmamış olanlar	30
	b - Nörolojik defisit yapmış olanlar	57
	C - İleri derecede sertlik veya ankiloza neden olan omur- ga travmaları veya hastalıkları	65
5	Post travmatik veya hastalık sonucu gelişmiş	
	A - Jibbozite	15
	B - Kifo	25
	C - Kifo - iskolyoz	
	a - Hafif	20
	b - Orta	30
	c - Ağır	45

(x) Her fazla omur kırığında meslekte kazanma gücü azalma oranına, Tüzüğün 7 nci maddesi hükümlerine göre % 5 eklenir.

(xx) Parapleji ve kuadroplejinin inkontinensle birlikte olması halinde meslekte kazanma gücü azalma oranı % 100 dür.

A CETVELİ

XI. Liste

Karın Hastalıkları ve Arızaları

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
1	Ameliyat ve plastik düzeltilemeyen eventrasyonlar	
	a - Hafif (çapı 5 cm.)	7
	b - Orta (çapı 10 cm. ye kadar)	35
	c - Ağır (çapı 10 cm. den yukarı)	57
2	A - Sindirim kanalı hastalıkları	
	a - Ozeagusun korozif darlıkları, akalazy, kronik peptik ülserler, hiatus hernileri, post gastrektomik, postvagotomik sendromlar	27
	b - Kronik, iltihabi bağırsak hastalıkları (Crohn hastalığı, kolit ülseroza, sekel bırakan tüberküloz vb.)	57
	c - Tedavi edilemeyen anal inkontinens	60
	d - Daimi anus kontrnaturalis	65
	e - 1 metreden çok ince bağırsak rezeksiyonları	5
	f - Hemi kolektomi	15
	g - Total kolektomi	60
	h - Karın organlarının işlevlerini önemli derecede bozan ve çeşitli nedenlerden ileri gelen peritonitlerin <i>yapışık sekelleri</i>	57
	B - Karaciğer hastalıkları	
	a - Fibrozis, minimal nekrozla birlikte karaciğer fonksiyon testleri orta veya ortadan fazla bozuk kronik ve tekrarlayan hepatitler	35
	b - Fibrozis veya ağır derecede hücre harabiyetiyle birlikte karaciğer fonksiyon testleri ileri derecede bozuk olan kronik, aktif (agresif) hepatitler	60
	c - Değişik etiyolojili tam teşekkül etmiş karaciğer sirozu	65
	d - Safra kesesi yokluğu	1

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a C e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
	C - Pankreatitlere - Kronik pankrestitler	35
	b - Residivli, kronik pankrestitler	51
3	Kan hastalıkları dışındaki nedenlere bağlı splenektomi	15
4	Nefrolojik hastalıklar	
	A - Nefrektomi	
	a - Diğer böbrek sağlam	25
	b - Diğer böbrek arızalı Arıza ağırlık ölçüsü ropatiler için öngörülen esaslara göre bulunur	
	B - Nefropatiler (x) Böbrek fonksiyon testleri sonuçlarına ve tedaviyi gerektirip gerektirmediğine göre	
	a - % 10 a kadar arızalı (tedavi ve takibi gerektirmeyen)	10
	b - % 10 - % 30 arızalı (sık tedaviyi ve devamlı takibi gerektiren)	45
	c - % 30 - % 60 arızalı (cerrahi veya devamlı tıbbi tedavilerle tam kontrol altına alınamayan)	60
	d - % 60 - % 90 arızalı (tedaviye rağmen arızalı aynen devam eden)	65
5	Hemodiyalizi gerektirir durumlar	65
6	Böbrek transplantasyonu	Arıza ağırlık ölçüsü nefropatileri için öngörülen esas-lara göre bulunur.
7	Travmatik bir veya iki taraflı böbrek düşüklüğü	
	a - Böbrek fonksiyonlarını bozmamış	0
	b - Böbrek fonksiyonlarını bozmuş	Arıza Ağırlık ölçüsü nefropatileri için öngörülen esaslara göre bulunur.

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a C e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
8	Ürolojik hastalıklar A - İş gücünü etkilemeyen ve ürogenital organların fonksiyonlarını bozmayan böbrek, üreter, mesane, üretra, prostat ve penisin şekil bozuklukları, hafif varikosel, hidrosel, doğuştan (konjenital) anomaliler, iyi tabiatlı, ameliyat edebilir tümörler, idrar akımını bozmayan, enfeksiyonsuz ve komplikasyonsuz üriner taşlar, arasıra oluşan enurezisler, kadınlarda hafif sistoseller B - İş gücünü orta dereceye yakın bozacak şekilde fonksiyonel düzensizlikler yapmış ürogenital sistem anomalileri ve hastalık sekelleri, devamlı idiopatik enurezis, ameliyat ve tedavi ile giderilmeyen penis, üretra, prostat hastalıkları, arasıra dilatasyon ve sonda kullanmayı gerektiren üretra darlıkları C - Laboratuvar bulguları ile saptanan ve koruyucu tedavi ile iyileşmeyen üriner sistem tüberkülozları, üretero - sigmo- idostomi, üretero-kutaneustomi, postoperatif oluşan devamlı fistüller, inkontinensler, ekstrofolis vezikalis, totalepispadias ve hipospadias, devamlı sistostomi veya sonda kullanmayı gerektiren ileri derecede üretra darlıkları D - Üriner sistemin kötü tabiatlı tümörleri	10 35 65
9	Komplikasyonsuz travmatik üretra darlıkları	13
10	Penis yokluğu	19
11	Testis yokluğu a - Tek taraflı b - İki taraflı	1 41
12	Penis ve testisin birlikte yokluğu ve idrarın sürekli akması	64

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
13	Overlerin yokluğu a - Tek taraflı (50 yaştan küçük) b - İki taraflı (50 yaştan küçük)	1 41
14	Ameliyat edilemeyen prolapsus uteri	41

(x) Böbrek fonksiyonları, kreatinin klirens, fenol sulfa fitaleyn (P:S:P) veya diğer laboratuvar testleriyle değerlendirilir.

A CETVELİ
XII. Liste
Pelvis ve Alt Ekstremitte Arızaları

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
1	Pelvis kemiklerinden birinin kırığı sonucu oluşan hafif deformiteler	5
2	Pelvis organlarına zarar vermeyen, fakat şekil bozukluğuyla kalça eklemlerinde hareket güçlüğü meydana getiren kırıklar	35
3	Pelvis kemiklerinin ürolojik ve nörolojik komplikasyonlarla birlikte olan kırıkları	50
4	Koksa-femoral eklemin 15° fleksiyon, 10° abduksiyondan fazla olmamak üzere ankilozu a - Tek taraflı b - İki taraflı	35 55
5	Koksa-femoral eklemin 15° fleksiyon, 15° abduksiyondan daha fazla oluşmuş kötü durumda tam ankilozu a - Tek taraflı b - İki taraflı	40 57
6	Koksa-femoral eklemin normal hareketlerinin % 50 sini kaybettirecek şekilde sertliği a - Tek taraflı b - İki taraflı	25 35
7	Uyluk kemiği (femur) boynunda yerleşmiş psödoartroz, asetabular, kırıklı çıkıklardan sonra kalça ekleminde yerleşmiş tam veya yarı sertlikler a - Tek taraflı b - İki taraflı	35 56

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
8	Koksa-femoral eklem dezartikülasyonu veya trokanter seviyesinde amputasyon a - Tek taraflı b - İki taraflı	60 65
9	Uyluk kemiği (femur) amputasyonları A - 1/3 üstten (proksimal) a - Tek taraflı b - İki taraflı B - 1/2 (ortadan) a - Tek taraflı b - İki taraflı C - 1/3 alttan (distal) a - Tek taraflı b - İki taraflı	56 65 50 62 45 60
10	Uyluk kemiğinin (femur) ameliyat edilemeyen diafiz psödoartrozu a - Tek taraflı b - İki taraflı	40 56
11	Uyluk kemiğinin boyun kırıkları A - Ortopedik uygulama ile iyileşmiş olanlar a - 2 - 5 cm. arası kas atrofisi olan aa - Tek taraflı ab - İki taraflı b - 5 cm. den fazla kas atrofisi olan ba - Tek taraflı bb - İki taraflı B - Ortopedik ameliyat sonucu a - Parsiyel protez uygulanması aa - Tek taraflı ab - İki taraflı b - Total protez uygulanması ba - Tek taraflı bb - İki taraflı C - Ameliyat edilemeyen uyluk kemiği başı nekrozu a - Tek taraflı b - İki taraflı	5 10 10 15 30 55 40 60 40 55

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a C e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
12	Alt bacak amputasyonları A - 1/3 üstten (proksimal) veya diz ekleminde dezartikülasyonu a - Tek taraflı b - İki taraflı B - 1/2 (ortadan) a - Tek taraflı b - İki taraflı C - 1/3 alttan (distal) veya ayak bileği dezartikülasyonu a - Tek taraflı b - İki taraflı	45 60 37 57 33 57
13	Ayak amputasyonları A - Tars kemikleri hizasından (chopart) a - Tek taraflı b - İki taraflı B - Metatarstan a - Tek taraflı b - İki taraflı	25 45 20 35
14	Ayak başparmağının dipten (metatarsofalangeal) amputasyonu a - Tek taraflı b - İki taraflı	7 15
15	Ayak parmaklarının tümünün dipten amputasyonu a - Tek taraflı b - İki taraflı	15 23
16	Ayak parmaklarının amputasyonu ve sertlikleri A - II, III, IV ve V inci parmakları birlikte dipten amputasyonu a - Tek taraflı b - İki taraflı B - III, IV ve V inci parmakların birlikte dipten amputasyonu a - Tek taraflı b - İki taraflı C - Ayak parmaklarının fonksiyon yapamayacak derecede sertlikleri, şekil bozuklukları	5 7 3 5

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
	ve sikatrisleri	
	a - Tek taraflı	15
	b - İki taraflı	23
	D - II, III, IV ve V inci parmakların fonksiyon yapamayacak derecede sertlikleri, şekil bozuklukları ve sikatrisleri	
	a - Tek taraflı	5
	b - İki taraflı	7
	E - III, IV ve V inci parmakların fonksiyon yapamayacak derecede sertlikleri, şekil bozuklukları ve sikatrisleri	
	a - Tek taraflı	3
	b - İki taraflı	5
17	Ayağın tarsal kemikler arası eklemlerinde sertlik veya artrodez (tripler, subtalar vb.)	
	a - Tek taraflı	10
	b - İki taraflı	18
18	A - Tars kemiklerinden birinin eksikliği (aseptik nekrozu)	
	a - Tek taraflı	10
	b - İki taraflı	18
	B - Talus ve kalkaneus kırıkları	
	a - Tek taraflı	5
	b - İki taraflı	10
19	Metatarsların travmatik şekil bozukluğu, lüksasyonu, eksikliği, travmatik pes planus	
	a - Tek taraflı	10
	b - İki taraflı	18
20	Bacak kısalıkları	
	a - 10 cm. den çok	24
	b - 8 - 10 cm. (8 cm. dahil)	19
	c - 6 - 8 cm. (6 cm. dahil)	7
	d - 4 - 6 cm. (4 cm. dahil)	1
	e - 4 cm. den az	0

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
21	Diz eklemine tam ankilozu veya artrodezi	
	A - 0° - 10° fleksiyonda	
	a - Tek taraflı	25
	b - İki taraflı	40
	B - 10° - 20° fleksiyonda	
	a - Tek taraflı	30
	b - İki taraflı	55
	C - 20° den yukarı fleksiyonda	
	a - Tek taraflı	35
	b - İki taraflı	57
22	Diz eklem hareketlerinde kısıtlanmaya neden olan sertlikler (x)	
	A - 140° - 90° arası hareketli	
	a - Tek taraflı	40
	b - İki taraflı	60
	B - 140° - 60° arası hareketli	
	a - Tek taraflı	30
	b - İki taraflı	57
	C - 140° - 30° arası hareketli	
	a - Tek taraflı	20
	b - İki taraflı	35
	D - 140° - 10° arası hareketli	
	a - Tek taraflı	10
	b - İki taraflı	17
	E - 0° - 10° arası hareketli	
	a - Tek taraflı	30
	b - İki taraflı	57
	F - 0° - 30° arası hareketli	
	a - Tek taraflı	25
	b - İki taraflı	45

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a C e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
	G - 0° - 60° arası hareketli	
	a - Tek taraflı	20
	b - İki taraflı	35
	H - 0° - 90° arası hareketli	
	a - Tek taraflı	15
	b - İki taraflı	20
	İ - 0° - 130° arası hareketli	
	a - Tek taraflı	10
	b - İki taraflı	15
23	Diz ekleminde gevşeme yapan ve ameliyat edilemeyen travmatik ligament, kapsül, sinoviyal, menisküs yırtılmaları	
	a - Tek taraflı	20
	b - İki taraflı	30
24	Diz ekleminde gevşeme yapan ve ameliyat edilemeyen travmatik ligament, kapsül, sinoviyal, menisküs yırtılmaları nedeniyle meydana gelen sarsak diz	
	a - Tek taraflı	30
	b - İki taraflı	45
25	Total veya parsiyel diz eklem protezleri uygulanmasını gerektirmiş diz eklemlerinin travmatik lezyonları	
	a - Tek taraflı	20
	b - İki taraflı	45
26	Ayak bileği ekleminin ligament, kapsül, sinoviyal yaralanmaları sonucu yerleşmiş eklem gevşekliliği	
	a - Tek taraflı	15
	b - İki taraflı	28
27	Ayak bileğinin	
	A - Tam ankilozu veya artrodezi	
	a - Tek taraflı	15
	b - İki taraflı	30

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a C e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
	B - Planter fleksiyonu % 50 den az	
	a - Tek taraflı	10
	b - İki taraflı	25
	C - Planter fleksiyonu % 50 den çok	
	a - Tek taraflı	7
	b - İki taraflı	15
28	Ayak bilek ekleminin sertliği	
	A - Normal hareketlerin % 50 kaybı	
	a - Tek taraflı	10
	b - İki taraflı	20
	B - Normal hareketlerin % 50 den çok kaybı	
	a - Tek taraflı	15
	b - İki taraflı	25
29	Diz bölgesi (femur kondilleri, tibia platosu, patella) kemiklerinde oluşan kırık ve yaralanmalardan sonra kalan genurekuvatum, genuvarum, genuvalgum gibi şekil bozuklukları	
	A - 25° den çok (25° dahil)	
	a - Tek taraflı	20
	b - İki taraflı	35
	B - 25° den az	
	a - Tek taraflı	17
	b - İki taraflı	25
30	Ameliyat edilemeyen diz kapağı (patella) kırığı, kuadrosepakas, tendon, ligament kopması sonucu ekstensiyon hareketlerinin yapılamaması	
	a - Tek taraflı	20
	b - İki taraflı	30
31	Diz kapağının fonksiyon bozukluğu yapmamış, iyileşmiş kırıklıkları	
	a - Tek taraflı	1
	b - İki taraflı	5

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
32	Tibianın, fibulanın veya krurisin iyileşmiş, komplikasyonsuz kırıkları	
	a- Tek taraflı	1
	b- İki taraflı	5
33	Tibia, fibula, tibio-fibulanına	
	A - 10° ye kadar angulasyon veya eksen rotasyonu bırakarak tam iyileşmiş kırıkları	
	a- Tek taraflı	10
	b- İki taraflı	18
	B -10° den çok angulasyon veya eksen rotasyonu bırakarak tam iyileşmiş kırıkları	
	a- Tek taraflı	15
	b- İki taraflı	22
	C - Psödoartrozları	
	a- Tek taraflı	20
	b- İki taraflı	
	D - Geniş kemik defektleri	
	a- Tek taraflı	30
	b- İki taraflı	45
34	Kalça (trokanter) ve bacakta, çalışmayı etkileyen tendosinovitler, bursitler, periostitler	
	a- Tek taraflı	15
	b- İki taraflı	20
35	Uyluk diafız kırıklarından sonra oluşan, hareketsizliğe bağlı kas atrofileri ve bacak sinirlerinin felci dışındaki nedenlerden ileri gelen, kas kopma harabiyetlerinin kalıntısı uyluk bölgesi kas atrofileri veya hipertrofileri	
	a- 2-3 cm. (3 cm.dahil)	3
	b- 3-5 cm. (5 cm. dahil)	6
	c- 5 cm.den çok	10
36	Miyozitis ossifikans	
	a- Tek taraflı	1
	b- İki taraflı	3

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
37	Alt bacak kırıklarından sonra oluşan, hareketsizliğe bağlı kas atrofileri, kas kopma harabiyetlerinin kalıntısı, bacak sinirleri felci dışındaki nedenlerden ileri gelen kas atrofileri, hipertrofileri a- 3 cm.ye kadar (3 cm. dahil) b- 3-5 cm. (5 cm. dahil) c- 5 cm.den çok	3 6 10
38	Alt tarafın sinir sistemi arızaları (pleksus lumbalis, pleksus sakralisleyyonu sonucu oluşan alt taraf periferik sinir paralizileri) A - Dejenerasyonla birlikte N. Peroneusunkısmi veya tam paralizisi B - Dejenerasyonla birlikte N.İskiadikusun kısmi veya tam paralizisi	45 30
39	Post travmatik veya travma dışı enfeksiyonlar (osteomiyelit, tüberküloz, mantar vb.) A - Aktif olmayanlar a- Uzun kemiklerde aa- Tek taraflı ab- İki taraflı b- Omurgada ba- Servikal bb- Dorsal bc- Lomber B - Aktif olanlar (tedaviye cevap vermeyen, akıntılı) a- Uzun kemiklerde aa- Tek taraflı ab- İki taraflı b- Omurgada ba- Servikal bb- Dorsal bc- Lomber	16 28 30 20 25 57 57 57 57 57
40	Kalıcı nitelikte osteoporozlar	10

(x) Hareket kısıtlanması 0 metoduna göre belirlenir.

A CETVELİ

XIII. Liste

Endokrin, Metabolizma, Kollagen Doku, Periferik
Damar Hastalıkları, Hematolojik ve Rumotoid
Hastalıklar

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
1	Endokrin hastalıkları	
	A-Hipotalamik hastalıklar	
	a- Devamlı replasman tedavisini gerektirir primer, sekonder diabetes insipidus	45
	b- Organik nedene bağlı diabetes insipidus	
	ba- Primer, herediter, sekonder, nefrojenik diabe- tes insipidus	45
	bb- Multipl miyelomoya bağlı nefrojenik diabetes insipidus	65
	B- Hipofizer hastalıklar	
	a- Gelişim salgı (STH) fazlalığı	
	aa- Gıgantizm	0
	ab- Komplikasyonsuz akromegali	6
	ac- Akromegali + diabetes mellitus + artropati + kompresyon belirtileri (x)	
	b- Adrenokortikotrop hormon (ACTH) fazlalığına bağlı Cushing sendromu (hipertansiyona bağlı arterioskleroz gelişmesi sonucu kardiyak komplikasyonlar) (x)	
	c- Hipofizer nanismus	0
	d- Hipofiz tümörleri, (görme, görme alanı defektleri) (x)	
	c- Hipofizin hormon yetersizlikleri	
	ea- Hipopitiuitarizm	45
	eb- Panhipopitiuitarizm (Simmond kaşeksisi)	65
	C- Tiroid hastalıkları	
	a- Yaygın tiroid kanser metastazı	65
	b- Nodüler, diffüz, multinodüler, toksik guatriler, subakut tiroiditler (x)	
	ba- İyileşme	0

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a C e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
	bb- Kalıcı hipoparatiroidi (replasman tedavisi uygulanır)	45
	bc- Rekurrens felci (x)	
	bd- Kalıcı hipotiroidi (replasman tedavisi uygulanır)	45
	be- Replasman tedavisi yapılamayan hipotiroidi (böbrek yetmezliği, arteriosklerotik koroner kalp yetmezliği)	65
	bf- Kretinizm (x)	
	bg- Anaplastik tiroid kansinimleri	65
D- Paratiroid		
	a- Primer hiperparatiroidi	
	aa- Böbrek yetersizliği ile birlikte	65
	ab- İskelet sistemine ait deformitelerle birlikte	
	aba- Hafif	25
	abb- Ağır	60
	b- Paratiroid kansinimleri	65
E- Adrenal hastalıkları		
	a- İki taraflı hiperplazi	
	aa- Karsinomaya bağlı	65
	ab- Adenomaya bağlı	25
	b- Adrenal korteks yetersizliği (Addison hastalığı)	45
	c- Primer hiperaldosteronizm	
	ca- İyileşme	0
	cb- Kan basıncı normalin üstünde	45
	cc- Cerrahi tedaviden yararlanamayanlar (x)	
	d- Feokromasitoma	
	da- Pust operatif kontrol altında	45
	db- Cerrahi tedaviden yararlanamayanlar	65
F- Gonad hastalıkları (x)		
G- İnterseksualite sendromları (x)		
H- Diabetes mellitus		
	a- Diyet ve oral antidiabetikle kontrol	

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a C e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
	altına alınan, organ komplikasyonu gösteren, fakat fonksiyon bozukluğu yapmamış tip II diabetes mellitus	25
	b- <i>Organlarda arızalar ve fonksiyon bozuklukları gösteren ve tedaviyle düzeltilemeyen tip II diabetes mellitus</i>	57
	c- Komplikasyon yapmamış olan, açlık kan şekeri 200 mgr.ın altında tutulabilen, ketoz ve hipoglise- mi göstermeyen tip I diabetes mellitus	30
	d- Açlık kan şekeri sürekli olarak 200 mgr.ın altında tutulamayan, organ fonksiyon bozuklukları gösteren tip 1 diabetes mellitus	57
2	Metabolizma hastalıkları	
	A- Diffüz primer osteoporoz	
	a- Kemikte radyolojik dekalsifikasyon mevcut, fakat spontan kırık ve şekil bozukluğu yapmayan	25
	b- Radyolojik dekalsifikasyonla birlikte spontankı- rıklar, şekil bozuklukları yapan	50
	B- Osteomalasi	
	Tıbbi tedaviye	
	a - Cevap veren	0
	b - Yavaş cevap veren	25
	c - Cevap vermeyen	65
	C- <i>Gut hastalığı</i>	
	a- Tedaviyle kontrol altında tutulabilen geçirilmiş akut gut artiriti	25
	b- Kronik gut artiriti	
	ba- Eklemlerde deformite, hareket kısıtlaması yapan	45
	bb- Yeterli tedaviye rağmen böbrek yetmezliği oluşturan tıbbi ve cerrahi tedaviyle düzeltile- meyen	65
	D- Alkaptanuria	
	(Akronotik artiritin meydana getirdiği eklem fonksiyon bozuklukları) (x)	

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a C e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
3	E- Osteogenezis imperfekta	
	a- Tip	1-4
	(işitme kaybı ve iskelet deformasyonlarıyla birlikte)	50
	b- Tip	2-3
	(ağır vak'alar)	60
	F- Porfıria (doğuştan eritropoetik porfiri)	60
	Hematolojik hastalıklar	
	A- Anemiler	
	a- Sideroblastik (tedaviye cevap vermeyen)	25
	b- Aplastik anemi (pansitopeni)	65
	c- Miyelofitizik anemi	65
	d- Orak hücreli anemi	65
	e- Thalassemia major	65
	f- Thalassemia minor	25
	g- Paroksizmal nokturnal hemoglobinuri	65
	h- Komplikasyonlu polisitemia vera	65
	i- Komplikasyonsuz polisitemia vera	57
	B- Lökozlar (lösemiler)	
	a- Kronik, lenfoid, kronik miyeloid	
	aa- Remisyonda olanlar	35
	ab- Tedaviye cevap vermeyenler	65
	C- Hemorajik distezler	
	a- Allerjik purpura	0
	b- İdiopatik trombositopenik purpura (werlhof hastalığı)	65
	c- Psüdohemofili (von willebrand hastalığı)	25
	D- Hemofililer	
	a- Pıhtılaşma faktör aktivitesi % 6 dan az	65
	b- Pıhtılaşma faktör aktivitesi % 6 - % 30	25
	E- Dissemine intravasküler kuagulasyon	65
	F- Ağır zincir hastalıkları (makroglobulinemia, multipl-miyeloma)	65

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a C e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
	G- Kötü tabiatlı lenioma	
	a- Hodgkin hastalığı	
	aa- Evre I-II	25
	ab- Evre III-IV	65
	b- Diğer kötü tabiatlı lenfoma ve sarkomlar	65
4	Rumatoloji	
	A- Eklem hareketlerinde hafif kısıtlanmaya ve ağrıya rağmen günlük aktivitelerin tümüyle yapılabildiği	
	<i>haller</i>	0
	B- Günlük aktivitelerin hastaların ancak kendi bakımını yapabilecek kadar sınırlanması hali	
	a- Orta (ileri derecede hareket kısıtlanmasına neden olan)	35
	b- Ağır (ileri derecede ankiloz ve hareket kısıtlanmasına neden olan)	57
	c- Hastanın yatağa veya tekerlekli iskemleye bağımlı kalması hali	65
5	Kollagen doku hastalıkları	
	A- Wegener granulomatozisi (nekrotizan granulomatoz)	65
	B- Periartrititis nodosa (poliartrititis)	65
	C- Sistemik lupus eritematosus	57
	D- Komplikeşyonlu ve ağır sistemik lupus eritematosus	65
6	Periferik damar hastalıkları	
	A- Arter hastalıkları	
	a- Hafif (postural renk değışikliğı, soğukluk, hafif nutrusiyonel bozukluk, intermitent ağrılarla birlikte uzun mesafede klodikasyonu olanlar ve ameliyatı başarılı, komplikasyonsuz olanlar)	
	aa- Tek taraflı	3
	ab- İki taraflı	9
	b- Orta (postural renk değışikliğı, soğukluk, hafif nutrusiyonel bozukluk, intermitent ağrılarla birlik-	

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a C e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
	te kısa mesafede klodikasyonu olanlar veya bypass ameliyatı geçirenler)	
	ba- Tek taraflı	19
	bb- İki taraflı	43
	c- Ağır (postural renk değişikliği, solukluk, soğukluk, devamlı klodikasyon intermitent, istirahatle şiddetli ağrılar, skleroderma, atrofi, ödem, arterlerde tıkanma, nekroz, gangren veya arter hastalıklarında ameliyat edilemeyenler, ameliyattan yararlanmayanlar veya kabul etmeyenler, tıkaçıcı arter hastalıkları, anevrizmalar, arteriovenöz fistüller)	65
B-	Ven hastalıkları	
	a- Hafif (variköz venler, uzun süre ayakta durmakla meydana çıkan künt ağrılar, gece gelen kramplar, lokalize oldukları yerlerde yanma, kaşıntı, dermatit),	6
	b- Orta (yaygın, derin ventrombozisi geçirmiş olanlarda meydana gelen ödem, sıcaklık artması, yüzeysel venlerde belirginlikle postural renk değişikliği gösterenler)	
	ba- Tek taraflı	29
	bb- İki taraflı	43
	c- Ağır (post trombotik sendrom) (yaygın ödem, belirgin sekonder varikozis, femo-inguinal bölgede aşırı kolleteral, deride kalınlaşma, pigmentasyon, ulserasyon, lokal sıcaklık artması veya aynı belirtileri veren venöz yetmezlik)	65
C-	Kronik lenf ödemi	
	a- Bir ekstremitayı bütünüyle içine alan, normal ekstremiteye nazaran	

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
	10 cm.den fazla çap gösterenler	
	aa- Tek taraflı	26
	ab- İki taraflı	46
	b- Elefantiazis	
	ba- Tek taraflı	46
	bb İki taraflı	65

(x) Meslekte kazanma gücü azalma oranı, arıza veya arızaların yer aldığı liste veya listelerdeki arıza ağırlık ölçüleri esas alınarak Tüzüğün 6 ncı veya 7 nci maddesi hükümlerine göre hesaplanır.

A CETVELİ
XIV. Liste
Deri Arızaları ve Yanıklar

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
1	Yanıklar (x)	
	A- Vücut yüzeyinin % 10 unu kaplayan ve plastik ameliyatla giderilemeyen keloid ve hipertrofik sikatrisler	7
	B- Vücut yüzeyinin % 50 sini kaplayanlar	10
	C- Vücut yüzeyinin % 50 den fazlasını kaplayanlar	13
	D- Saçlı derinin yarıdan çok alanını kaplayan yanıklar ve yaralar	7
2	Deri hastalıkları	
	A- Nüks eğilimli ekzama	5
	B- Psoriasis	
	a- Hafif (vücudun % 20 sini kaplayan)	1
	b- Orta(vücudun % 20 - % 50 sinikaplayan)	10
	c- Ağır (artropatik şekilde vücudun % 50 sinden fazlasını kaplayan)	60
	C- Muroid fungoides	
	a- Eritem evrede	50
	b- İnfiltratif ve tümoral	65
	D- Pemfigus	
	a- Kronik evre başlangıcında (5 yıllık)	15
	b- Kronik evrede (5 yıldan fazla)	60

Arıza Sıra Numarası	A r ı z a Ç e ş i d i	Arıza Ağırlık Ölçüsü
E-	Cüzzam (lepra)	
a-	Tedavi evresinde	15
b-	Mutulasyon evresinde	65
F-	Eritrodermi	10
G-	Doğuştan ichtiosis	
a-	Hafif	0
b-	Ağır (kokulu ve Çirkin görünüşlü)	65
H-	Darier hastalığı	1
İ-	Doğuştan ve ilerleyici meleda hastalığı	57
J-	Hiperkeratoz (tabanda geniş alan kaplayan verru-kallus)	65
K-	Skleroderma	
a-	Hafif (vücudun % 20 sini kaplayan)	5
b-	Ağır (vücudun % 20 sinden çoğunu kaplayan)	57

(x) Yanıklar, aynı zamanda ortopedik arızalara da neden olmuşsa, meslekte kazanma gücü azalma oranı, Tüzüğün 7 nci maddesi hükümlerine göre bulunur.

B CETVELİ (Değişik : 12/11/1978 - 7/16989 K.)
I – AĞAÇ SANAYİİ VE ORMAN İŞLETMESİ İŞKOLLARI
Kereste, tahta, kontrplak, mobilya, kibrit yapımı, doğramacılık, marangozluk ve benzerleri

Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.	Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.
Ağaç kesici usta ve yardımcısı	4	Gemi (kayık, mavna vb.) inşaat	
Alet bileyiciler	6	marangozları	21
Bıçkıcılar (el ile)	6	Hasır ve sepet yapımçıları	4
Bıçkıcılar (makine ile)	12	Hızarcılar	6
Boyacılar ve cilacılar	6	İskele kurma işçileri	10
Budama makinesi işçileri	12	Kalas yapımçıları	4
Budak kesiciler (el ile)	4	Kalite kontrolcuları ve ayırıcıları	10
Çıkık yapımçıları	6	Kalıp yapıcılar (ayakkabı, şapka v.b.)	4
Damgacılar	6	Kaplama yapıcı, tabaka kesici ve	
Doğramacılar	6	hazırlayıcılar	6
Döşemeciler (mobilya)	4	Kancacı işçiler	3
Dülgerler	4	Karoser yapımçıları	6
Elek yapımçıları	4	Kasnakçılar	4
Fıçı yapımçıları	4	Kaşıkçılar	4
Fırça yapımçıları	2	Katrakçılar	6
Formika yapımı işçileri	4	Kibrit fabrika işçileri (ağaç ve	
Formika kaplayıcılar	4	kimyasal maddeler)	8
Firezeciler	6		

Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.	Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.
Kontrplak yapımcıları	4	Mühendisler	34
Kurşun kalem yapımcıları	4	Nakliyatçılar (su yolu ile)	10
Kutu yapımcıları	4	Nahincılar	2
Kürdan yapımcıları	6	Presçiler	4
Marangozlar	4	Tomruk, direk ve odun hazır- layıcı usta ve işçileri	6
Matkap, tezgâh işçileri	6	Yapay kereste yapımcıları	4
Mekikçiler	6	Düz işçiler	1
Mobilyacılar	6		
Modelciler (her türlü tahta işi)	10		

B CETVELİ

II — AĞIR SANAYİ İŞKOLLARI

1 — Demiryolları (Lokomotif ve yol yapım, onarım ve bakım)

Aktarma organları yapım işçisi	20	Modelciler	16
Akü yapım ve onarım işçisi	10	Maden kaplama işçileri	16
Akü şarj işçisi	6	Polisajcılar	12
Boyacılar	20	Poliyester işçileri	12
Boya hazırlayıcılar	6	Ray ve travers döşeyiciler	24
Buşi yapım ve montajcılar	16	Susta hazırlayıcılar	12
Dingil yapımcıları	16	Su vericiler (demir-çelik)	10
Dökümcüler	12	Şahmerdan operatörü	16
Demirciler	30	Şahmerdan operatörü (ağır)	9
Dizel ve elektrik motoru yapım usta işçileri	20	Takım tezgahları işçileri (torna, freze, tesviye, taqlama, matkap, zamparalama, planya, giyotin, makas, pres)	16
Elektrik ve bobinaj işçileri	8	Takım tezgahları (ağır)	19
Fosfatlama işçileri	20	Uzman ustalar, nezaretçiler, ustabaşılar, ekip ve posta başılar	27
Galvaniz ve galvanoplasti işçileri	16	Vinç (kreyn) işçileri	3
İzoleciler	8	Yol yapım makinelerini kulla- nanlar, greyder, buldozer, eks- kavatör v.b.)	41
Kalıp ve maçacılar	6	Yardımcı işçiler	2
Kaynakçılar	16	Düz işçiler	1
Kasnak geçirenler (tekerleğe)	16		
Lokomotif onarım ve montajcılar	16		
Lokomotif deneme merkez işçileri	15		
Makas yapımcıları	16		
Motor boyacı ve vernikçileri	21		

2 — Gemi yapım sanayii (tersaneler)

Armador işçileri	12	Deniz altı gövde işçileri	19
Akü yapım ve onarım işçileri	10	Elektronik ve elektrik cihazları yapım, bakım ve tamir işçileri	19
Akü şarj işçileri	6	Forkliftçiler	3
Boru temizleyiciler (kazan)	16	Galvanoplasti ve galvaniz işçi- leri	16
Boya hazırlayıcılar	6	Gemi kazanı ve motoru ona- rım ve montaj işçileri (gemi içinde)	19
Boyacılar (karine)	21	Geyiççiler (bakım ve onarım)	31
Cayrocular (onarım ve ayar)	19	Gemi gövde kaynakçıları	19
Dökümcüler	12		
Dökümcüler (endüksiyon)	16		
Deniz postası işçileri	20		
Deniz altı kemere işçileri	19		

Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.	Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.
Kontrplak yapımcıları	4	Mühendisler	34
Kurşun kalem yapımcıları	4	Nakliyatçılar (su yolu ile)	10
Kutu yapımcıları	4	Nahincılar	2
Kürdan yapımcıları	6	Presçiler	4
Marangozlar	4	Tomruk, direk ve odun hazır-	
Matkap, tezgâh işçileri	6	layıcı usta ve işçileri	6
Mekikçiler	6	Yapay kereste yapımcıları	4
Mobilyacılar	6	Düz işçiler	1
Modelciler (her türlü tahta işi)	10		

B CETVELİ

II — AĞIR SANAYİ İŞKOLLARI

1 — Demiryolları (Lokomotif ve yol yapım, onarım ve bakım)

Aktarma organları yapım işçisi	20	Modelciler	16
Akü yapım ve onarım işçisi	10	Maden kaplama işçileri	16
Akü şarj işçisi	6	Polisajcılar	12
Boyacılar	20	Poliyester işçileri	12
Boya hazırlayıcılar	6	Ray ve travers döşeyiciler	24
Buflı yapım ve montajcılar	16	Susta hazırlayıcılar	12
Dingil yapımcıları	16	Su vericiler (demir-çelik)	10
Dökümcüler	12	Şahmerdan operatörü	16
Demirciler	30	Şahmerdan operatörü (ağır)	9
Dizel ve elektrik motoru yapım		Takım tezgahları işçileri (torna,	
usta işçileri	20	freze, tesviye, taşlama, matkap,	
Elektrik ve bobinaç işçileri	8	zımparalama, planya, glyotin,	
Fosfatlama işçileri	20	makas, pres)	16
Galvaniz ve galvanoplasti işçileri	16	Takım tezgahları (ağır)	19
İzoleciler	8	Uzman ustalar, nezaretçiler,	
Kalıp ve maçacılar	6	ustabaşlar, ekip ve posta başlar	27
Kaynakçılar	16	Vinç (kreyn) işçileri	3
Kasnak geçirenler (tekerleğe)	16	Yol yapım makinelerini kulla-	
Lokomotif onarım ve montajcılar	16	nanlar, greyder, buldozer, eks-	
Lokomotif deneme merkez işçileri	15	kavatör v.b.)	41
Makas yapımcıları	16	Yardımcı işçiler	2
Motor boyacı ve vernikçileri	21	Düz işçiler	1

2 — Gemi yapım sanayii (tersaneler)

Armador işçileri	12	Deniz altı gövde işçileri	19
Akü yapım ve onarım işçileri	10	Elektronik ve elektrik cihazları	
Akü şarj işçileri	6	yapım, bakım ve tamir işçileri	19
Boru temizleyiciler (kazan)	16	Forkliftçiler	3
Boya hazırlayıcılar	6	Galvanoplasti ve galvaniz işçi-	
Boyacılar (karine)	21	leri	16
Cayrocular (onarım ve ayar)	19	Gemi kazanı ve motoru ona-	
Dökümcüler	12	rım ve montaj işçileri (gemi	
Dökümcüler (endüksiyon)	16	içinde)	19
Deniz postası işçileri	20	Geyiççiler (bakım ve onarım)	31
Deniz altı kemere işçileri	19	Gemi gövde kaynakçıları	19

Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.	Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.
4 — Oto Sanayii			
Ağaç ve döşeme işçileri	6	Kalıp ve maçacılar	6
Arıza bakım servisi işçileri	7	Modelciler	10
Buji, şasi, dingil yapım işçileri	21	Motor, aktarma organları yapım, onarım ve montajcıları	20
Buji, şasi, dingil yapım ustaları	27	Takım tezgahları işçileri (torna, freze, tesviye, taşlama, matkap, zımparalama, planya, giyotin, makas, pres)	16
Boya hazırlayıcıları	6	Takım tezgahları (ağır)	19
Boyacılar	20	Temizleyiciler (asit ve elektrolizle)	10
Banyo havuzu işçileri	17	Uzman ustalar, nezaretçiler, ustabaşılar, ekib ve postabaşılar	27
Boya (elektroforezle astar boyası)	11	Yardımcı işçiler	2
Döküm işçileri	12	Düz işçiler	1
Elektrik donatım işçileri	20		
Fosfatlama işçileri	20		
Fren, amortisör v.b. parçaların yapım ve montaj işçileri	19		
Forklift operatörü	3		
Fırın işçileri	16		
5 — Uçak Sanayii			
Açkıcı işçiler	6	Kimyasal maddelerle test laborantları	8
Asitle temizleyiciler	10	Komple iş gören büyük tezgah operatörleri	19
Boya yapım ve hazırlayıcılar	6	Montaj ve demontaj atölyesi işçileri	31
Borda atelyesi işçileri (göstergeci)	31	Napalm başlıkları yapım işçileri	16
Çelik yüzey karbonlamacıları	17	Polisaj işçileri (zımpara, keçe, bez ile)	12
Demirciler (dövme, tavlama)	30	Plk eritme ocağı işçileri	6
Deney makinistleri	36	plazma sprey kaplama işçileri	21
Deney pilotları	50	Radar onarımcıları	31
Elektrikçiler ve elektrik aksesuarcuları	20	Röntgençiler (x ışınlarıyla materyel muayenesi)	20
Elektronikçiler, elektronik kalibrasyon işçileri	20	Roket yapımcıları	16
Emayitçiler	19	Salmastracılar	4
Fotoğraf onarım ve bakım işçileri	31	Silah onarım ve bakım işçileri	16
Geyiççiler (gösterge)	31	Saç sıvama atölyesi işçileri	6
Gövde onarım işçileri	19	Starter deneme atölyesi işçileri	12
Honlamacılar	19	Takım tezgahları işçileri (torna, tesviye, freze, planya, taşlama, matkap, pres, giyotin)	16
İniş takımları bakım ve onarımcılar,	19	Takım tezgahları işçileri (ağır)	19
Jet eksoz tamircisi	25	Teknik ressam	31
Jet motoru temizleyicileri	31	Telesiz makinisti (onarım)	31
Kaplama atelyesi işçileri (elektroliz, amalgam)	16	Tuz banyosu işçileri	17
Kalıp ve maçacılar	6	Temizleme işçileri (asit - trikloretilen - elektronik)	10
Kalibrasyoncular (yakıt kalibrasyon işçileri)	17		
Kalite kontrolcular	17		

Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.	Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.
Tavlama atelyesi işçileri	30	Jet motorları özel yıkama işçileri	27
Uçak yıkama ve erozyon önleyici atölye işçileri	27	Jet yakıtı denemecileri	17
Vinci işçileri	3	Jet yakıtı denemecileri	17
Yüksek atmosferli ocak işçileri	17	Zayıf ve magnoliyaçılar	19
		Düz işçiler	1

B CETVELİ

III — AŞÇILIK, MUHALLEBİCİLİK, FIRINCILIK, PASTACILIK, ŞEKERLEMECİLİK VE BENZERİ İŞ KOLLARI

Aşçılar	12	Mezeciler	12
Aşçı yardımcıları	6	Muhallebiciler	12
Börekçi ve çörekçiler	3	Nişasta yapım işçileri	12
Bulaşıkçılar	3	Pasta yapımçıları	12
Çikolata imalathane işçileri	3	Presçiler	6
Dondurmacılar	10	Şekerleme ve benzeri yapımçıları	12
Fırıncı ustaları	12	Tatlılar (baklava, tulumba, tatlısı ve benzeri)	3
Fırın işçileri	3	Tezgahtarlar	24
Gülünç ve benzeri yapımçıları	3	Un değirmeni işçileri	4
Kadayıf ve yufka yapımçıları	3	Düz işçiler	1
Makarna v.b. yapımı işçileri	3		

B CETVELİ

IV — ALKOLLÜ VE ALKOLSUZ İÇKİLER SANAYİİ İŞKOLLARI

Bira yapımı işçileri	11	meyvesiz) içki yapımçıları	12
Boza ve şıra yapımı işçileri	10	Likör yapımı usta ve işçileri	10
Çeşniciler (şarap)	40	Mahzençiler	4
Distilasyon usta ve işçileri	11	Maya yapım usta ve işçileri	4
Doldurucular (şişe ve fıçı)	9	Pastörizasyonda çalışanlar	10
Exici ve sıklı işçiler	3	Salepçiler	10
Fermantasyonda çalışanlar	10	Sirke yapıcılar	10
Filtrasyonda çalışanlar	10	Şarap yapımında çalışanlar	11
Gazoz ve benzeri (meyveli,		Düz işçiler	1

B CETVELİ

V — BİTKİSEL YAĞ SANAYİİ İŞKOLLARI

Ateşçiler	3	Kazan işçileri	4
Ayakçılar	2	Kırma işçileri	4
Baskıcılar	6	Linter işçileri	4
Bezirhane işçileri	6	Makine ustaları	6
Çekirdek veya tane toplayıcılar	6	Oksijen üretiminde çalışanlar	8
Elestatör işçileri	6	Rafineçiler	6
Filtreçiler	6	Sawgin işçileri	4
Hamurcular	6	Tağçılar	6
Hidrojenizasyon işçileri	6	Torbacılar	3
Kahpçılar	4	Yağ yapımı işçileri	6
Kavurma işçileri	4	Düz işçiler	1

Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.	Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.
VI — ÇAY SANAYİİ İŞKOLLARI			
Çay yaprak alım ve sınıflandırma memurları	23	Kurutucu işçiler	7
Depo işçileri	9	Makine daireci işçileri	4
Ekip başları (çavuşlar)	4	Makine daireci ustaları	10
Elektrik işçileri	4	Öğütücüler	11
Elektrik makinesi çalıştıranlar	8	Tanımlı işçiler	7
Fermentasyon işçileri	9	Vardiya işçileri	4
Harmanıcılar	11	Yaprak ayırıcılar	7
İmalathane işçileri	4	Yaprak serme ve kurutma çavuşları	11
Kantarcular	3	Yaprak serme ve kurutma işçileri	7
Kavurucular	11	Düz işçiler	1
Kuvirciler (çay yaprağı)	4		
B CETVELİ			
VII — ÇİMENTO SANAYİİ İŞKOLLARI			
Alçı ocakçı işçileri	13	Küçük değirmenli işçiler	8
Ateşçiler	3	Kurutma işçisi	3
Çimento değirmeni işçileri	8	Küçükler (kurvet santral)	8
Çimento tozlaşma makinesi işçileri	4	Numuneciler	8
Dizel jeneratör makinistleri	8	Öğreticiler	41
Döner fırın işçileri	10	Pigritçiler	10
Havai hat işçileri	8	Silo ve değirmen işçileri	4
Kalker ocakçı işçileri	11	Taspaçları işçileri	11
Küçükler usta ve işçileri	8	Turbo jeneratör makinistleri	8
Kil ocakçı işçileri	11	Düz işçiler	1
B CETVELİ			
VIII — DERİCİLİK VE DERİ MAMULLERİ İŞKOLLARI			
Astarcular	3	Kazama makinesi işleticileri	8
Av derisi işleyenler	6	Kesme makinesi işleticileri	3
Ayakba dikicileri	6	Kil kesme makinesi işleticileri	3
Bavul, çanta ve benzerlerini yapanlar	7	Kuşum yapımı işçileri	8
Boyacılar	4	Kundura makinesi işleticileri	3
Bünye makinesi işleticileri	8	Kürkçüler (kalifiye işçiler)	16
Deri boyacıları	4	Lastik ayakkabı yapımaları	6
Deri esya dikim ve teminiye işçileri	8	Perdehaneler (küçük)	38
Deri işçileri	2	Saraclar	3
Deri germe makinesi işletenler	8	Soyacılar	3
Deri kesiciler	3	Sarımsacılar	3
Dikme makinesi işleticileri	8	Serbetçiler (tabakhane)	10
Döşemeciler (maroken v.b.)	12	Tanemleyiciler	38
Fırça makinesi işleticileri	4	Tekstilciler (tabakhane)	12
Havai daireci işçileri	10	Temizleme makinesi işletenler	3
Kavacılar	3	Topukçular (kadın ayakkabısı için)	8
		Düz işçiler	1

Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.	Meslek veya iş çeşidi
B CETVELİ		
IX — ELEKTRİK HAVAGAZI ENERJİ MERKEZLERİ VE BU TESİSLERİ İŞKOLLARI		
Dinamo dairesi işçileri	11	Kömür öğütme ve eleme işçileri
Gas ayarıcıları	40	Mühendisler
Hat işçileri	19	Pompa dairesi işçileri
Havagazı depo kontrolcuları	11	Saat muayene ve onarımcıları
Havagazı hat teknisyenleri	19	(elektrik, havagazı, su)
Havagazı üretim merkezi işçileri	11	Santral kablo teknisyenleri
Havagazı tesisat kontrolcuları	11	Su deposu ve şebekesi ustaları
Kablo döşeyiciler	19	Tesisat ve onarım işçileri
Kömür kazan dairesi işçileri	12	Düz işçiler

B CETVELİ		
X — ET, BALIK VE KONSERVE SANAYİİ İŞKOLLARI		
<i>(Mezbahalar, bahkhaneler, et, sebze, meyve konserveciliği ve benzeri işye)</i>		
Bağırsak işlerinde çalışan işçiler	38	Konserve sterilizasyon işçileri
Balık konserveciliği işçileri	3	Mezbaha kesim, yüzmeye v.b.
Balık satıcıları	3	İşçileri
Balık, sünger ve diğer su ürünleri tutanlar	16	Post yolucu işçiler
Balık tuzlayıcı işçiler	3	Sakatat satıcıları
Boynuz işlerinde çalışan işçiler	37	Sakatat temizleyici ve hazırlayıcıları
Deri ayırma ve istif işçileri	4	Soğuk hava depolarında çalışan işçiler (stok yerinde)
Kara avcıları	16	Soğuk havalı (frigorifik) taşıyıcılar
Kasaplar ve yardımcıları	37	Sucuk, sos, pastırma v.b. yapım işçileri
Kasaplık hayvan ayırma ve tartma işçileri	12	Turşu yapım işçileri ve satıcıları
Kavurmacılar	3	Düz işçiler
Kemik işçileri	4	
Konserve yapım işçileri	3	
Konserve yapım ustaları	11	
Konserve muayeneçileri	7	

B CETVELİ		
XI — GENEL HİZMETLER İŞKOLLARI		
<i>(Lokanta, otel, han, kahvehane, hamam, berber, salon ve benzerleri)</i>		
Ahır işçileri	2	Kuaförler
Ayakkabı boyacıları	2	Makyajcılar
Bahçıvanlar	4	Manikürcüler
Bar artistleri	23	Otelciler ve pansiyoncular
Berberler	16	Pedikürcüler
Bilet satanlar	23	Peruk yapımcılar
		Aftaklar

B CFTVELT

XII — GİYİM EŞYASI DİKİM, TEMİZLEME, YIKAMA
VE BOYAMA YERLERİ İŞKOLLARI

Meslek veya İş çeşidi	Meslek Grup No.	Meslek veya İş çeşidi	Meslek Grup No.
Apolet işçileri	4	Kola işçileri	3
Ajor, plise ve akordiyon yapanlar	12	Korse yapım işçileri	3
Balına yapım işçileri	4	Kravat yapım işçileri	4
Boncuk yapım işçileri	6	Kurutucular	6
Boyahane işçileri	4	Kürk yapım işçileri	16
Broderi atölyesi işçileri	3	Makastarcılar	3
Çadır yapım ve onarım işçileri (oto örtüleri, tenteciler v.b. dahil)	4	Makaracılar	6
Çamaşır yıkayıcılar	6	Mendil ve benzeri yapımıcılar	4
Dikiş makinesi işçileri	8	Örücüler	4
Düğme dikiciler	6	Yapma çiçek işçileri	4
Düğme yapım işçileri	6	Şapka yapımıcıları	12
Eldiven yapım işçileri	6	Şapka perdahçıları	8
El işleri işçileri (nakış v.b.)	12	Tamirciler (çamaşır ve elbise)	7
Gömlek ve benzeri terzileri	12	Temizleyiciler (kimyasal madde ve buharla)	8
İllkçiler	4	Terziler	12
Kasket yapım işçileri	4	Ütü daireci işçileri	4
Kirli ve temiz elbise kabul ve teslim edenler	23	Öz işçiler	1

B CFTVELT

XIII — İNŞAAT İŞLERİ İŞKOLLARI

Alçı modelcileri	14	Kanalizasyon işçileri	23
Badana ve sıvacılar	21	Kalıpcılar	6
Betonyer makinistleri	4	Köprü işçileri usta ve yardımcıları	18
Boru takıcıları (su)	11	Kumcular ve eleyiciler	2
Boru takıcıları (buhar)	18	Marangozlar ve dülgeler	4
Boru takıcıları (zehirli gaz)	18	Mermerciler	6
Boyacılar (el veya tabancayla)	21	Mermer ve benzeri döşeyenler	6
Camcılar	3	Minare yapım ve onarımcıları (ve benzeri işler)	18
Çilacılar (ahşap)	3	Motifçiler	22
Çilacılar (metal)	13	Mühendisler	34
Çilacılar (taş)	5	Nakkaşlar	18
Dekoratörler	21	Parkeçiler (tahta ve taş)	4
Demirci ustaları	30	Radyotörçüler	20
Desinatörler	31	Sıhhi tesisatçılar	11
Duvarcı ustası	6	Taşçılar	4
Duvar kâğıtlayıcılar	20	Tenekeçiler	9
Döşemeciler ve marleyeciler	4	Tesviyeciler (beton)	6
Ekskavatör makinistleri	10	Tezyinatçılar (tahta işleri)	18
Elektrik tesisatçıları	16	Vinç işçileri ve asansörçüler	4
İnşaat işçileri	4	Yapı ustaları	6
İnşaat postabaşları	6	Yıkıcılar	4
Kaldırımcılar	2		

B CETVELİ
XIV -- KAGIT VE SELLULOZ SANAYİ İŞKOLLARI

Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.	Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.
Atölyelerde çalışan işçiler	4	Kule işçileri	4
Atölye yedek parça hazırlayıcıları	8	Kurutma işçileri	4
Ayırma işçileri	44	Makasçılar	4
Bağar makine işçileri	4	Makinistler	4
Bobin dairesi işçileri	4	Makine tamir ve bakım işçileri	8
Boyacılık (kâğıt boyama ve desenleme) işçileri	21	Montaj işçileri	10
Buhar dairesi ve tesisatı usta ve işçileri	29	Ölçü aleti tamir ve bakım işçileri	16
Cam suyu makine işçileri	4	Perdah işçileri	4
Didikleme işçileri	7	Pişirme işçileri	7
Elyaf işçileri	7	Presçiler	8
Hamur dairesi işçileri	4	Prot işçileri	8
Hidroplur işçileri	4	Rafinörler	6
Hızır işçileri	6	Rafayner işçileri	4
Hollander işçileri	4	Rule sarma işçileri	6
İkmal dairesi işçileri	4	Sellüloz yapım işçileri	6
İsticci işçileri	6	Silo işçileri	4
Kâğıt yapımı işçileri	4	Su bakım ve tamir işçileri	4
Karton yapım işçileri	10	Su pompa istasyonları işçileri	4
Katrak dairesi işçileri	6	Su tesisat işçileri	11
Kaviatörler (odun soyma işçileri)	4	Süzgeç dairesi işçileri	4
Kazan dairesi işçileri	11	Şerit makinesi işçileri	7
Keçe işçileri	3	Şlâyfer işçileri	4
Kesiciler	4	Tomruk işçileri	6
Kimyasal basit maddelerle çalışan işçiler (eriyik hazırlama, elektroliz, beyazlatma, tephir, izabe v.b.)	8	Tromel doldurucu işçileri	4
Kimyasal tahrir edici ve yakıcı maddelerle (asitler, alkaliler, klor, v.b.) çalışan işçiler	10	Türbin dairesi işçileri	4
Kırpıntı kâğıt ve paçavra işçileri	4	Tutkal ve reçine dairesi işçileri	7
Konkasörler	8	Ustalar ve ustabaşılar	23
Kompresör işçileri	2	Usta eğitimciler ve uzmanlar	23
		Usta kontrolcular	23
		Vardiya işçileri	4
		Yoğunlaştırma işçileri	4
		Yongalama işçileri	4
		Zamklı band yapım işçileri	8
		Zarf ve kese kâğıdı yapımçıları	10
		Düz işçiler	1

B CETVELİ
XV -- KAUÇUK VE KAUÇUKTAN YAPILAN EŞYA SANAYİ İŞKOLLARI

Bez sarıcılar (hortum v.b.)	3	Hortum yapımçıları ve sarıcılar	4
Branda örtü işleyicileri (hortum v. b.)	4	Kayış yapımçıları (hortum v.b.)	4
Dokuyucular (hortum v. .b)	4	Kauçuk yapımçıları	3
Hortum v. b. buharlayıcıları	4	Kauçuk artıcıları	3
Hortum v.b. kalıpları	4	Lastik eşya yapımçıları	4

Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.	Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.
Parça kesicileri	3	Vakumla kurutucular	
Piston salmastrası yapımçıları	4	(hortum v. b.)	11
Presçiler	4	Düz işçiler	1

B CETVELİ

XVI — KİMYA VE İLAÇ SANAYİİ İŞKOLLARI

Alkali ve karışımı maddeler üretim işçileri	10	Kavurucular	11
Ampul doldurucu ve kapaticılar	8	Kimyasal maddeler üretim sanayi işçileri	11
Ampul kontrolcular	31	Kristalizasyon işlerinde çalışanlar	8
Antibiyotik üretim işlerinde çalışanlar	31	Laboratuvar işçileri	8
Asitler ve karışımları üretim işlerinde çalışan işçiler	11	Makine işçileri	6
Boya yapım işlerinde çalışanlar	11	Mühendisler	34
Distilasyon işçileri	8	Ocakçı işçileri	10
Ensektisit yapım işçileri	31	Öğütücüler	13
Etiketçiler	3	Patlayıcı madde üretim işçileri	11
Filtrasyon işçileri	4	Pomat imalatthane işçileri	8
Fırın işçileri	12	Propaganda işlerinde çalışanlar (ilaç röprezatanları)	23
Galenik preparatları hazırlayan işçiler	8	Presçiler	12
Hassas makine veya cihazlar operatörleri	10	Steril çalışmalar personeli	8
Hormon ve benzeri biyolojik preparasyon hazırlayıcı ve kontrolcuları	31	Steril çalışmalar kontrol şefleri	23
İkmalciler (malzeme)	4	Tablet ve draje hazırlama işçileri	12
		Tüp (oksijen ve benzeri) doldurma işçileri	4
		Düz işçiler	1

B CETVELİ

XVII — KUYUMCULUK, OYMACILIK, AYNACILIK VE BENZERİ İŞKOLLARI

Abajur yapımçıları	3	Eriticiler (kuyumculukta)	12
Ağızlık yapımçıları	2	Hakkâklar (kakmacılar)	31
Antikacılar	2	Kabartmacılar	16
Ayarcılar (kıymetli maden ayarlamak)	4	Kasık yapımçıları	7
Ayna yapanlar	5	Kehribar işçileri	3
Bakır ve diğer kıymetli maden plaka gravürçüleri	31	Kuyumcular ve mineciler	31
Bagalit ve galanit yapanlar	10	Kornişçiler	6
Bastoncular (adi işler)	3	Lüleçiler	5
Bastoncular (gümüş veya altın işleme)	31	Parlatıcı ve temizleyiciler	5
Cam ve elmas taşıyıcılar	16	Saat yapımçıları	31
Çarhlama işlerinde çalışanlar	16	Sedefçiler	6
Dökümçüler (kuyumculukta)	16	Sim yapımçıları	3
Düğme yapımçıları	6	Şemsiye yapımçıları	4
		Tesbihçiler	3
		Yaldızcular	15
		Düz işçiler	1

Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.	Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.
Parça kesicileri	3	Vakumla kurutucular	
Piston salmastrası yapımçıları	4	(hortum v. b.)	11
Presçiler	4	Düz işçiler	1

B CETVELİ

XVI — KİMYA VE İLAÇ SANAYİİ İŞKOLLARI

Alkali ve karışımı maddeler üretim işçileri	10	Kavurucular	11
Ampul doldurucu ve kapatıcılar	8	Kimyasal maddeler üretim sanayi işçileri	11
Ampul kontrolcular	31	Kristalizasyon işlerinde çalışanlar	8
Antibiyotik üretim işlerinde çalışanlar	31	Laboratuvar işçileri	8
Asitler ve karışımları		Makine işçileri	6
üretim işlerinde çalışan işçiler	11	Mühendisler	34
Boya yapım işlerinde çalışanlar	11	Ocakçı işçileri	10
Distilasyon işçileri	8	Öğütücüler	13
Ensektisit yapım işçileri	31	Patlayıcı madde üretim işçileri	11
Etiketçiler	3	Pomat imalathane işçileri	8
Filtrasyon işçileri	4	Propagande işlerinde çalışanlar	
Fırın işçileri	12	(ilaç röprezatanları)	23
Galenik preparatları		Presçiler	12
hazırlayan işçiler	8	Steril çalışmalar personeli	8
Hassas makine veya cihazlar operatörleri	10	Steril çalışmalar kontrol şefleri	23
Hormon ve benzeri biyolojik preparasyon hazırlayıcı ve kontrolcuları	31	Tablet ve draje hazırlama işçileri	12
İkmalciler (malzeme)	4	Tüp (oksijen ve benzeri) doldurma işçileri	4
		Düz işçiler	1

B CETVELİ

XVII — KUYUMCULUK, OYMACILIK, AYNACILIK VE BENZERİ İŞKOLLARI

Abajur yapımçıları	3	Eriticiler (kuyumculukta)	12
Ağızlık yapımçıları	2	Hakkâklar (kakmacılar)	31
Antikacılar	2	Kabartmacılar	16
Ayarcılar (kıymetli maden ayarlamak)	4	Kaşık yapımçıları	7
Ayna yapanlar	5	Kehribar işçileri	3
Bakır ve diğer kıymetli maden plaka gravürcüleri	31	Kuyumcular ve mineciler	31
Bagalit ve galanit yapanlar	10	Kornişçiler	6
Bastoncular (adi işler)	3	Lüleçiler	5
Bastoncular (gümüş veya altın işleme)	31	Parlatıcı ve temizleyiciler	5
Cam ve elmas taşıyıcılar	16	Saat yapımçıları	31
Çarhlama işlerinde çalışanlar	16	Sedefçiler	6
Dökümçüler (kuyumculukta)	16	Sim yapımçıları	3
Düğme yapımçıları	6	Şemsiye yapımçıları	4
		Tesbihçiler	3
		Yaldızcular	15
		Düz işçiler	1

Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.	Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.
Maden ocakçı işçileri	33	Sinter işçileri	4
Maden terkipçileri (halitacılar)	12	Sinter ustaları	6
Maden yıkama işçileri	4	Sıcak demir kesici işçileri	6
Madeni levha işçileri	19	Sıcak ızgara işçileri	4
Madeni yağ arıtıcıları	11	Sıyırmaçılar	4
Makasçı işçiler	2	Sodyum klor sülfat işçileri	10
Makine yağcılar	12	Somya ve mobilya yayı yapımçıları	2
Malzeme muayeneçileri	6	Sondajcılar (petrol ve maden)	10
Markacılar	6	Sülfat işçileri	12
Matkapçılar	6	Sülfat ustaları	16
Mekik sarteledçileri	6	Şalterciler	4
Modelciler	14	Şarjçılar	4
Montajcılar	10	Tabelacılar	12
Moturcu ustalar	6	Tahvil ve kontrolcular	40
Muayeneçi ve ayırcılar	40	Takıcılar (çelik sanayi)	12
Mühendisler	34	Takipçiler (maden işleri)	3
Numune ustaları	9	Takım yapımçıları (madencilikte kullanılan alet ve edevat)	16
Otomatik ızgara işçileri	2	Taşılayıcılar	4
Öğütücüler	11	Tavcılar	6
Petrol sanayii işçileri	11	Tekstif işçileri	4
Plk işçileri	2	Tel dökümü işçileri	7
Plk ustaları	6	Tel muayeneçileri	4
Pirit işlerinde çalışan işçiler	4	Temizleyiciler	4
Ptanyacılar	6	Tertip ve sıralayıcılar	12
Pompacılar	4	Testereciler (maden)	6
Pompacılar (petrol)	11	Tolerans kontrolcuları	4
Pota tamircileri	6	Tulumbaçı işçileri	4
Pota temizleyiciler	2	Tulumbaçı ustalar	10
Presçiler	16	Türbinciler	4
Pürüzleyiciler (çelik sanayi)	44	Vanacılar	4
Püskürtücü işçiler	4	Vardiya işçileri	4
Ray frezecileri	16	Yıkayıcı işçiler (maden)	4
Ray yapım işçileri	4	Yüksek fırın işçileri	10
Ray matkapçıları	16	Düz işçiler	1
Sapançı işçileri	2		

B CETVELİ

XIX — METAL SANAYİİ İŞKOLLARI

Ağ atma makinesi işçileri	4	Çinko eşya yapımçıları	7
Alüminyum eşya ve malzeme yapımçıları	7	Çivi v.b. yapanlar	10
Bakırcılar	30	Çocuk arabası v.b. yapanlar	10
Balta, keser, bıçkı vb. yapanlar	10	Demirel ustalar	30
Baskül ve terazî yapımçıları	12	Demirel işçileri	4
Bıçakçılar ve makasçılar	10	Demir kalıpcıları	6
Çemberciler	2	Demir tornacıları	6
Çilingir ustaları	10	Dökümhane işçileri	12
		Emayeciler	4

Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.	Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.
Parça kesicileri	3	Vakumla kurutucular	
Piston salmastrası yapımcıları	4	(hortum v. b.)	11
Presçiler	4	Düz işçiler	1

B CETVELİ

XVI — KİMYA VE İLAÇ SANAYİİ İŞKOLLARI

Alkali ve karışımı maddeler üretim işçileri	10	Kavurucular	11
Ampul doldurucu ve kapaticılar	8	Kimyasal maddeler üretim sanayi işçileri	11
Ampul kontrolcular	31	Kristalizasyon işlerinde çalışanlar	8
Antibiyotik üretim işlerinde çalışanlar	31	Laboratuvar işçileri	8
Asitler ve karışımları üretim işlerinde çalışan işçiler	11	Makine işçileri	6
Boya yapım işlerinde çalışanlar	11	Mühendisler	34
Distilasyon işçileri	8	Ocakçı işçileri	10
Ensektisit yapım işçileri	31	Öğütücüler	13
Etiketçiler	3	Patlayıcı madde üretim işçileri	11
Filtrasyon işçileri	4	Pomat imalathane işçileri	8
Fırın işçileri	12	Propaganda işlerinde çalışanlar (ilaç röprezatanları)	23
Galenik preparatları hazırlayan işçiler	8	Presçiler	12
Hassas makine veya cihazlar operatörleri	10	Steril çalışmalar personeli	8
Hormon ve benzeri biyolojik preparasyon hazırlayıcı ve kontrolcuları	31	Steril çalışmalar kontrol şefleri	23
İkmalciler (malzeme)	4	Tablet ve draje hazırlama işçileri	12
		Tüp (oksijen ve benzeri) doldurma işçileri	4
		Düz işçiler	1

B CETVELİ

XVII — KUYUMCULUK, OYMACILIK, AYNACILIK VE BENZERİ İŞKOLLARI

Abajur yapımcıları	3	Eriticiler (kuyumculukta)	12
Ağızlık yapımcıları	2	Hakkâklar (kakmacılar)	31
Antikacılar	2	Kabartmacılar	16
Ayarcılar (kıymetli maden ayarlamak)	4	Kaşık yapımcıları	7
Ayna yapanlar	5	Kehribar işçileri	3
Bakır ve diğer kıymetli maden plaka gravürcüleri	31	Kuyumcular ve mineciler	31
Bagalit ve galanit yapanlar	10	Kornişçiler	6
Bastoncular (adi işler)	3	Lüleciler	5
Bastoncular (gümüş veya altın işleme)	31	Parlatıcı ve temizleyiciler	5
Cam ve elmas taşıyıcılar	16	Saat yapımcıları	31
Çarhlama işlerinde çalışanlar	16	Sedefçiler	6
Dökümcüler (kuyumculukta)	16	Sim yapımcıları	3
Düğme yapımcıları	6	Şemsiye yapımcıları	4
		Tesbihçiler	3
		Yaldızcular	15
		Düz işçiler	1

Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.	Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.
Röntgen cihazı montaj ve onarımcıları	31	Tesviyeciler (maden)	16
Saat onarımcıları	31	Tesviyeciler (beton)	5
Soba onarma ve kurucu ustaları	6	Tesviyeciler (ahşap)	3
Su saati onarımcıları	10	Tornaslar (maden)	16
Şemsiye onarımcıları	4	Vapur kazama onarımcıları	20
Telefon onarımcıları	31	Düz işçiler	1

B CETVELİ

XXI — PALAMUT SANAYİ İŞKOLLARI

Ateşçiler	3	Koyulaştırma (tektir) işçileri	4
Elekçiler	6	Makine daireci işçileri	4
Kurutucu ve mslatılar	6	Düz işçiler	1

B CETVELİ

XXII — PLASTİK, YAPAY İPEK VE BENZERİ İŞKOLLARI

Ayıklayıcı ve ayırıcı işçiler	2	Macuncular	6
Başakçılar (plastik işkolu)	6	Malzemeciler	2
Budunsa işçileri (plastik işkolu)	4	Markalama işçileri	4
Cambazlar	6	Pensçiler	6
Dikiciler	3	Plastik egea yapımcıları (mutlak, ayuncak v. b.)	12
Ditme işçileri	6	Plastik boru yapımcıları	16
Emprime işçileri	12	Plastofor işçileri	4
Enjektör işçileri	6	Sancılar	8
Formüleliler (laborant)	3	Süslü işçiler	6
Hamurcular	6	Tecrit malzemesi işçileri	4
Karıştırıcılar	3	Örtme banyosu işçileri	6
Kaynakçılar (plastik)	16	Vericiler	4
Kesim işçileri	6	Yancılar	9
Kırma işçileri	4	Düz işçiler	1
Kompresör işçileri	2		
Kondensatör	6		

B CETVELİ

XXIII — PORSELEN, ÇİNTİ VE TOPRAK SANATİT İŞKOLLARI

Ateşçiler	11	Pigment toprak işçileri (alg v. b.)	12
Bandırcılar	4	Porcelen ve çini sanayi ressam-ları	17
Çamurcular	4	Porcelen ve çini biblo egea yapımcıları	12
Çini yapımcıları (porcelen ve fa-yans)	6	Presçiler	14
Çömlek yapımcıları	6	Şabloncular	22
Elci ve yoğurucular	4	Tuğla, kiremit yapımcıları	4
Fırıncılar	11	Temizleyiciler	4
Modelciler	4	Düz işçiler	1
Muayeneçiler	4		
Oymacılar	14		

B ÇİFTVELİ

XXIV — SABUN SANAYİİ İŞKOLLARI

(Sabun, deterjan, temizleme tasları, kozmetik ve benzerleri)

Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.	Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.
Ayarlayıcılar (prodüksiyon işleri)	10	Kazan işçileri kurutma makine- si işleticileri	10
Deterjan işçileri	11	Kutu yapımcıları	3
Doldurucular	4	Kurutucu işçiler	4
Kesimleme işlerinde çalışanlar	4	Körkçiler	0
Etiketleyiciler	5	Pompa işçileri	4
Etiket otomatik makine işçileri	4	Pompa işletici ustaları	11
Fırın işçileri	4	Presçiler	7
Fırın ustaları	12	Sabun işçileri	8
Ham madde işçileri	4	Sabun yapım kontrolçileri	11
Kalıp işçileri	2	Sarılar	7
Karışım hazırlayıcıları	11	Silo işçileri (deterjan)	4
Karıştırma makinesi işleticileri	11	Şerit v. b. makine işçileri	4
Kazan ustaları	11	Usta başılar (çef)	0
Kesici işçiler	2	Vakum işçileri	11
		Düz işçiler	1

B ÇİFTVELİ

XXV — SINEMA, FOTOĞRAF, GAZETE, BASIMEVİ, KİTAPÇILIK, OYUNCAK VE KİRTASİYECİLİK İŞKOLLARI

Baskı makinesi ustaları otoma- tik veya yarı otomatik)	32	Klişe freze işçileri	6
Baskı makinesi kalfaları (otomatik veya yarı otomatik)	16	Klişe yapma ustaları	10
Baskı ustaları (el ve ayakla)	16	Klişe yapım işçileri	4
Baskı kalfaları (el ve ayakla)	6	Litograf işçileri	31
Çizileciler	4	Mukavva kutu ve benzeri yapanlar	10
Çizimograf ressamları	16	Mürekkep yapım işçileri	23
Dirgi ustaları (elle)	16	Okul ders araçları yapımçıları	23
Dirgi ustaları (makineyle)	32	Oyuncak yapanlar	6
Dirgi kalfaları (elle)	6	Renkli baskı sanatkar ustaları	16
Dirgi kalfaları (makineyle)	16	Ressamlar	16
Etiket ve kalıplar (hazırlar)	12	Rotatif, offset, tiftiruk makine- lerinde çalışanlar	32
Film kameramanları	17	Sinema operatörleri	17
Film kontrolörleri	23	Stüdyo sanatçıları	23
Film muhafaza ve sıvı memur- ları	23	Stüdyo işletenler	17
Fotoğrafçılar	23	Stüdyo laboratuvar personeli	23
Gazete satıcıları	24	Stüdyo teknisyenleri	23
Gazete idare memurları	16	Tiyatro, opera ve bale sanatçıları	23
Gazete muhabbiri	23	Tiyatro işletenler	17
Gazete yazarları	23	Yazarlar	23
		Düz işçiler	1

B CETVELİ

XXVI — SUT, TEREYAGI, PEYNİR VE YOĞURT SANAYİİ İŞKOLLARI

Meslek veya İş çeşidi	Meslek Grup No.	Meslek veya İş çeşidi	Meslek Grup No.
Ayran, yoğurt, peynir, tereyağı yapanlar	10	Soğukhava depo işçileri	4
Yapım uzmanları	23	Süt sağanlar	10
Pastörizasyon dairesi işçileri	11	Düz işçiler	1

B CETVELİ

XXVII — ŞEKER SANAYİİ İŞKOLLARI

Aritma işçileri	9	Süzme işçileri	4
İstifçiler	4	Şeker işçileri (pişirici ve santr-füjçüler)	9
Pancar ayırma işçileri	4	Şerbetçiler (üretim, tephir v. b.)	4
Kazan dairesi işçileri	11	Konsantrasyon işçileri	9
Pancar otomatik yıkama işçileri	9	Torbalama ve tartma işçileri	4
Pancar nakliyat işçileri	4	Türbin işçileri	9
Pancar parçalama ve ezme işçileri	9	Düz işçiler	1
Pancar tartma işçileri	3		
Santrifüj dairesi işçileri	9		

B CETVELİ

XXVIII — ŞİŞE VE CAM SANAYİİ İŞKOLLARI

Atölye ustaları (torna, tesviye, freze v. b.)	20	Harman dairesi işçileri	11
Cam sanayinin çeşitli kollarındaki uzmanlar	31	Kesme işçileri	11
Depo daireleri işçileri	4	Presçiler	11
Finaşaj işçileri	16	Soğutma dairesi kontrolçüleri	11
Fırın dairesi işçileri	4	Tezyinatçılar (motif yapanlar, desinatör, dekoratör v. b.)	22
Gazofen dairesi işçileri	4	Triyaj dairesi işçileri	11
Gazofen dairesi teknisyenleri	11	Yapım dairesi işçileri (elle çalışanlar)	11
Goble dairesi üfleycileri	51	Yapım dairesi işçileri (otomatik makineyle çalışanlar)	12
Goble dairesi çubukçuları	6	Düz işçiler	1
Goble dairesi kalıpcıları	4		
Ham maddelerle uğraşan işçiler	11		

B CETVELİ

XXIX — TEKSTİL SANAYİİ İŞKOLLARI

Açma makinesi işçileri	3	Ayarcılar	16
Akortçular	12	Ayırıcı işçiler	4
Akort işçileri	4	Balya makinesi işçileri	4
Aktarma işçileri	4	Baskı işçileri	4
Apri işçileri (yağ)	6	Basma işçileri	4
Apri işçileri (kuru)	4	Basma tertipçileri	32
Apri kurma işçileri	6	Bez yazıcıları	12
Apri ustaları	10	Bobin işçileri	4
Atkı işçileri	4	Boyacılar	6
Atkı ustaları	8		

Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.	Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.
Boya tartan ve hazırlayan işçiler	6	Kazan işçileri	11
Buhar dağıtım santrali işçileri	4	Keçe desinatörleri	7
Büküm makinesi işçileri	4	Keçe işçileri	3
Cer işçileri	4	Keçe düzelticileri	7
Cımbız işçileri	6	Kendir döküm işçileri	4
Çerçevacılar	3	Kendir dokumacıları	7
Çırpıcılar	3	Kimya laboratuvarı işçileri	10
Damgacılar	4	Kırpıntı makinesi işçileri	4
Dekatif işçileri	4	Klimatizasyon işlerinde çalışanlar	6
Desenler ve kontrolcuları	12	Klorlama işlerinde çalışanlar	6
Dikiciler	4	Kontrolcular	8
Dink yıkayıcıları	4	Kovacılar	4
Dişazo işçileri	4	Kumaş boyacıları	6
Dokuma tezgâhı işçileri	12	Kumaş muayeneçileri	4
Döküntü ayırıcıları	3	Kumaş tartıcıları	2
Döküntü kontrolcuları	4	Kumaş yıkayıcıları	4
Dürüçüler	4	Kurutucular	4
Emprime ustaları	12	Leventçiler	4
Emprime işçileri	8	Lostromlar	4
Enstrüktörler	12	Makasçılar	4
Fıtıl işçileri	4	Makas makinesi işçileri	4
Fıtıl ustaları	12	Makaracılar	4
Gergef işlerinde çalışanlar	6	Masura ayıklayıcılar	3
Gravür işlerinde çalışanlar	8	Masura işçileri	4
Haika açma işçileri	4	Mekikçiler	8
Hallaçlar	4	Merserize işçileri	6
Ham kumaş muayeneçileri	8	Metrajcılar	6
Hamutçular	4	Modelciler	17
Harmaucılar	3	Örücüler	4
Haşıcılar	4	Parçacı işçileri	2
İstampa işçileri	8	Patlakçı işçiler	4
İğ işlerinde çalışanlar	4	Permotit ve vebolit işlerinde çalışanlar	8
İkmal makinesi işçileri	3	Presçiler	4
İp, halat v. b. yapımçıları	4	Raklat işlerinde çalışanlar	4
İplik boya işlerinde çalışanlar	6	Renk işçileri	6
İplikhane işçileri	3	Ressamlar	17
İplik telef dairesi işçileri	4	Revizyoncu işçiler	4
İplik yapma makinesi işçileri	4	Rutubet işçileri	6
İzolasyon işçileri	6	Rutubet tesisat işçileri	6
Jiger işçileri	6	Sargıcılar	4
Kalitçiler ve kontrolcular	9	Serme makinesi işçileri	3
Kalıpçılar	4	Siliciler	4
Kanalizasyon işçileri	4	Silkme işçileri	4
Karbonizeciler	4	Su tesviye işçileri	6
Kasar işçileri	10	Şardoncular	4
Kasar ustaları	4	Şerit dikiciler	4
Katlama işçileri	6		
Katlama makinesi işçileri			

Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.	Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.
Şerit makinesi işçileri	4	Türbin ustaları	16
Tahar işçileri	4	Ustüplü işçileri	4
Tahar ustaları	6	Ütüçüler	4
Takacılar	4	Vargel makinesi işçileri	4
Takım değiştiriciler	4	Varyozcu	6
Tarak makinesi bileyiciler	17	Vater işçileri	4
Tarak makinesi işçileri	4	Vater ustaları	12
Tarak makinesi ustaları	17	Vatkalı cer işçileri	4
Tarak makinesi onarımcıları	17	Yapağı boyacıları	4
Tesisat işçileri	4	Yapağı kurutucuları	2
Tesviye işçileri	6	Yapağı yıkayıcıları	3
Tıraşçılar	8	Yapıştırıcılar	4
Top kesiciler	4	Yıkayıcılar	4
Torba makinesi işçileri	4	Yolluk makinesi işçileri	4
Turacı işçiler	2	Yumak yapımcıları	4
Türbin işçileri	4	Düz işçiler	1

B CETVELİ

XXX — TRIKOTAJ, HALI, YORGAN VE BENZERİ İŞKOLLARI

Çıkrık işçileri	4	Kâğıt masura yapımcıları	3
Çorap yapım işçileri	6	Kanaviçe v. b. yapımcıları	3
Flaturacı işçiler	12	Kasarcılar	3
Hallaçlar	4	Keçe yapım işçileri	12
Halı yapım işçileri	12	Somyalı yatak yapımcıları	16
Halı iplik boyacıları	12	Trikotaj işçileri	3
Halı ressamları	17	Yazmacılar (yemeni)	3
Halı temizleyici ve yıkayıcılar	6	Yazma basıcı işçileri	4
İplikçiler	3	Yatak, yastık v. b. işçileri	4
İplik sarıcı ve boyacıları	4	Yorgancılar	22
İşlemeciler	6	Düz işçiler	1

B CETVELİ

XXXI — TUTUN VE SİGARA SANAYİİ İŞKOLLARI

Ayrımcılar (yaprak)	7	Paket dairesi işçileri	4
Çuval dikiciler	3	Presçiler	4
Çuvalalayıcılar	7	Sigara dairesi işçileri	4
Diziciler (yaprak)	7	Sigara dairesi kontrolcuları	7
Filtreci işçiler (sigara)	4	Sıyırma dairesi işçileri	8
Harman işlerinde çalışanlar	4	Sıyırma dairesi ustaları	8
Kâğıt dairesi işçileri	4	Tavcılar	7
Kalburcular	7	Tongacılar	7
Kıymhane işçileri	4	Toplayıcılar	7
Kıymhane ustaları	7	Tozcular	7
Kurutucular	7	Toz tütün çuvalalayıcılar	7
Kutucular (sigara)	3	Yaprak tütün açıcılar	7
Makine dairesi işçileri	4	Yanım dairesi işçileri	4

B CETVELİ
XXXII — ULAŞTIRMA İŞKOLLARI

Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.	Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.
Ahır işçileri	2	İşaret kulesi uzmanları (uçak)	50
Araba sürücüler	2	Kaptanlar	9
Araba yapım ve onarımcılar	10	Kayıkçılar	8
Ardıyeciler	2	Kayıkthane işçileri	2
At cambazları	2	Kondüktörler	49
Ateşçiler	12	Makasçılar (tren ve dekovil)	17
Benzinciler	23	Makinistler (tren ve dekovil)	41
Bıçerdöğme makinistleri	41	Motorlu veya motorsuz deniz taşıtları kullananlar	8
Bıçerdöğme işçileri	4	Motorlu kara taşıtları kullananlar	41
Dekovil tamircisi	6	Muayeneciler (motorlu taşıtlar)	42
Emanetçiler	23	Nalbantlar	3
Frenciler (tren)	17	Şoför ve yardımcılar	41
Garaaj işletenler	23	Tayfalar	2
Gaz, veya buhar motoru makinistleri (gemilerde)	41	Düz işçiler	1
Olçe memurları	23		
Haberciler	9		

B CETVELİ
XXXIII — ÜZÜM VE İNCİR SANAYİ İŞKOLLARI

Başıncılar	3	Kükürtçüler	6
Diziciler	11	Kurutma işçileri	6
Kıllemeciler	11	Makaronacılar	11
Hasır kutu örücüler	4	Markacılar	3
İstifçiler	3	Ocakçılar	4
Yapım ustaları	11	Paçal işçileri	11
Yapım işçileri	4	Telero işlerinde çalışanlar	11
Kalburcu ustaları	11	Toplayıcılar	11
Kalburcu işçileri	4	Düz işçiler	1
Kalite ayırmacılar	11		

B CETVELİ
XXXIV — İŞKOLLARI LİSTELERİ DIŞINDA KALAN MESLEKLER VE İŞLER

Asansör memurları	23	Asansör elektrik tesisatı işçileri	10
Ambalaj malzemesi pazarlama işçileri	6	Asansör yapım işçileri	10
Ambalaj işçileri (balya)	3	Asansör montajcıları	19
Ambalaj işçileri (çemberleme)	6	Asfalt işçileri (hazırlama eritme, yayma v. b.)	12
Ambalaj işçileri (otomatik makine)	11	Avukatlar	23
Ambalaj işçileri (paketleme)	6	Ayakkabı boyacıları	2
Ambar ve depo memurları	23	Ayniyat muhasipleri	23
Asansör çalıştıranlar (binalarda)	4	Bakkaliye işçileri	23

Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.	Meslek veya iş çeşidi	Meslek Grup No.
Barutçular, dinamitçiler (kaya patlatmada)	33	Mühendis (tarım)	34
Bekçiler	9	Mühendis (jeolog)	34
Bilet satanlar	23	Mühendis (sabit ve büro)	31
Boncuk yapım işçileri	2	Müzişyenler	50
Buz yapım yeri işçileri	10	Muhasebeciler	23
Büfeciler	23	Oto ve bisiklet levazımı satanlar	23
Çeltik işçileri	16	Oksijen v. b. yapım yeri işçileri	8
Çocuk bakıcı ve eğiticileri	23	Öğretmenler	24
Daktilolar ve stenolar	27	Programcılar (radyo, televizyon)	13
Damgacılar (lâstik)	3	Propagandistler	23
Darphane işçileri (madensel işler)	8	Posta ve telgraf dağıtıcıları	23
Darphane işçileri (kâğıt işleri)	7	Presçiler (kömür sanayii)	10
Değirmenciler	2	Pres makinesi temizleyici ve yağlayıcı işçileri	4
Desinatörler	31	Protezçiler (ortopedik)	4
Diş hekimleri	24	Pülverizasyon işçileri	21
Diş yapımcıları (protezçiler)	10	Ressamlar ve heykeltıraşlar (genel)	31
Doktorlar (tıp)	31	Röntgen ve benzeri teşhis ve tedavi laboratuvarları personeli	24
Ebe, hemşire v. b.	23	Sağlık memurları	23
Eczacılar	28	Satıcılar	23
Eczacı kalfaları	23	Silo işçileri	6
Ekspertler	24	Soğukhava deposu işçileri	4
Havacılar (bütün uçucular)	50	Tabelacılar (boya ve yazı işi)	20
Hayvan üretici ve terbiyecileri	10	Teknikerler	31
Hayvanat bahçesi işçileri	4	Telgraf telefon memurları	26
Hesap uzmanları	23	Tezgâhtarlar (kasap tezgâhtarları dahil)	23
Hurdacılar (gezici veya sabit)	4	Tezyinatçılar (kağık ve benzeri)	23
İtfaiyeciler	41	Topograf teknisyenleri	13
Jokeyler	41	Transmisyon kayığı işçileri	7
Kaloriferçiler	4	Ustüplü yapımcıları	4
Kantarıcı ve teraziciler	3	Veterinerler	31
Kaşıyerler	23	Vinç işleten ustalar	10
Kimyagerler	31	Vinç onarımcıları	4
Kontrol memur veya uzmanları (kalite)	23	Vinç işçileri	3
Kömür dağıtım ve taşıyıcıları	11	Vitrin düzenlevicileri	11
Kundura onarımcıları	4	Yapma çiçekçiler	4
Kuş kafesçileri	4	Zampara taşı ve kâğıdı yapımcıları	5
Laborantlar	23	Zincirciler (yapım ve satış)	3
Laboratuvar işçileri	10	Düz işçiler	1
Mesaha ölçücüler (topografya)	36		
Müfettişler	23		
Mühendis (her çeşit)	34		

Act 124
Sura 16
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52

34 A B B B C C C C B C B C B D F C E C B D D B F D C K C B G F B B A K B B A B D B C A A A A F K E C K
35 A B B B C C C C B C B C B D F C E C B D D B F D C K C B G F B B A K B B A B D B C A A A A F K E C K
36 A B B B C C C C B C B C B D F C E C B D D B F D C K C B G F B B A K B B A B D B C A A A A F K E C K
37 A B B B C C C C B C B C B D F C E C B D D B F D C K C B G F B B A K B B A B D B C A A A A F K E C K
38 A B B B C C C C B C B C B D F C E C B D D B F D C K C B G F B B A K B B A B D B C A A A A F K E C K
39 A B B B C C C C B C B C B D F C E C B D D B F D C K C B G F B B A K B B A B D B C A A A A F K E C K
40 A B B B C C C C B C B C B D F C E C B D D B F D C K C B G F B B A K B B A B D B C A A A A F K E C K
41 A B B B C C C C B C B C B D F C E C B D D B F D C K C B G F B B A K B B A B D B C A A A A F K E C K
42 A B B B C C C C B C B C B D F C E C B D D B F D C K C B G F B B A K B B A B D B C A A A A F K E C K
43 A B B B C C C C B C B C B D F C E C B D D B F D C K C B G F B B A K B B A B D B C A A A A F K E C K
44 A B B B C C C C B C B C B D F C E C B D D B F D C K C B G F B B A K B B A B D B C A A A A F K E C K
45 A B B B C C C C B C B C B D F C E C B D D B F D C K C B G F B B A K B B A B D B C A A A A F K E C K
46 A B B B C C C C B C B C B D F C E C B D D B F D C K C B G F B B A K B B A B D B C A A A A F K E C K
47 A B B B C C C C B C B C B D F C E C B D D B F D C K C B G F B B A K B B A B D B C A A A A F K E C K
48 A B B B C C C C B C B C B D F C E C B D D B F D C K C B G F B B A K B B A B D B C A A A A F K E C K
49 A B B B C C C C B C B C B D F C E C B D D B F D C K C B G F B B A K B B A B D B C A A A A F K E C K
50 A B B B C C C C B C B C B D F C E C B D D B F D C K C B G F B B A K B B A B D B C A A A A F K E C K
51 A B B B C C C C B C B C B D F C E C B D D B F D C K C B G F B B A K B B A B D B C A A A A F K E C K
52 A B B B C C C C B C B C B D F C E C B D D B F D C K C B G F B B A K B B A B D B C A A A A F K E C K
53 A B B B C C C C B C B C B D F C E C B D D B F D C K C B G F B B A K B B A B D B C A A A A F K E C K
54 A B B B C C C C B C B C B D F C E C B D D B F D C K C B G F B B A K B B A B D B C A A A A F K E C K
55 A B B B C C C C B C B C B D F C E C B D D B F D C K C B G F B B A K B B A B D B C A A A A F K E C K
56 A B B B C C C C B C B C B D F C E C B D D B F D C K C B G F B B A K B B A B D B C A A A A F K E C K

C C E T V E L I

VIII Önemli ve Kol Arzitaları Tablosu

Neslek Grup Kuralları

ARIZONA
SALT
NO.

[illegible]

Area		CUSTV-11		118 Police vs Alt Shovellette Arzulari Tablow		Meth Lab Upgr. Numbers		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52	
Area		CUSTV-11		118 Police vs Alt Shovellette Arzulari Tablow		Meth Lab Upgr. Numbers		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52	
Area		CUSTV-11		118 Police vs Alt Shovellette Arzulari Tablow		Meth Lab Upgr. Numbers		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52	
Area		CUSTV-11		118 Police vs Alt Shovellette Arzulari Tablow		Meth Lab Upgr. Numbers		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52	
Area		CUSTV-11		118 Police vs Alt Shovellette Arzulari Tablow		Meth Lab Upgr. Numbers		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52	
Area		CUSTV-11		118 Police vs Alt Shovellette Arzulari Tablow		Meth Lab Upgr. Numbers		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52	
Area		CUSTV-11		118 Police vs Alt Shovellette Arzulari Tablow		Meth Lab Upgr. Numbers		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52	
Area		CUSTV-11		118 Police vs Alt Shovellette Arzulari Tablow		Meth Lab Upgr. Numbers		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52	
Area		CUSTV-11		118 Police vs Alt Shovellette Arzulari Tablow		Meth Lab Upgr. Numbers		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52	
Area		CUSTV-11		118 Police vs Alt Shovellette Arzulari Tablow		Meth Lab Upgr. Numbers		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52	
Area		CUSTV-11		118 Police vs Alt Shovellette Arzulari Tablow		Meth Lab Upgr. Numbers		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52	
Area		CUSTV-11		118 Police vs Alt Shovellette Arzulari Tablow		Meth Lab Upgr. Numbers		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52	
Area		CUSTV-11		118 Police vs Alt Shovellette Arzulari Tablow		Meth Lab Upgr. Numbers		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52	
Area		CUSTV-11		118 Police vs Alt Shovellette Arzulari Tablow		Meth Lab Upgr. Numbers		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52	
Area		CUSTV-11		118 Police vs Alt Shovellette Arzulari Tablow		Meth Lab Upgr. Numbers		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52	
Area		CUSTV-11		118 Police vs Alt Shovellette Arzulari Tablow		Meth Lab Upgr. Numbers		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52	
Area		CUSTV-11		118 Police vs Alt Shovellette Arzulari Tablow		Meth Lab Upgr. Numbers		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52	
Area		CUSTV-11		118 Police vs Alt Shovellette Arzulari Tablow		Meth Lab Upgr. Numbers		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52	
Area		CUSTV-11		118 Police vs Alt Shovellette Arzulari Tablow		Meth Lab Upgr. Numbers		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52	
Area		CUSTV-11		118 Police vs Alt Shovellette Arzulari Tablow		Meth Lab Upgr. Numbers		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52	
Area		CUSTV-11		118 Police vs Alt Shovellette Arzulari Tablow		Meth Lab Upgr. Numbers		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52	
Area		CUSTV-11		118 Police vs Alt Shovellette Arzulari Tablow		Meth Lab Upgr. Numbers		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23																																																											

Ariza
 Sura
 No. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52

Kmalat Group Murazlati

26 A K L J A A L K C C K J K K A J J I H F D K F A L L K C C A L L A A J J J J J L C C A A D I K I F I L A
 27 A K L J A A L K C C K J K K A J J I H F D K F A L L K C C A L L A A J J J J J L C C A A D I K I F I L A
 28 A K L J A A L K C C K J K K A J J I H F D K F A L L K C C A L L A A J J J J J L C C A A D I K I F I L A
 29 A K L J A A L K C C K J K K A J J I H F D K F A L L K C C A L L A A J J J J J L C C A A D I K I F I L A
 30 A K L J A A L K C C K J K K A J J I H F D K F A L L K C C A L L A A J J J J J L C C A A D I K I F I L A
 31 A K L J A A L K C C K J K K A J J I H F D K F A L L K C C A L L A A J J J J J L C C A A D I K I F I L A
 32 A K L J A A L K C C K J K K A J J I H F D K F A L L K C C A L L A A J J J J J L C C A A D I K I F I L A
 33 A J J J A A L K J A K A K K A J J I F C D K F A L L K C C A K K A K K J J A L C A A A B F K I F I L A
 34 A J J J A A L K J A K A K K A J J I F C D K F A L L K C C A K K A K K J J A L C A A A B F K I F I L A
 35 A J J J A A L K J A K A K K A J J I F C D K F A L L K C C A K K A K K J J A L C A A A B F K I F I L A
 36 A J J J A A L K J A K A K K A J J I F C D K F A L L K C C A K K A K K J J A L C A A A B F K I F I L A
 37 A J J J A A L K J A K A K K A J J I F C D K F A L L K C C A K K A K K J J A L C A A A B F K I F I L A
 38 A J J J A A L K J A K A K K A J J I F C D K F A L L K C C A K K A K K J J A L C A A A B F K I F I L A
 39 A J J J A A L K J A K A K K A J J I F C D K F A L L K C C A K K A K K J J A L C A A A B F K I F I L A
 40 A J J J A A L K J A K A K K A J J I F C D K F A L L K C C A K K A K K J J A L C A A A B F K I F I L A

D C E T V E L İ (Değişik : 12/11/1987 - 7/10980 K.)
38-39 YAŞLARINDAKİ SİĞORTALININ MESLEKTE KAZANMA
GÜCÜNÜN AZALMA ORANLARI

Arıza ağırlık ölçüleri	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R
0	3	4	5	6	7	8	8	9	9	1	1	1	1	1	2	2	2
1	5	7	9	11	13	16	18	20	22	2	2	2	2	2	2	2	2
2	6	8	10	12	14	17	19	21	23	4	4	4	4	4	4	4	4
3	7	9	11	13	16	18	20	22	24	5	5	5	5	5	5	5	5
4	8	10	12	14	16	19	21	23	25	6	6	6	6	6	6	6	6
5	9	11	13	15	17	20	22	24	26	7	7	7	7	7	7	7	7
6	10	12	14	16	19	21	23	25	27	8	8	8	8	8	8	8	8
7	11	13	15	17	20	22	24	26	28	9	9	9	9	9	9	9	9
8	12	14	16	18	20	23	25	27	29	10	10	10	10	10	10	10	10
9	13	15	17	19	22	24	26	28	30	11	11	11	11	11	11	11	11
10	14	16	18	20	23	25	27	29	31	12	12	12	12	12	12	12	12
11	15	17	19	21	24	26	28	30	32	13	13	13	13	13	13	13	13
12	16	18	20	22	25	27	29	31	33	14	14	14	14	14	14	14	14
13	17	19	21	24	26	28	30	32	34	15	15	15	15	15	15	15	15
14	18	20	22	24	27	29	31	33	35	16	16	16	16	16	16	16	16
15	19	21	23	25	28	30	32	34	36	17	17	17	17	17	17	17	17
16	20	22	24	26	29	31	33	35	37	18	18	18	18	18	18	18	18
17	21	23	25	28	30	32	34	36	38	19	19	19	19	19	19	19	19
18	22	24	26	29	31	33	35	37	39	20	20	20	20	20	20	20	20
19	23	25	27	30	32	34	36	38	40	21	21	21	21	21	21	21	21
20	24	26	28	30	33	35	37	39	41	22	22	22	22	22	22	22	22
21	25	27	29	32	34	36	38	40	42	23	23	23	23	23	23	23	23
22	26	28	30	33	35	37	39	41	43	24	24	24	24	24	24	24	24
23	27	29	31	34	36	38	40	42	44	25	25	25	25	25	25	25	25
24	28	30	32	35	37	39	41	43	45	26	26	26	26	26	26	26	26
25	29	31	33	36	38	40	42	44	46	27	27	27	27	27	27	27	27

Arza ağırlık ölçütleri	Sürekliliğe Göre Sınıflar														
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
26	30	32	31	37	39	41	43	45	47	28	26	24	21	19	17
27	31	33	35	38	40	42	44	46	48	29	27	25	22	20	18
28	32	34	36	39	41	43	45	47	49	30	28	26	23	21	19
29	33	35	37	40	42	44	46	48	50	31	29	27	24	22	20
30	34	36	38	40	43	45	47	49	51	32	30	28	25	23	21
31	35	37	39	41	44	46	48	50	52	33	31	29	26	24	22
32	36	38	40	43	45	47	49	51	53	34	32	30	27	25	23
33	37	39	41	44	46	48	50	52	54	35	33	31	28	26	24
34	38	40	42	45	47	49	51	53	55	36	34	32	29	27	25
35	39	41	43	46	48	50	52	54	56	37	35	33	30	28	26
36	40	42	44	47	49	51	53	55	57	38	36	34	31	29	27
37	41	43	45	48	50	52	54	56	58	39	37	35	32	30	28
38	42	44	47	49	51	53	55	57	60	40	38	36	34	31	29
39	43	45	48	50	52	54	56	58	61	41	39	37	35	32	30
40	44	46	49	51	53	55	57	59	62	42	40	38	36	33	31
41	45	47	50	52	54	56	58	60	63	43	41	39	37	34	32
42	46	48	51	53	55	57	59	61	64	44	42	40	38	35	33
43	47	49	52	54	56	58	60	62	65	45	43	41	40	37	35
44	48	50	53	55	57	59	61	63	66	46	44	42	41	38	36
45	49	51	53	56	58	60	62	64	67	47	45	43	42	39	37
46	50	52	54	57	59	61	63	65	68	48	46	44	43	40	38
47	51	53	55	58	60	62	64	66	69	49	47	45	44	41	39
48	52	54	56	59	61	63	65	67	70	50	48	46	45	42	40
49	53	55	58	60	62	64	66	68	71	51	49	47	46	43	41
50	54	56	59	61	63	65	67	69	72	52	50	48	47	44	42
51	55	57	60	62	64	66	68	70	71	53	51	49	48	45	43
52	56	58	61	63	65	67	69	71	72	54	52	50	48	45	43
53	57	59	62	64	66	68	70	72	72	55	53	51	49	46	44
54	58	60	63	65	67	69	71	72	72	56	54	52	50	47	45

Yazma Göz İmza		21-21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52		53		54		55		56		57		58		59		60		61		62		63		64		65		66		67		68		69		70		71		72		73		74		75		76		77		78		79		80		81		82		83		84		85		86		87		88		89		90		91		92		93		94		95		96		97		98		99		100		101		102		103		104		105		106		107		108		109		110		111		112		113		114		115		116		117		118		119		120		121		122		123		124		125		126		127		128		129		130		131		132		133		134		135		136		137		138		139		140		141		142		143		144		145		146		147		148		149		150		151		152		153		154		155		156		157		158		159		160		161		162		163		164		165		166		167		168		169		170		171		172		173		174		175		176		177		178		179		180		181		182		183		184		185		186		187		188		189		190		191		192		193		194		195		196		197		198		199		200		201		202		203		204		205		206		207		208		209		210		211		212		213		214		215		216		217		218		219		220		221		222		223		224		225		226		227		228		229		230		231		232		233		234		235		236		237		238		239		240		241		242		243		244		245		246		247		248		249		250		251		252		253		254		255		256		257		258		259		260		261		262		263		264		265		266		267		268		269		270		271		272		273		274		275		276		277		278		279		280		281		282		283		284		285		286		287		288		289		290		291		292		293		294		295		296		297		298		299		300		301		302		303		304		305		306		307		308		309		310		311		312		313		314		315		316		317		318		319		320		321		322		323		324		325		326		327		328		329		330		331		332		333		334		335		336		337		338		339		340		341		342		343		344		345		346		347		348		349		350		351		352		353		354		355		356		357		358		359		360		361		362		363		364		365		366		367		368		369		370		371		372		373		374		375		376		377		378		379		380		381		382		383		384		385		386		387		388		389		390		391		392		393		394		395		396		397		398		399		400		401		402		403		404		405		406		407		408		409		410		411		412		413		414		415		416		417		418		419		420		421		422		423		424		425		426		427		428		429		430		431		432		433		434		435		436		437		438		439		440		441		442		443		444		445		446		447		448		449		450		451		452		453		454		455		456		457		458		459		460		461		462		463		464		465		466		467		468		469		470		471		472		473		474		475		476		477		478		479		480		481		482		483		484		485		486		487		488		489		490		491		492		493		494		495		496		497		498		499		500		501		502		503		504		505		506		507		508		509		510		511		512		513		514		515		516		517		518		519		520		521		522		523		524		525		526		527		528		529		530		531		532		533		534		535		536		537		538		539		540		541		542		543		544		545		546		547		548		549		550		551		552		553		554		555		556		557		558		559		560		561		562		563		564		565		566		567		568		569		570		571		572		573		574		575		576		577		578		579		580		581		582		583		584		585		586		587		588		589		590		591		592		593		594		595		596		597		598		599		600		601		602		603		604		605		606		607		608		609		610		611		612		613		614		615		616		617		618		619		620		621		622		623		624		625		626		627		628		629		630		631		632		633		634		635		636		637		638		639		640		641		642		643		644		645		646		647		648		649		650		651		652		653		654		655		656		657		658		659		660		661		662		663		664		665		666		667		668		669		670		671		672		673		674		675		676		677		678		679		680		681		682		683		684		685		686		687		688		689		690		691		692		693		694		695		696		697		698		699		700		701		702		703		704		705		706		707		708		709		710		711		712		713		714		715		716		717		718		719		720		721		722		723		724		725		726		727		728		729		730		731		732		733		734		735		736		737		738		739		740		741		742		743		744		745		746		747		748		749		750		751		752		753		754		755		756		757		758		759		760		761		762		763		764		765		766		767		768		769		770		771		772		773		774		775		776		777		778		779		780		781		782		783		784		785		786		787		788		789		790		791		792		793		794		795		796		797		798		799		800		801		802		803		804		805		806		807		808		809		810		811		812		813		814		815		816		817		818		819		820		821		822		823		824		825		826		827		828		829		830		831		832		833		834		835		836		837		838		839		840		841		842		843		844		845		846		847		848		849		850		851		852		853		854		855		856		857		858		859		860		861		862		863		864		865		866		867		868		869		870		871		872		873		874		875		876		877		878		879		880		881		882		883		884		885		886		887		888		889		890		891		892		893		894		895		896		897		898		899		900		901		902		903		904		905		906		907		908		909		910		911		912		913		914		915		916		917		918		919		920		921		922		923		924		925		926		927		928		929		930		931		932		933		934		935		936		937		938		939		940		941		942		943		944		945		946		947		948		949		950		951		952		953		954		955		956		957		958		959		960		961		962		963		964		965		966		967		968		969		970		971		972		973		974		975		976		977		978		979		980		981		982		983		984		985		986		987		988		989		990		991		992		993		994		995		996		997		998		999		1000		1001		1002		1003		1004		1005		1006		1007		1008		1009		1010		1011		1012		1013		1014		1015		1016		1017		1018		1019		1020		1021		1022		1023		1024		1025		1026		1027		1028		1029		1030		1031		1032		1033		1034		1035		1036		1037		1038		1039		1040		1041		1042		1043		1044		1045		1046		1047		1048		1049		1050		1051		1052		1053		1054		1055		1056		1057		1058		1059		1060		1061		1062		1063		1064		1065		1066		1067		1068		1069		1070		1071		1072		1073		1074		1075		1076		1077		1078		1079		1080		1081		1082		1083		1084		1085		1086		1087		1088		1089		1090		1091		1092		1093		1094		1095		1096		1097		1098		1099		1100		1101		1102		1103		1104		1105		1106		1107		1108		1109		1110		1111		1112		1113		1114		1115		1116		1117		1118		1119		1120		1121		1122		1123		1124		1125		1126		1127		1128		1129		1130		1131		1132		1133		1134		1135		1136		1137		1138	
----------------	--	-------	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	-----	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--

Yıl	Kırsal nüfus	Kırsal nüfus oranı	Sürekliliği												Sürekliliği												Sürekliliği											
			1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980					
79	74,0	75,0	76,0	77,0	78,0	79,0	80,0	81,0	82,0	83,0	84,0	85,0	86,0	87,0	88,0	89,0	90,0	91,0	92,0	93,0	94,0	95,0	96,0	97,0	98,0	99,0	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0	105,0	106,0					
80	76,0	77,0	78,0	79,0	80,0	81,0	82,0	83,0	84,0	85,0	86,0	87,0	88,0	89,0	90,0	91,0	92,0	93,0	94,0	95,0	96,0	97,0	98,0	99,0	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0	105,0	106,0	107,0	108,0					
81	77,0	78,0	79,0	80,0	81,0	82,0	83,0	84,0	85,0	86,0	87,0	88,0	89,0	90,0	91,0	92,0	93,0	94,0	95,0	96,0	97,0	98,0	99,0	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0	105,0	106,0	107,0	108,0	109,0					
82	78,0	79,0	80,0	81,0	82,0	83,0	84,0	85,0	86,0	87,0	88,0	89,0	90,0	91,0	92,0	93,0	94,0	95,0	96,0	97,0	98,0	99,0	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0	105,0	106,0	107,0	108,0	109,0	110,0					
83	79,0	80,0	81,0	82,0	83,0	84,0	85,0	86,0	87,0	88,0	89,0	90,0	91,0	92,0	93,0	94,0	95,0	96,0	97,0	98,0	99,0	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0	105,0	106,0	107,0	108,0	109,0	110,0	111,0					
84	80,0	81,0	82,0	83,0	84,0	85,0	86,0	87,0	88,0	89,0	90,0	91,0	92,0	93,0	94,0	95,0	96,0	97,0	98,0	99,0	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0	105,0	106,0	107,0	108,0	109,0	110,0	111,0	112,0					
85	81,0	82,0	83,0	84,0	85,0	86,0	87,0	88,0	89,0	90,0	91,0	92,0	93,0	94,0	95,0	96,0	97,0	98,0	99,0	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0	105,0	106,0	107,0	108,0	109,0	110,0	111,0	112,0	113,0					
86	83,0	84,0	85,0	86,0	87,0	88,0	89,0	90,0	91,0	92,0	93,0	94,0	95,0	96,0	97,0	98,0	99,0	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0	105,0	106,0	107,0	108,0	109,0	110,0	111,0	112,0	113,0	114,0	115,0					
87	84,0	85,0	86,0	87,0	88,0	89,0	90,0	91,0	92,0	93,0	94,0	95,0	96,0	97,0	98,0	99,0	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0	105,0	106,0	107,0	108,0	109,0	110,0	111,0	112,0	113,0	114,0	115,0	116,0					
88	85,0	86,0	87,0	88,0	89,0	90,0	91,0	92,0	93,0	94,0	95,0	96,0	97,0	98,0	99,0	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0	105,0	106,0	107,0	108,0	109,0	110,0	111,0	112,0	113,0	114,0	115,0	116,0	117,0					
89	86,0	87,0	88,0	89,0	90,0	91,0	92,0	93,0	94,0	95,0	96,0	97,0	98,0	99,0	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0	105,0	106,0	107,0	108,0	109,0	110,0	111,0	112,0	113,0	114,0	115,0	116,0	117,0	118,0					
90	88,0	89,0	90,0	91,0	92,0	93,0	94,0	95,0	96,0	97,0	98,0	99,0	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0	105,0	106,0	107,0	108,0	109,0	110,0	111,0	112,0	113,0	114,0	115,0	116,0	117,0	118,0	119,0	120,0					
91	89,0	90,0	91,0	92,0	93,0	94,0	95,0	96,0	97,0	98,0	99,0	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0	105,0	106,0	107,0	108,0	109,0	110,0	111,0	112,0	113,0	114,0	115,0	116,0	117,0	118,0	119,0	120,0	121,0					
92	90,0	91,0	92,0	93,0	94,0	95,0	96,0	97,0	98,0	99,0	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0	105,0	106,0	107,0	108,0	109,0	110,0	111,0	112,0	113,0	114,0	115,0	116,0	117,0	118,0	119,0	120,0	121,0	122,0					
93	91,0	92,0	93,0	94,0	95,0	96,0	97,0	98,0	99,0	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0	105,0	106,0	107,0	108,0	109,0	110,0	111,0	112,0	113,0	114,0	115,0	116,0	117,0	118,0	119,0	120,0	121,0	122,0	123,0					
94	92,0	93,0	94,0	95,0	96,0	97,0	98,0	99,0	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0	105,0	106,0	107,0	108,0	109,0	110,0	111,0	112,0	113,0	114,0	115,0	116,0	117,0	118,0	119,0	120,0	121,0	122,0	123,0	124,0					
95	94,0	95,0	96,0	97,0	98,0	99,0	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0	105,0	106,0	107,0	108,0	109,0	110,0	111,0	112,0	113,0	114,0	115,0	116,0	117,0	118,0	119,0	120,0	121,0	122,0	123,0	124,0	125,0	126,0					
96	95,0	96,0	97,0	98,0	99,0	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0	105,0	106,0	107,0	108,0	109,0	110,0	111,0	112,0	113,0	114,0	115,0	116,0	117,0	118,0	119,0	120,0	121,0	122,0	123,0	124,0	125,0	126,0	127,0					
97	96,0	97,0	98,0	99,0	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0	105,0	106,0	107,0	108,0	109,0	110,0	111,0	112,0	113,0	114,0	115,0	116,0	117,0	118,0	119,0	120,0	121,0	122,0	123,0	124,0	125,0	126,0	127,0	128,0					
98	97,0	98,0	99,0	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0	105,0	106,0	107,0	108,0	109,0	110,0	111,0	112,0	113,0	114,0	115,0	116,0	117,0	118,0	119,0	120,0	121,0	122,0	123,0	124,0	125,0	126,0	127,0	128,0	129,0					
99	98,0	99,0	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0	105,0	106,0	107,0	108,0	109,0	110,0	111,0	112,0	113,0	114,0	115,0	116,0	117,0	118,0	119,0	120,0	121,0	122,0	123,0	124,0	125,0	126,0	127,0	128,0	129,0	130,0					
100	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0					

MESLEK HASTALIKLARI LİSTESİ (Değişik : 12/11/1978 - 7/1999 K.)

(A) GRUBU

KİMYASAL MADDELERLE OLAN MESLEK HASTALIKLARI

A - I, a Arsenik ve bileşikleri (arsenikli hidrojen dışında)

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
Akut :	1 ay	— Arsenikli minerallerin elde edilmesi, işlenmesi, — Sülfirik asit yapımında içinde arsenik bulunan piritin kavruması, piritin taşınması ve depolanması, kavrumanın yapıldığı kurşunlu hücrelerdeki artıklar,
— Akut gastro - intestinal bozukluklar (kuşama, koleriform diare, mide - barsak krampları, ekseskoz),		— Arsenik ve bileşiklerinin elde edilmesi, işlenmesi,
— Serebrospinal bozukluklar (baş ağrısı, bilinç bozuklukları, delir, kas krampları),		— Piroteknik,
Kronik :	1 yıl	— Mâç sarayında arsenikli maddelerin kullanılması,
— Lokal deri lezyonları (eritem, follikülit, ülserasyon gibi),		— Arsenikli petistidlerin ve kereste empermeablize edici maddelerin yapımı ve kullanılması,
— Konjonktivit, blefarit,		— Bazı yapay taşların fabrikasyonu (malachit),
— Burun lezyonları (septum ülserasyonu, delinme),		— Arsenik triklörür ile metal yüzeylerinin brünne edilmesi,
— Generalize deri lezyonları (hiperkeratoz, saç dökülmesi, tırnak kırılması ve tırnaklarda Mee çizgileri, hiperhidroz, melanoz gibi),		— Arsenikli boya maddeleri, tentür, pigment, cila, emaye, vernik yapımı, bunların özellikle yer ve duvar döşemeciliği ile dokumaların boyanmasında kullanılması,
— Polinevritler,		— Lastik sanayi (vulkanizasyon),
— Toksik karaciğer ve böbrek parankim zararları (ikter, albüminüri),		— Cam ve seramik sanayinde arsenikli ham maddelerin kullanılması,
— Deri, solunum yolları ve karaciğer kanserleri,		— Tıbbi alümina tıy ve kılınların temizlenmesi, post ve kirlilerin boyanması, dirençlerinin artırılması, çarapçılık, hayvan derisi doldurma işlemleri.
— Periferik dolaşım bozukluğu, akrosiyanoz, gangren.		

(Tani için, gerektiğinde idrar, dışkı, tırnak ve saçlarda arsenik miktarı tayin edilir, B.A.L. verilerek yapılan provokasyon ile arsenüri sağlanır.)

A - I, b Arsenikli hidrojen veya arsin (AsH_3)

Akut :	15 gün	— Arsenik bileşikleri ile kirlenmiş asitlere (klorhidrik asit, sülfirik asit gibi) metallerin aşındırılması,
— Baş ağrısı, karın ağrısı, nevralji, parestezi,		— Kuvvetli asitler kullanılarak arsenikli çevrelerin işlenmesi,
— Hemoliz, hemolitik ikter, hemoglobüri, anüri, akut böbrek yetmesliği,		

A - 3, a Karbonmonoksit

Hastalıklar ve belirtileri	Yürürlük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
Akut : — Bilinç kaybı, kas kramp- ları, kalpte ritim bozuk- luğu, solunum yetmezliği.	15 gün	— Yanlış yapılmış ve defektli ısıtma sistemleri, — Havagazı şebekesi tamiri, — Açık ocaklar,
Kronik : — Nervöz ve psigik bozukluk- lar (uyku, bellek bozukluk- ları, parkinsonizm, görme ve konuşma bozuklukları), — Fonksiyonel veya organik kalp ve dolaşım bozukluk- ları.	6 ay	— İçinde karbonmonoksit bulunan gaz karışımlarının elde edilmesi, dağıtımı ve sanayide kullanıma- sı, — Garaj, depo ve tamirhanelerdeki çalışmalar, — Kötü havalandırılan, kapalı yer- lerde motor işletilmesi, — Özellikle, yeraltı, kapalı yer ve tünellerdeki yangın ve patlama- lar, — Metal karbonillerin elde edilme- si ve kullanılması, — Kimya sanayinde bazı sentezler için karbonmonoksit kullanıma- sı.

(Gerektiğinde kanda karbonmonoksit veya karboksihemoglobin tayini, elektro-
kardiografi, elektroensefalografi ve elektromiyografi yapılır.)

A - 3, b Fosgen (karboniklorür)

Akut ve Subakut : — Üst solunum yolları irri- tasyonu, öksürük, — Akut akciğer ödemi.	7 gün	— Fosgen elde edilmesi, — Kimya sanayinde ilaç ham mad- delerinin ve bazı boya maddelerinin elde edilmesinde fosgen kul- lanımı.
Kronik : — Non spesifik respirasyon sendromu.	6 ay	— Yangın söndürücü olarak kullanı- lan karbontetraklorür gibi orga- nik klorlu bileşiklerin, kloroform, tetrakloreten, trikloretilen v.b. nın ısıtılması sonucu fosgen mey- dana gelişti, — Bu maddelerin bir ısı kaynağı ile teması sonucu (örneğin kaynak yapımı) fosgen meydana gelişti.

A - 3, c Hidrosiyanik asit, siyanidler ve siyan bileşikler

Akut : — Ağızda acı badeni kokusu, kas krampları, trismus, mid- riyastis, — Dispne, siyanoz, asfeksi, bi- linç kaybı, koma.	7 gün	— Sıvı hidrosiyanik asit, siyanidler, ferro siyanat ve diğer türevlerin elde edilmesi, — Zararlı böceklerle (tarım) farele- re (değirmen, gemi) karşı gaz şeklinde hidrosiyanik asit kulla- nılması,
--	-------	--

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
Subakut : — Baş ağrısı, baş dönmesi, bulantı, halsizlik, — Dispne, — Kas krampı nöbetleri, Kronik : — Ekzematiform dermatoz, — Konjonktivit, — Parmaklarda ülserler, — Stenokardi (EKG değişiklikleri), — Nötropenili lenfositoz, — Nervöz belirtiler.	1 ay 6 ay	— Siyanizasyon ile asal madenlerin (altın, gümüş) elde edilmesi, — Galvanizasyon işlemlerinde siyanat kullanılması (altın, gümüş, nikel, kadmiyum, bakır v.b. galvanizasyonu), — Metal döküm parçalarının ısıtılarak işlenmesi, — Pleksiglas (asetosiyanhidrin) yapımı, — Akrilnitrililerin pestisid olarak ve sentetik elyaf yapımında kullanılması, — Siyanidlerin elde edilmesi, bunlarla temas ve yapay gübre olarak kullanımları.

A - 4 Kadmiyum ve bileşikleri

Akut : — Metal döküm humması, — Trakeit, bronşit, bronkopnömoni, — Baş ağrısı, dönmesi, şiddetli susuzluk ve boğazda kuruluk duygusu, — Kanlı kusma ve ishal, — Karaciğer ve böbrek parankim zararları. Kronik : — Üst solunum yolları irritasyonu, — Dişlerde sarı renk, — Burun mukozasında ülserasyon ve atrofi, anosmi, — Anemi, — Karaciğer ve böbrek parankim zararları — Kemik değişiklikleri (osteomalazi ve milkman sendromu biçiminde) ve buna bağlı yürütme bozuklukları.	15 gün 5 yıl	— Kadmiyum elde edilmesi, — Kadmiyum alaşım ve bileşiklerinin yapımı, — Nikel kadmiyum akümülatörlerinin yapımı, — Daldırma, püskürtme veya elektroliz yollarıyla metaller kadmiyum kaplama, — Kaplama, alaşım veya kirlilik olarak kadmiyum bulunan metal eşyanın eritilmesi, lehimlenmesi, kesilmesi, — Atom reaktörleri için kontrol çubuğu yapımı, — Kadmiyumlu boyaların (kadmiyum sarısı ve kırmızısı) yapımı ve kullanılması, — Fotosel, lehim elektrodu, kadmiyum buharlı lambalar, donanma fişekleri, sis bombaları yapımı.
--	---	---

(Gerektiğinde idrar, kan ve dışkıda kadmiyum tayini, aminoasidürinin saptanması için Haler deneyi yapılır.)

A - 5 Krom ve bileşikleri

— Dermatit, deride «kuş gözü» görünümünde ülserler,	1 yıl	— Krom, krom alaşım ve bileşiklerinin elde edilmesi,
---	-------	--

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük stresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
— Allerjik dermatoz ve dermatitler — Konjonktivalarda ve üst solunum yollarında iritasyon, — Burun septumunda ülser ve perforasyon, — Özofajit, gastrit, mide ülserleri (6 değerli, suda eriyen krom bileşiklerinin az ve uzun süre ağızdan alınması ile) — Bronş karsinomu, — Hemorajik nefrit, anüri, — Pnömonokonyoz (kromatlarla).		— Galvanoteknik (elektrolitik kromlama), — Mineral boya maddelerinin yapımı ve kullanılması (çinko ve kurşunlu boyalar), (özellikle tekstil, halı, cam ve seramik sanayinde) — Kerestelerin empermeablize edilmesi, pastan koruyucu maddelerin yapımı ve kullanılması, bitkisel zamlar ve kesme yağlarının yapımı, — Tabaklık, deri ve ayakkabı sanayi, — Metallerin aşındırılma ve temizlenmesi, cam yapımı (sülfokromikası ve kromik asitle), — Boyanmış maddeleri beyazlatma suyu elde edilmesi ve kullanılması, — Lithografide, fotoğrafçılıkta kromik asit ve alkali kromat olarak, — Donanma fişegi yapımında, — Çimento yapımında (6 değerli krom bileşikleri).

(Gerektiğinde cilt testleri, idrarda krom tayini, allerjik dermatoz ve dermatitler için B - 2 dipnotunda yazılı testler yapılır.)

A - 6 Cıva ve bileşikleri
Cıva ve Anorganik Cıva Bileşikleri

Akut :	15 gün	— Cıvalı maden cevherlerinin çıkarılması ve işlenmesi, — Cıva destilasyonu ve fabrikasyon artıklarından cıvanın geri kazanılması, — Amalgam ve cıva bileşiklerinin elde edilmesi, — İçinde altın ve gümüş bulunan cevherlerin işlenmesi
— Ağızda metal tadı, salivasyon, cıva stomatiti, — Solunum yolları iritasyonu, — Dermatoz, — Kusma, kanlı diyare, barsak mukozasında nekroz, — Önce diürezde artma, sonra anüri, mesane tenesmi, böbrek fonksiyon bozukluğu,	1 yıl	— Cıva lambalarının floresans tüplerin, radyo ve televizyon sanayinde alıcı, verici, güçlendirici tüplerin, röntgen tüplerinin, flaşmanlı elektrik ampullerinin yapımı, — Redresör tüpleri ve cıva buharlı lambaların yapımı, bakımı, onarımı, — Termometre, barometre, manometre gibi ölçü ve laboratuvar ge-
— Kronik (Hydrargyriismus) : — Salivasyon, gingivit, diş etlerinde cıva çizgisi, stomatit, sinüzit, diş dökülmesi, ağız kuruluğu, yutakta kızarıklık (cıva yutağı), — Karaciğer ve böbreklerde fonksiyon bozukluğu,		

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
— Psikik bozukluklar (erethismus mercurialis) : ajltasyon, fobiler, emosyonel labilite, dikkat ve bellek bozuklukları, kişilik değişikliği,		reçlerinin yapımı, bakımı, onarımı,
— Tremor mercurialis (parmak, dil ve ağız köşelerinden başlayıp ekstremitelere yayılan entansiyonel tremor), yazıda değişme.		— Cıva pompa ve cıva vakum pompalarının yapımı ve kullanılması,
— Paresteziler (en çok gövdede ve ekstremitelerin distal kısımlarında),		— Cıva aktivatörlerinin yapımı ve onarımı,
— Konuşma bozuklukları kekeleme (en çok fısıltılı seslerde), konuşma zorluğu (psellismus mercurialis),		— Elektro gereçlerde cıvanın iletken olarak kullanılması,
Organik cıva bileşikleri		— Cıva ve bileşiklerinin katalizör olarak kullanılması,
Akut ve Subakut :	15 gün	— Cıva katodlarıyla elektroliz,
— Anorganik cıva zehirlenmesindeki belirtiler (daha hafif olarak),		— İçinde cıva bulunan ilaçların ve bitki koruma maddelerinin yapımı ve ambalajlanması,
— Anestezi, parestezi, motorik felçler,		— İçinde cıva olan boya ve yapıştırıcı maddelerin yapımı ve kullanılması,
Görme ve konuşma bozuklukları,		— Cıva bileşikleri veya amalgam yardımı ile altınlama, gümüşleme, kalaylama, bronzlama, dalgalı yüzey işleme gibi çalışmalar,
Kronik :	1 yıl	— Şapka sanayiinde hem materyalin hazırlanması, fötr yapımı, (ağındırma, cıva tuzları kullanarak hayvan derisi doldurma),
— Anorganik cıva zehirlenmesindeki gibi,		— Tahıl ve tohumlarla çalışma, bunların dezenfeksiyonu, konserve edilmesi, tarla çalışmaları, kerestelerin konserve edilmesi,
— Merkezî sinir sistemi bozuklukları (irreversibl).		— İşletme ve laboratuvarlarda cıva ve cıvalı gereçlerle çalışma,
		— Dişçilikte amalgamla çalışma,
		— Foto laboratuvarlarında çalışma.

(Gerektiğinde idrar, kan ve dışkıda cıva miktarı tayini yapılır.)

A - 7 Mangan ve bileşikleri

Akut :	15 gün	— Maden cevherlerinin çıkarılması, taşınması, işlenmesi (mangan oksitlerin parçalanması),
— Solunum yolları irritasyonu,		— Alaşımların yapımı (ferro mangan, manganlı bakır, manganlı çinko, manganlı bronz),
— Mangan pnömonisi,		— Potasyum permanganat elde edilmesi ve kullanılması,
Kronik (manganismus) :	1 yıl	— Demir sanayiinde mangan kullanımı (manganlı çelik raspa),
— Mangan parkinsonizmi (yürütme bozukluğu, ekstremitelerde motorik rijidite, tremor, maske yüz, yutma zorluğu, salivasyon, konuşma bozukluğu).		— Seramik ve cam sanayiinde oksidasyon ve kükürtleştirme,
— Kas tonusunda artma, yazıda değişme (mikrografi).		

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
— Psizik bozukluklar (ağlama, gülme krizleri),		— Manganlı boya maddelerinin yapımı ve kullanılması,
— Karaciğer parankim zararları,		— Mangan sülfatlı yapay gübrelerin yapımı, taşınması ve kullanılması,
— Basedow sendromu.		— Manganlı kaynak elektrotları yapımı ve kullanılması,
		— Manganlı kuru pil yapımı.

(Gerektiğinde kanda, safrada, saçlarda mangan miktarı tayini, idrarda koproporfin ve provoke manganüri yapılır.)

A - 8, a Nitrik asit

— Cilt yanıkları,	3 ay	— Nitrik asit yapımı,
— ciltte ülserasyon,		— Organik gübre, patlayıcı madde nitrosellüloz, sentetik ipek ve deri, saat camı, cila, boya maddeleri, kolodiyum yapımı,
— Pigmentli siktatrisler, ke-loid,		— Metallerin toplanması, ayrılma-sı, fiks edilmesi, kazanması, temizlenmesi, meneyişlenmesi, gal-vanize edilmesi,
— Üst solunum yolları ve göz mukozasında irritasyon,		— Kezzapla aşındırma,
— Gözde yanık, görme kaybı,		— Kece ve boncuk yapımı.
— Akut akciğer ödemi,		
— Kollaps, şok,		
— Özofagusta atrezi ve perfo-rasyon (ağızdan alınmışsa),		

A - 8, b Nitroz gazları

((NO, NO₂, N₂O, N₂O₃, N₂O₄))

Akut :	15 gün	— A-8, a bölümünde belirtilmiş nitrik asit kullanılmasıyla ilgili bütün işler, özellikle kimya sanayii, bütün nitrasyon süreçleri, sülfürik asit yapımı, sentetik boya maddeleri, sentetik maddeler, patlayıcı maddeler, ilaç yapımı, hidrokarbonların nitre edilmesi,
— Gözde ve solunum yollarında irritasyon,		— Ark, lambaları, yüksek gerilimli elektrik v.b. kullanılması, kaynak işleri,
— Bronkopnömoni, akciğer ödemi (birkaç saat-2 günlük bir latent dönemden sonra),		— Bakırın cilalanması, alüminyumun laklarla işlenmesi, metallerin aşındırılması, gravür, fotogravür, fiks yapımı (postların kalsılaş-tırılması), otojen kaynak, galvanop-lesti,
— Kusma, ishal.		— Tahtaların depolanması (silo has-talığı),
— Methemoglobinüri, siyanoz,	1 yıl	— Dökümhanelerde çarkla kesme iş-lemleri,
Kronik :		— Nitrik asidin organik maddeler-le (hasır, tekstil v.b.) teması, nitre edilmiş maddeler yapan
— Kronik konjonktivit, kera-tit,		
— Kronik bronşit, anfiзем,		
— El, saç, diş ve ciltte sarı renk, dişlerde çürüme.		

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
		fabrikalardaki yangınlar, sinema yangınları (eski selüloid filmleri), patlayıcı madde hazırları.
A - 8, c Amonyak		
Akut :	15 gün	— Yapay gübre yapımı, — Üre yapımı ve bunun nitrik asit sentezinde ve bazı sentetik formol üre reçinelerinin yapılmasında kullanılması, — Soğutucu olarak amonyak kullanılması ile yapay buz yapımı, — Solvay işlemi ile soda yapımı, — Kok ve havagazı fabrikaları, boyacılıkta kazıma maddesi olarak kullanılması.
— Solunum yollarında irritasyon, akut akciğer ödemi, sekonder bronkopnömoni, — Keratokonjonktivit, iris atrofisi, kornea ve lens bulanıklığı. — Ciltte yanıklar, — Sindirim sisteminde yanıklar, — Larenks ödemi, şok, — Nervöz bozukluklar, koma, Kronik : — Kronik bronşit, — Astmatiform krizler, — Psödomembranöz konjonktivit.	1 yıl	
A - 9 Nikel ve bileşikleri		
a) Nikel ve nikel tuzları		
Akut :	7 gün	— Alaşım yapımı (bakır, mangan, krom, demir ve molibdenle) ve bu alaşımlarla madeni para, mutfak ve ev eşyası yapılması, — Demir ve çelik sanayinde kullanılan özel çeliklerin (ferronikel) fabrikasyonu, korrozyona dayanıklı çelik dökümü ve bunların tekerlek yapımı v.b. işlerde kullanılması, — Elektrolizasyon (nikelleme), — Nikel-kadmiyum akümülatörlerinin yapımı, — Kimya sanayinde katalizör olarak kullanılması.
— Mide - barsak kanalında akut zararlar (bulantı, kusma). Kronik : — Mide barsak belirtileri, — Dermatozlar (prurit, eritem, cilt ülserleri, ekzama, pigmentasyon).	1 ay	
b) Nikel karbonil (Ni(CO)₄)		
Akut :	15 gün	— Cevherlerinden nikel elde edilmesi, — Nikel ve bakır ayırma işlemleri, — Saf nikel elde edilmesi, — Kimya sanayinde bazı sentezlerde katalizör olarak kullanılması.
1. Dönem : — Sendeleme, bilinç bozukluğu gibi merkezi sinir sisteminde hafif zarar belirtileri — Solunum yolları irritasyonu.		

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
2. Dönem : — Solunum yolları irritasyonu (retrosternal delici ağrı ve siyanoz ile birlikte). — Tekrarlayıcı sakral ağrıları. — Genel durumda bozulma (halsizlik, baş ağrısı, ateş, sürekli zayıf nabız, hipertermi). — Akciğer ödemi, subkter ve kalp yetmezliği. Kronik : — Nübet şeklinde astmatiform dispne, — Karaciğer fonksiyon bozukluğu (ikter, kolik), — Nervöz ve paşık bozukluklar, — Anemi.	6 ay	

(Gerektiğinde ilk günde kanda nikel, ilk iki günde kanda karbonmonoksit ve idrarda nikel tayinleri yapılır.)

A - 10, a Fosfor ve anorganik fosfor bileşikleri
Beyaz fosfor

Akut :	15 gün	— Maden cevherlerinden ve kemiklerden fosfor elde edilmesi, — Kimya ve ilaç sanayinde fosforun kullanılması, — Fosforlu bronz yapımı, — Fosforlu pestisidlerin yapımı ve kullanılması,
— Mide, barsak kanalı zararları (bulantı, kanlı kusma), — Merkezi ve periferik sinir sistemi bozuklukları, — Cilt ve mukozalarda yanık. Kronik :	1 yıl	— Donanma fişegi, duman çıkarıcı maddeler, yangın bombası, işaret ve aydınlatma fişeklerinin yapımı, — Beyaz fosfordan kırmızı fosfor elde edilmesi, — Sentezle Fosforlu Gübre yapımı,
— Yorgunluk, zayıflama, iştahsızlık, sindirim bozukluğu, — Deri mukoza ve retina kanamaları, — Osteonekroz, kemiklerde enfeksiyonlara dirençsizlik (osteomyelit, periostit, özellikle alt çene kemiğinde), — Karaciğer ve böbrek parankim zararları.		

Fosforlu hidrojen (PH₃)

Akut :	15 gün	— Az miktarda fosfor ihtiva etmek ve nemli tozlarla simak karışımları ile Ferrosilisy mangansilis, Kalsiyum Karbit ve Kalsiyum siyanamid yapımı ve kullanılması, — Tahıl silolarında ensektisit olarak alüminyum ve çinko fosfitlerinin kullanılması, — Kalsiyum karbitteki safesizlikleri için aseton elde edilmesi ve kullanılması.
— Baş ağrısı, bulantı, göğüs ağrısı, kusma, iştahsızlık, zayıflama, ateş, dispne, siyanoz ve sıkıntı ile birlikte göğüs ağrıları — Ekstrem kaslarda spazm, kramplar, deliri. Akut akciğer ödemi, koma		

Diger anorganik fosfor bileşikleri
(Klorlu fosfor bileşikleri)

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
- Gözlerde, solunum yolları ve ağız mukozasında irritasyon	15 gün	- Özellikle kimya sanayii, grafik sanatlar ve yapay gübre yapımında, fosforik asit ve anorganik fosfor bileşiklerinin kullanılması,

Tetra fosfor tri sülfür

- Eritem (fosfor eritemi).	1 ay	- Kibrit kutularındaki sürme yüzeyinin yapımı (tetrafosfortrisülfür: P_4S_3)
- Allerjik pruriginöz dermatoz.		

(Radyolojik olarak alt çene kemiği nekrozu saptanır)

A - 10, b Organik fosfor bileşikleri

Akut :	15 gün	- Organik fosfor bileşiklerinin yapımı,
- Baş dönmesi nöbetleri, migren, bulantı, iştahsızlık, sıkıntı hissi, ajitasyon, baş ağrısı,		- Bu bileşiklerin pestisit olarak kullanılması,
- Görme bozukluğu, salivasyon, miyozis,		- Böyle maddelerle bulaşmış kapların güldelik hayatta kullanılması,
- Dispne, bronşlarda hipersekresyon, larenks ve bronş spazmı,		- Bu maddelerle çalışan laboratuvarlar.
- Bradikardi, hipotansiyon,		
- Ekstremitelerde, göz kaslarında, dilde kas krampları,		
- Şiddetli terleme, bulantı, kusma ve defekasyon ile birlikte sindirim kanalı spazmları,		
- Akut akciğer ödemi, solunum felci,		

(Kanda kolinesteraz aktivitesi tayini yapılır)

(Dietil paranitrofenil thiosulfat ihtiva eden alkilfosfat zehirlenmelerinde idrarda paranitrofenol tayin edilir.)

A - 11, a Kurşun ve kurşun tuzları

Akut :	1 ay	- Kurşun cevherlerinden ve çinko izabehanelerindeki kurşunlu kütller ile kurşunlu pirittlerin kavrulmasından geri kalan artıklardan kurşun elde edilmesi, işlenmesi,
- Sindirim sistemi zararları (karın ağrısı, kusma),		- Kurşunlu eski metallere ve eski kurşunlardan kurşunun geri kazanılması,
- Karaciğer ve böbrek fonksiyon bozukluğu,		
- Nervöz belirtiler (kramplar),		
- Şok.		
Kronik :	3 yıl	- Kurşun, kurşun alaşımları ve kurşunlu metallerin izabesi, dökümü,
- Emilim dönemi :		
- Klinik belirti yoktur,		

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük sırası	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
— İdrarda ve kanda kurşun artmıştır, — İdrarda koproporfirin ve delta aminolevülinik - asit artmıştır, — Kanda delta aminolevülinik asit dehidraz aktivitesi azalmış ve protoporfirin IX artmıştır, — Basofil noktalı eritrositler artmıştır, — Hemogloblin azalmıştır, — Dişetlerinde Burton çizgisi olabilir.		— rafine edilmesi, haddelenmesi, — Çinko izabesi, çinko ve kurşundan külçe dökümü, — Kurşun bileşiklerinin yapımı, işlenmesi, — Kurşun veya kurşun alaşımları ile kaynak, lehami, kalaylama, kurşun ve çinko izabehanelerindeki çalışmalar, — Püskürtme ile kurşun kaplama, — Kurşun ve kurşun alaşımlarından yapılmış bütün maddelerin yapımı, dökümü, temizlenmesi, yüzeylerinin düzeltilmesi, — Kurşunlu ege ve zımparaların, eğelere ve zımparalama işlemleri, — Kurşunlu metallerin kor haline getirilmesi, çekme işlemleri, — Kurşunlu enjektörlerin yapımı, işlenmesi ve kullanılması, — Kurşunlu boya, badana, cila, lak, mürekkep, yapıştırıcı maddeler, koruyucu laklar, boya maddeleri (kurşun beyazı, çinko beyazı, krom sarısı, krom kırmızısı) ve sıkatiflerin (kurşun naftenat) yapımı, hazırlanması, kullanılması, — Karma, yakma, raspa yapma, aşındırma, kaynak alevinde kesme, sıcak perçinle kurşun kaplama, gemilerin ve demir yapıların sökülmesi, onarım, eski boyaların kazınması, — Kap kacak ve bazı kiremitlerin yapımı, — Kurşunlu emaye yapımı, sırlama, seramik eşyanın süslenmesi, işlenmesi, kurşunlu makyajla cam ve diğer eşyaların emaye edilmesi, — Kurşunlu cam kap, bardak yapımı, — Kurşunlu cam dökümü, karıştırılması (kristal yapımı), — Kurşunlu elmas tuluçular kullanılarak elmas yontulması, — Kurşunlu harflerin dökümü ve kullanılması,
2. Presatürnizm (kritik başlangıç dönemi) : — Halsizlik, ajitasyon, baş ağrısı, baş dönmesi, kas gücünde azalma, — İştahsızlık, kabızlık, — Ciltte soluk - gri renk (kurşun kolorit), — Normo veya hipokrom anemi,		
3. Satürnizm (belirli zehirlenme) : — Yukarıda bütün belirtiler daha da şiddetlenir, — Kurşun kolikleri, — Polinevrit (en çok nervüs radialis felci), — Ensefalopati (baş ağrısı, kas krampları, menenjal irritasyon belirtileri, koma kurşun eklampsi),		
4. Geç hastalık dönemi : — Kronik, azotemik, hipertansif nefrit, — Kronik ensefalopati, Kronik mide, barsak bozuklukları, zararları, — Romatizmal şikayetler (kurşun gutu),		

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
		— Matbaalarda dizgi makinelerinin kullanılması (Monotip, Linotip gibi),
		— Kurşunlu tozlarda kromitografi,
		— Bazı sentetik maddelerin yapımında organik kurşun bileşiklerinin kullanılması (poliviklorür için stabilizatör olarak kurşun stearat),
		— İçinde kurşun tozu, dumanı veya buharı bulunan işyerlerinde yapılan işler.

(Kanda kurşun miktarı tayini, kurşun zehirlenmesi için en iyi indikatördür. Ayrıca basofil granülasyonu eritrositlerde artma, idrarda delta aminolevülinik asit, idrarda koproporfirin, idrarda kurşun, kanda delta aminolevülinik asit dehidraz, eritrositlerde protoporfirin IX tayinlerinden yararlanılır. Sektör ilaçlarla yapılan yükleme testi ile idrarda provoke kurşun miktarı tayini daha önce geçirilmiş kurşun zehirlenmelerinin tanısında yardımcı olur.)

A - 11, b Organik kurşun bileşikleri
(Kurşun tetraetli, kurşun tetra metil)

Akut :	1 ay	— Kurşun tetraetli ve metil elde edilmesi, bunlarla temas içinde vuruşu önleyici olarak bu maddelerin bulunduğu akaryakıtların elde edilmesi,
— Hipotermi, hipotansiyon, bradikardi,		— Akaryakut tanklarının temizlenmesi ve onarımı,
— Psikoz (delirium tremens)		— Bu gibi akaryakıtların yanması ile atmosferin kirlenmesi,
Kronik :	3 yıl	— İçine kurşunlu akaryakut katılmış yapıştırıcı v. b. maddelerin kullanılması.
— Psikik bozukluklar, hipereksitabilite,		
— Uykusuzluk, miyalji, baş dönmesi, bulantı, kusma, hipotansiyon,		
— Tremor, hiperrefleksi,		
— Karaciğer ve böbrek zararları.		

(Kanda ve idrarda kurşun tayini yapılır.)

A - 12, a Karbon sülfür

Akut :	15 gün	— Karbon sülfür ve türevlerinin (karbon tetraklorür) elde edilmesi,
— Yüzde kızarma, öfori,		— Karbon sülfürün çözücü olarak, özellikle yağların, gutaperka, reçineler ve eterik yağların ekstraksiyonunda ve çözümünde kullanılması,
— Halüsinasyon delirileri, karbon sülfür rausch'u, bilinç kaybı, solunum felci, koma.		— Viskoz, sentetik elyaf, selülozik filmler ve selofan yapımı,
Subakut :	1 ay	— Bazı yapıştırıcıların yapımı,
— Keratokonjonktivit,		— Karbon sülfür ile kükürtün ekst-
— Nöropsikik bozukluklar (baş ağrısı, agresivite, (Seksüel davranış bozuklukları, dikkatte azalma, ajitasyon, depresyon, uykusuzluk).		

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
Kronik : - Polinevrit (motoriksensibil), - Retrobulber optik, nevrit, skotom, pupilla bozuklukları, - Nervüs akustikus zararı, - Piramidal ve ekstra piramidal sinir zararları, - Depresyonlar, - Mide, barsak şikayetleri, - Hiperkolesterinemî, hiperlipoproteinemî, - Damar sklerozu (öncelikle beyin ve böbreklerde), - Gonad fonksiyonlarında bozulma, - Erken ihtiyarlama. - Koroner sklerozu.	1 yıl	- raksiyonu ve çözülmesi, bu eriyiklerin kauçuk vulkanizasyonunda ve kibrit fabrikalarında kullanılması, - Kauçuk eriyiklerinin karbon sülfür içinde hazırlanması ve kullanılması, - Karbon sülfürlü ilaç ve kozmetiklerin yapımı, - Karbon sülfür veya karbon sülfürlü maddelerin enjektisi veya parazit öldürücü olarak tarımda ve tahıl silolarında kullanılması, - Bazı kemirici hayvanları yokedic ilaçların yapımı.

(Gerektiğinde idrarda iyodazid testi, gonad hormonlarının tahlili, elektroanselografi, elektromiyografi, odiyometri yapılır; idrarın Fehling reaktifli ile kahverengi olup olmadığına bakılır.)

A - 12, b Kükürtlü hidrojen

Akut : - Baş ağrısı, baş dönmesi, titreme, kas krampları, - Göz ve solunum yolları mukozasında irritasyon, - Bilinç kaybı, solunum felci.	15 gün	- Sentetik elyaf sanayi (viskoz ve selofon yapımı), - Sanayi gazlarının elde edilmesi (havagazı), - Klorhidrik asit, sülfürik asit, karbon dioksit kükürtlü boyaların ve diğer kimyasal maddelerin yapımı, - Şeker rafinerileri, - Hela ve fosseptik temizlemeleri, boşaltma sırasında ve boşaltımdan sonraki çalışma ve kontroller.
Subakut : - Baş ağrısı, baş dönmesi, uyku bozuklukları, ağızda madeni tad, salivasyon, bulantı, ishal, - Keratokonjonktivit, fotofobi, Görme bozuklukları gözkapakları krampları - Solunum yollarında irritasyon, bronşit, kanlı balgam.	1 ay	
Kronik (Sulfhidrismus) : - Solunum ve sindirim sisteminde karakteristik olmayan belirtiler, - Psikik bozukluklar.	2 ay	

A - 12, c Sülfürik asit

Akut : - Ciltte yanık, nekroz, - Üst solunum yollarında irritasyon, akut bronşit,	15 gün	- Sülfürik asit üretimi, - Patlayıcı madde sanayi, - Sentetik elyaf yapımı, - Boya ve boya madde'eri yapımı,
--	--------	---

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tabiiyesi olan başlıca işler
- Konjonktivit, gözde yanık. - Kronik : - Ciltte sikatriks, keloid, - Kornea ülserleri, keratit, görme zararları, - Üst solunum yollarında kronik iltihap, kronik bronşit, - Dişlerde dekalsifikasyon, çürüme, diş dökülmesi,	3 ay	- Eterler ve esterlerin üretimi, - Kurşunlu akmışlıklar fabrika ve onarım yerleri, - Mineral ve bitkisel yağ rafinerileri, - Selülozdan glukoz elde edilmesi, - Dericilik ve tabaklık, - Brom ve iyot üretimi, - Gaz kurutma işlemleri, - Uranyum üretimi, - Sabun sanayinde yağ asitlerinin geri kazanılması, - İlaç sanayi, - Laboratuvarlar.

A - 12, d Kükürt dioksit

Akut :	15 gün	- Sülfürik asit üretiminde ara ürün olarak, - Kâğıt hamuru yapımı, nişasta sülfidler ve thiosulfatların üretimi, - Şeker elyaf, deri ve tutkalların işlenmesinde beyazlatıcı olarak,
- Üst solunum yollarında irritasyon, bronşit, bronkopnömoni, akut akciğer ödemi, - Konjonktivalarda irritasyon, - Bulantı, kusma.	3 ay	- Organik sentezlerde, özellikle karbonsülfür, thiofen, sulfonlar ve sulfonatların üretiminde, - Şarapçılıkta, - Pestisid olarak kullanılması, - Cevherden bakır elde edilmesi ve işlenmesi, - Buz dolaplarında soğutucu madde olarak, - Besin maddelerinin dezenfeksiyonu, - Kok fırınları, petrol rafinerileri, kömür ve fuel-oil yakılan ocaklar, kazanlar.
- Kronik : - Ciltte deskuamasyon, - Kronik bronşit, anfiyem, bronşektazi, sağ kalp yetmezliği, - Koku ve tad duygusunun azalması veya kaybı, - Parkinsonizm, refleks bozuklukları, - Dişlerde çürüme ve dökülme.		

(Gerektiğinde idrarda sulfat miktarı tayini yapılır.)

A - 13 Talyum ve bileşikleri

Akut :	15 gün	- Ağır metal cevherlerinden talyum elde edilmesi, geri kazanılması, alaşımlarının ve bileşiklerinin yapımı, - Talyum veya bileşiklerinin ilaç sanayinde, cam sanayinde (Özellikle optik camlar ve yapay mücevher taşları) kullanılması,
- Susuzluk duygusu, bulantı, kusma, kabızlık, - Taşikardi, stenokardi, hipertansiyon, - Yüzde, konjonktivalarda, üst solunum yollarında hiperemi, - Parmaklarda parestezi,		

2064

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
— Ayaklarda ağrı «burning feet». — Uykusuzluk. — Asenda polinevrit. — Saç dökülmesi, tırnaklarda lunula çizgileri. — Psikik bozukluklar. — Korsakow sendromu, bulber paralizi. — Kafa sinirlerinde nervüs Okulomotorius ve nervüs optikus, nevrit - Kronik : — Zayıflama, uykusuzluk. — Stomatit, anasit gastrit. — Görme bozuklukları. — Dikkatte azalma. — Böbrek zararları (albüminüri, silindürüri, eritrositüri). — Saç dökülmesi.	1 yıl	— boya ve boya maddelerinin, piroteknik maddelerin yapımı, — Ensektesit ve fare mücadele ilacı olarak talyum sülfat elde edilmesi ve kullanılması, — Kızılötesi ışınlara duyar foto-elektrik hücrelerin yapımı.

(Gerektiğinde idrar, dışkı, saç ve tırnakta talyum tayini yapılır.)

A — 14 Vanadyum ve bileşikleri

Akut :	15 gün	— Cevherden ve vanadyum bulunan çiruftan elde edilmesi, işlenmesi, — Ferromangan yapımında kullanılan vanadyum pentoksidin hazırlanması, — Demir ve çelik tasfiyesi, ferromanganlı özel çelik yapımı, — Alüminyum cevherlerinin işlenmesi, — Kimya sanayinde katalizatör veya oksidasyon maddesi olarak kullanılması, — Çeşitli mürekkep, boya maddeleri kurutucu maddeler ve fotoğrafçılık maddelerinin yapımı, — Petrolde elde edilen akaryakıt (Özellikle ağır yağ) ile çalışan kazan, ocak, baca ve türbinlerin temizlenme ve onarımı.
— Solunum yolları irritasyonu (ses kısıklığı, yutakta kuruluk, kuru öksürük, dispne, göğüsde daralma duygusu). — Akut bronşit, bronkopnömoni. — Dilde ve ekstremitelerde tipik yeşil - siyah renk. - Kronik : — Kronik bronşit (anfiyemil veya emfizemli). — Nörolojik, psikik bozukluklar (parmaklarda tremor, depresyon). — Kalpte fonksiyonel bozukluklar (çarpıntı). — Ekzematiform dermatoz.	1 yıl	

A — 15, Halojenler

A — 15, a Klor

Akut :	15 gün	— Klor elde edilmesi ve sıvılaştırılması, — Sıvı klorun taşınması ve bununla temas,
1. Dönem :		
— Göz ve üst solunum yolları mukozasında irritasyon, öksürük,		

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
- sürük krizleri, göğüste sıkışma hissi, 2. Dönem : — 48 saat süren latent dönem, 3. Dönem : — Akut akciğer ödemi, gök, — Taşikardi, hipotansiyon, oligo-üri. - Kronik : — Göz ve üst solunum yolları mukozasında irritasyon, kronik bronşit, anfizem, — Atipik mide, barsak şikayetleri.	3 ay	— Kimya ve ilaç sanayiinde klor türevlerinin yapımı, — Metal yüzeylerinin klorhidrik asit ile aşındırılması, — Hipoklorürlere (klorlu su) asit etkisi ile klor atomlarının açığa çıkması.
A — 15, Halojenler		
A — 15, b Brom		
- Akut : — Klorda olduğu gibi üç dönem vardır, belirtileri daha hafiftir, solunum sistemi belirtileri daha az, sindirim sistemi belirtileri daha sığır, — Ciltte yanıklar, nekrotik ülsasyonlar, - Kronik : — Ekzama, akne, deride ülsasyon.	15 gün	— Bromun, deniz suyundan ve deniz tuzunun, yosunun ve sanayide potasyum tuzlarının işlenmesinden kalan artıklardan elde edilmesi, — Brom türevlerinin yapımı, — Bromun kimya sanayiindeki bazı sentezlerde oksidasyon maddesi olarak kullanılması.
A — 15, Halojenler		
A — 15, c İyot		
— Deride, göz ve üst solunum yolları mukozasında irritasyon, — Gözlerde yanık, — Akne, pemfigus.	3 ay	— Deniz alglarından, Şili güherçilesinden ve petrol rafinerilerindeki çeşitli işlemler sırasında iyot elde edilmesi, — İyot ve iyot bileşiklerinin kullanılması, (örneğin kimya, ilaç sanayi ve fotoğrafçılık.)
A — 15, Halojenler		
A — 15 d, Fluor		
- Akut : — Cilt ve mukozada yanık, doku zararları (bir latent süreden sonra ağrılı derin nekrozlar, doku kaybı), — Solunum yollarında irritas-	15 gün	— Fluorhidrik asit ve alkali fluorürlerin elde edilmesi, kullanılması, — Kryolit banyosunda elektroliz ile alüminyum elde edilmesi, — Döküm parçalarının aşındırılması ve çeliğin parlatılması (fluorhid-

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
yon, akut akciğer ödemi, --- Kramplar, felçler, --- Akut böbrek zararları, --- Akut kalp ve dolaşım bozuklukları Kronik : --- Fluor kaşeksisi (fluoroz), --- Dişlerde lekeler (güve yeniği görünümü), çürükler, --- Osteoskleroz ve osteomalazi benzeri kemik değişiklikleri (özellikle kostalar, kolonna vertebralis ve pelvisde), --- Eklem bağlarında kireçlenme, eklem hareketlerinde sınırlandırma (Morbus Bechtrew benzeri), --- Zayıflama, anemi, --- Deride kuruluk, tırnaklarda kırılma, --- Böbrek fonksiyon bozukluğu.	1 yıl	rik asit ve tuzları), --- Cam ve porselenin dağılması, camın matlaştırılması, kristallerin parlatılması, döküm parçalarının ve çeliğin temizlenmesi (fluorhidrik asit ve tuzları), --- Fluor bileşiklerinin pestisid ve ferreste konserve edicisi olarak kullanılmaları, --- Amonyum fluorür ile emaye yapımı, --- Düşük küllü filtre kâğıdı yapımı, --- Temizlik tozu yapımı (sodyum silisyum fluür bileşikleri), --- Özel çimento türlerinin yapımı (kalsiyum fluür), İçinde fluür bileşikleri bulunan sanayi artıkları (örneğin süperfosfat ve petrol sanayii).

(Gerekliğinde idrarda fluür miktarı tayin yapılır.)

A — 16 Alifatik veya alisiklik hidrokarbonlar (Petroleter ve benzinin bileşiminde bulunan petroleter, petrol benzini, kerosin, diesel yağı, fuel oil v.b. gibi)

Akut : --- Baş dönmesi, kulak çınlaması, rausch halli, koma, Pnömoni, plörit. Kronik : --- Komedon, akne, follikült, --- Fotosensibilite, cilt kanseri	15 gün 1 yıl	--- Ham petrolün distile ve rafine edilmesi, --- Hidrokarbonların yapılarını değiştirmeye hizmet eden kraking ve reforming işlemleri, --- Distilasyon ürünlerinin çözücü, yakıt maddesi, yağları temizleyici ve yanma maddesi olarak kullanılması, --- Bu maddelerin depolandığı kap, tank v. b. nin temizliği.
--	---------------------	--

A — 17 Alifatik ve alisiklik halojenli hidrokarbonlar (Metil klorür, kloroform, karbon tetraklorür 1, 1, 1 ve 1, 1, 2 triklor etan, tetrakloreten, trikloretilen, perkloretilen metan ve etanın fluürlü ve klor-fluürlü türevleri, metil bromür, klorbrom metan, DDT - DDD, heksaklor sikloheksan, aldrin, dialdrin, endrin, tezafen, vinil klorür, tetra fluür etilen, kloropen v.b.)

A — 17 1. Doymuş alifatik halojenli hidrokarbonlar
a. Metil klorür, metil bromür

Akut : --- Konjonktivada ve solunum irritasyon,	15 gün	--- Bu gruptaki bileşiklerin ara ve ya son ürün olarak elde edilmesi ve kullanılması,
--	--------	---

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
— Baş dönmesi, nistagmus, midriasis, ışığa karşı pupilla refleks kaybı, konuşma bozuklukları, intensionel tremor, yürüme bozuklukları, — Fobi, somnolans, delir, — Kas krampları, pareziler, — Jackson tipi epilepsi, — Böbrek zararları (oligoüri, anüri, albuminüri, üremi), — Beyin ödemi, akut akciğer ödemi, — Tedaviye cevap vermeyen generalize tremor (kahçı), — Subakut — İntestinal ve nervöz bozukluklar, — Miyokloni, — Kronik : — İntestinal bozukluklar (bulantı, kusma, kolik, diyare), — Nörolojik belirtiler (baş ağrısı, somnolans, koordinasyon bozukluğu, tremor, felçler).	1 ay 1 yıl	— Kuru temizleme işleri, — Bunların yağ, cila, lak, reçine, vernik, bitüm, kükürt, balmumu, sentetik elyaf (selüloz) için çözücü olarak kullanılmaları, metallerin temizlenmesi ve yağsızlaştırılması, boyama işleri, — Soğutucuların içinde soğutma maddesi olarak, bunların yapımı ve onarımı, — Ensektisit olarak kullanılmaları (özellikle spray şeklinde), — İla, sanayinde çeşitli dezenfeksiyon maddeleri, anestetik ve antiseptiklerin yapımında, — Boyacılıkta kullanılan maddelerin çözücü, inceltici ve aşındırıcı (düzeltici) olarak yapımı ve kullanılması, — Yangın söndürücü maddelerin yapımı ve kullanılması. (Bu maddelerden bazıları yüksek sıcaklık derecelerinde veya alevle temasta fosgen vb. A - 3, b de olduğu gibi toksik halojen türevleri meydana getirirler).

b. Tetraklor etan ve karbon tetraklorür

Akut	15 gün
— Konjonktivalarda ve salınım yolları mukozasında irritasyon, — Bulantı, kusma, baş dönmesi, somnolans, — Hepatonefrit (latent bir dönemden sonra) — Kronik : — Dermatozlar.	3 ay

A — 17, 11. Doymamış alifatik halojenli hidrokarbonlar

a. Trikloretilen, tetrakloretilen

Akut :	15 gün
— Baş ağrısı, dönmesi, uyuşukluk, — Mukoza irritasyonları, — Somnolans, narkoz. — Kronik :	6 ay

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük stresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
— Yorgunluk, tremor, karakter değişikliği, — Dermatozlar, — Ani kalp durması — Trikloretilen alışkanlığı		

*A — 17, III. Halojenli alifatik ve alisiklik insektisitler
(DDT, Aldrin, Dieldrin v.b.)*

Akut :	15 gün
— Tremor, lokal ve generalize kramplar, felçler, Kronik :	1 yıl
— Blefarokonjonktivit, — Dermatozlar, — Nörolojik bozukluklar, — Hipoplastik anemi (son ikisi daha çok heksakloroheksanla olur).	

A — 17, IV. Metan ve etanın klor ve fluoru türevleri (fluoranlar)

- Bu maddelerin şimdiye kadar insanlarda zehirleyici etkileri görülmemiştir. Ancak ısıtılmalarında zehirleyici halojen maddeler açığa çıkar.

*A — 17, V. Sentetik maddelerin halojenli monomerleri
(vinil klorür ve kloropren gibi)*

Akut :	15 gün
— Somnolans, bilinç kaybı Kronik :	1 yıl
— İntestinal ve nörolojik bozukluklar, Alopesia (öncelikle kloroprenle), — Parmaklarda Raynaud sendromu tipinde vasomotor bozukluklar, falankslarda akroosteoliz, dermatozlar (vinilklorür polimerizasyonu sırasında).	

(Gerekirse ıdrarda Fujiwara reaksiyonu ile bazı klorlu alifatik hidrokarbonların tri ve per gibi parçalanma ürünlerinin saptanması yoluna gidilir.)

A — 18, a Alkoller

— Konjonktivalarda ve üst solunum yollarında irritasyon,	— Alkol ve bunların halojenli bileşiklerinin elde edilmesi,

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
— Narkotik etki. Metil alkol Akut :	15 gün	— Boya, cila, vernik, doğal ve sentetik reçine, kimyasal temizleme maddeleri, leke çıkarıcılar için çözücü ve üretici yapımı ve kullanılması. — Verniklerin, elektrik malzemesindeki yalıtıcı manoların (diaseton alkol), anilin boyalarının (metenol) yapımı ve işlenmesi.
— Baş ağrısı, bulantı, kusma, siyanoz, taşikardi, akut akciğer ödemi, koma. — Görme bozukluğu, — Nefropati, hepatopati, nöropati. Kronik :	1 yıl	— Kozmetik, parfüm ve sabun yapımı, — Meyve esanslarının elde edilmesi, — İlaç sanayii, — Antifriz, fren sıvısı, sentetik yağlama maddeleri, koruyucu cam ekstran yapımı, — Lastik sanayii ve yapay deri yapımı, — Kestirge konservasyonu maddelerinin yapımı ve kullanılması (diaseton alkol), — Sentetik elyaf sanayiinde selüloz ve selüloz asetat için çözücü olarak ve temizleme ve çözünme maddesi olarak kullanılması, — Bazı sentetik kumaş ve örtülerin yapımı, — Şapka yapımı (hasır şapka), — Formaldehit elde edilmesi (metanol), — Tohumculukta su çekici ve bakteristatik olarak, — Petrokimya sanayii (rafineriler), — Füzelede yakıt olarak (propanol), — Patlayıcı madde sanayiinde

(Gerektiğinde kanda ve idrarda metil alkol ve formik asit miktarları tayin edilir.)

A — 18, b Glikoller

Akut :	15 gün	— Glikol, poliglikoller, bunların türevleri ve asetatlarını elde edilmesi, — Kimya sanayiinde çeşitli organik sentez işlemlerinde ara ürün olarak, öncelikle cila, reçine, selüloz bazına dayanan ve çabuk kuruyan
— 12 saatlik latent süreden sonra — Nörolojik belirtiler (bacaklarda zayıflık, kramplar), — Karaciğer ve böbrek zararları (ikter, hematüri),		

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
— Akut böbrek yetmezliği, — Akut akciğer ödemi. - Kronik : — Rinit, kronik konjonktivit, — Karakteristik olmayan hematolojik bulgular, — Baş ağrısı, baş dönmesi, nistagmus, — Ruhsal bozukluklar, kişilik bozuklukları.	1 yıl	— vernik ve bazı boya pigment, nitrosellüloz ve sellüloz asetat için çözücü olarak, — Çeşitli ilaçlarda sıvı (sulfonamid, antibiyotik, asetilkolin) dozdorant, dezenfeksiyon maddesi, bakteriyostatik (klima cihazlarında hava sterilizasyonu için) gliserin yerine, — Kozmetik sanayii (sabun, krem, yüz kremleri), — Antifriz, fren sıvısı ve hidrolik yağ yapımı, — Besin maddeleri sanayinde çeşitli esans ve ekstraktların yapımı, — Tekstil sanayinde dokuların yumuşatılması, boyamaya, basma işlemine hazırlanması, çeşitli sentetik kuvvetlendirici maddeleri yapımı, çeşitli sentetik kumaş ve yapıştırıcıların yapımı — Fotoğraf sanayinde bazı plak ve filmlerin yapımı, — Patlayıcı madde sanayii, sentetik lastik maddeleri, — Tütün sanayinde kurutma maddesi olarak, gazların kurutulması için (ancak propilenglikol nem muhafaza edici olarak da kullanılır.) — Yeraltı havagazı borularının izolasyonu (etilenglikol katılarak.)

A — 18, c Eter ve türevleri

— Somnolans, baş ağrısı, baş dönmesi, bulantı, kusma. - Etilen oksit ve dioksan — Göz, burun ve yutakta irritasyon, — Baş ağrısı, baş dönmesi, bulantı, kusma. — Karaciğer stazı, böbrek yetmezliği. — Akut akciğer ödemi. Halojen türevleri (özellikle dikloro- dietil eter) — Solunum yollarında şiddetli irritasyon, — Akut kemopnömoni,	1 yıl	— Eterin ve halojenli türevlerinin elde edilmesi, — Kimya sanayinde balmumu, yağ, lastik, reçine, cila ve nitrosellüloz için çözücü olarak, organik sentezlerde ara maddesi ve kurutucu olarak, kolloidyum yapımında nikotin ekstraksiyonunda, — İlaç sanayinde alkaloidlerin elde edilmesi, sterilizasyon maddesi ve anestetik olarak, — Sentetik elyaf sanayinde sellüloz asetatın ve yapay ipeğin çözücüsü olarak, dokumaların boya ve basma işlemlerine hazırlanması,
--	-------	--

A — 18, d Ketonlar

(aseton, bukanon, metilsobutü keton, sikloheksanon v.b.)

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
— Parfümeri, lastik, fotoğraf ve plastik sanayinde. — Bazı özel yakıtların yapımı. — Dumansız barutla patlayıcı madde yapımı. — Boya ve cilalar için çözücü ve kazıyıcı (düzeltici) olarak. Perakut :	2 gün	— Ayakkabı sanayinde temsileyci, — Ketonların ve türevlerinin elde edilmesi, — Kimya sanayinde ekstraksiyon maddesi, temel madde veya ara ürün olarak kullanılması, cila, vernik, reçine, yapıştırıcı maddeler, boya madde'eri, yağlar, kolodyum, sellüloz asetat, asetilen için çözücü olarak, — Sentetik elyaf sanayinde, yapay ipek ve yapay deri yapımı, kumaşların boyama, boyama işlemlerine hazırlanması, — Sellüloid yapımı, — İlaç sanayinde kloroform, iodoform, bromoform, sulfonal yapımı, — Parfümeri ve kozmetik sanayii, — Yapay lastik ve patlayıcı madde (dumansız barut) yapılan yerler, — Egilence maddeleri sanayii.
— Şiddetli iritasyon (salivasyon, gözyaşı akması, öksürük), baş dönmesi, bulantı, kusma, koma. Akut :	15 gün	
Göz ve üst solunum yolları mukozası iritasyonu. — Bulantı, kusma, baş dönmesi, baş ağrısı. Kronik :	6 ay	
— Baş dönmesi, baş ağrısı, halsizlik, — Kabızlık, — Göz ve solunum yollarında iritasyon, — Dermatozlar.		

A — 18, e Organik esterler

(Alifatik asitlerin esterleri - asetat, formiat, laktat, butirat - aromatik ve anorganik asitlerin esterleri, ftalatlar, mineral asitlerin esterleri - dimetil sülfat, metil silikat, nitrik asit esterleri - nitrogliserin gibi)

Akut :	7 gün	— Organik esterlerin yapımı, — Kimya sanayinde nitro cilleri sellüloz asetat, doğal ve sentetik reçineler, lastik, yağ, balmumu, boya maddeleri, vernik, emaye, mürekkep için çözücü, plastikleştirici, yapıştırıcı, aseton yerine organik sentezlerde ara ürün.
— Mukozalarda iritasyon. Kronik :	6 ay	— Yapay deri sanayii, — Duvar, zemin döşeme malzemesi yapımı, yapay tahta, yapay döşemelik kumaş yapımı,
— Konjonktivada hiperemi, korneada kuruma, kornea ülseri, gözyaşı akması, fotofobi, — Solunum yollarında iritasyon, öksürük, retrosternal yakıcı, ağrı, dispne, — Sindirim sistemi şikâyetleri. 1. Dimetil Sülfat Akut :	7 gün	

A — 19, b Aldehitler

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
Akut : — Gözlerde ve üst solunum yolları mukozasında irritasyon (konjonktivit, rinüt, keratit, trakeit), — Akut akciğer ödemi, bronkopnömoni, — Astmatiform bronşit — Ekzematiform dermatit ve iltihap, — Epidermiste kalınlaşma, ter bezlerinin yok olması, nörodermatit, tırnaklarda kırılma, ekstremitelerde cerrahizasyon ve hiperestesi, — Furfuroz — Nörolojik belirtiler : tremor, nevrit.	15 gün 3 yıl 2 ay 1 yıl 1 yıl	— Aldehitlerin ve bileşiklerinin elde edilmesi, — Organik sentezlerde ve monomer olarak sentetik madde sanayinde (bakalit, üreformol reçineleri, galalit, sellüloz yapay, kehribar), — Yapay ipek liflerinin aşındırma ve sertleştirilmesinde (formol), kumaşlara buruşmayacak özellik verilmesi, — Lastik sanayinde (çeşitli vulkanizasyon işlemleri), — Formolün dezenfeksiyon maddesi, deodorant, bakteriyostatik, tarımda zararlı böceklerle karşı, şarbon sporlarının yok edilmesinde (deri, pamuk, kürklerde) anatomik preparatların konserve edilmesinde, fotoğraf sanayinde jelatin tabakalı plaka ve filmlerin sertleştirilmesinde kullanılması, — Asetaldehitin sirke yapımında ve ayna gümüşlemede kullanılması, — Akroleinin sabun sanayinde, yağlı boya yapımında, kemiklerden tutkal çıkarılmasında, ısıtılmış ve yağlanmış materyalin lehinlenmesinde, yağlama yağlarının hazırlanmasında, galvanoplastide kullanılması, — İlaç sanayinde; heksametilen tetramin, kloraldehit, paraaldehit yapımı, — Yakıt maddesi ve enektisite olarak metasetaldehit yapımı ve kullanılması.

A — 20, a Alifatik Hidrokarbonların Nitro Türevleri

Nitrometan ve Nitroetan

— Cilt göz ve solunum yolları mukozasında irritasyon.	1 yıl	— Organik sentezlerde, — Reçine, balmumu, yağ, boya maddeleri, nitrosellüloz için çözücü olarak, — Fiziksel olarak. — Organik esterler, sellüloz, yağ, balmumu, bazı boya maddeleri ve
1 nitropropan, 2 (nitropropan)		
— Mukozalarda irritasyon, — Narkotik belirtiler, — Baş ağrısı, baş dönmesi, kusma, — Karaciğer zararları	1 yıl	

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
(Sürekli olabilir), -- Methemoglobinemi.		reçine için çözümü, -- Bazı sıva ve tıkların, özellikle korozyondan koruyucu olanların, cila, tutkal, sentetik maddeler ve çeşitli ensektisitlerin yapımı.
Tetranitrometan		
Akut : -- Mukozalarda irritasyon, -- Bronşit, pnömoni, akut akciğer ödemi. Kronik : -- Nervöz bozukluklar, bradikardi -- Methemoglobinemi, -- Karaciğer ve böbreklerde yağlı dejeneresans	1 yıl	-- Trinitrotoluen ve diğer patlayıcı maddelere katılır.
Nitroparaşinin klorlu türevleri		
-- Mukozalarda özellikle solunum yollarında şiddetli irritasyon, -- Kronik bronşit, akut akciğer ödemi, akciğerlerde fibrosis, -- Methemoglobinemi.	1 yıl	-- Pestisit ve fungusit olarak, -- Organik sentezlerde, -- Çözücü olarak.
A — 20, b Nitrik asit esterleri (nitroglikol ve nitrogliiserin gibi)		
Akut : -- Şiddetli baş ağrısı, baş dönmesi krizleri, bulantı, sarhoşluk hissi, yüzde kızarma, genel sıcak basması duygusu, uykusuzluk, -- Bradikardi, hipotansiyon, stenokardi, -- Pılsızık bozukluklar (depresyon, delir), -- Bu belirtilerin hafta başında artması (pazartesi hastalığı), maruziyetten ve temasın kesilmesinden 1-2 gün sonra ani ölümler, -- Parmak uçlarında ve tırnak altında tedaviye dayanıklı ülserler, -- Ekzama, Kronik : -- Nevralji, tremor, baş ağrısı, baş dönmesi, -- Alkole tahammülsüzlük.	15 gün 15 gün 1 yıl	-- Patlayıcı madde yapımı, bu maddelerin karıştırılması, kartuşların doldurulması, -- Defektli, eskimiş, patlamamış kartuşlarla çalışma (maden ocaklarında, cephane depolarında v. b.) -- İlaç sanayinin bazı dalları.

A — 21, a Benzol (benzen) ve Homologları
(benzol, toluol, ksilol, kumol - Kümen v.b.)

Hastalıklar ve belirtileri	Yükünlük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
Perakut :	3 gün	--- Taş kömürü katranından havagazı ve kok fabrikalarında kataliz veya distilasyonla benzol ve homologlarının elde edilmesi
- Kronik kas krampları parezi, bilinç kaybı, periferik damarlarda spazm, solunum felci.	15 gün	--- Benzol ve homologlarının rekülfeye edilmesi, --- Benzol ve homologlarının çözücü, inceltici ve kuru temizleme maddesi olarak kullanılmaları, yağsızlaştırma ve ekstraksiyon işlemleri, temizleyici maddelerin yapımı, lastik sanayiinde çözücü, boya maddeleri, lak, cila, vernik yapımında inceltici olarak, lastik vulkanizasyonda, su geçirmez elbise, ayakkabı, hasır şapka yapımı, tutkal ve bazı yapıştırıcı maddelerin yapımı, boya, lak, cila, vernik, reçinelerin kullanılmasında inceltici olarak, foto gravürlükteki mürekkeplerde, ofset baskıda, cila macunlarının yapımında, linolyum, mukavva sanayiinde, ayra yapımında,
Akut :	3 ay	
- Bilinç bulanıklığı (benzol rausch'u), baş ağrısı, baş dönmesi, kaslarda fibrilasyon,	1 ay	--- Yağ ve greslerin ekstraksiyonunda, --- Saat ve duyar ölçü gereçlerinin yapımı, metal parçaların temizleme, aşındırma ve yağsızlaştırılması, --- İlaç sanayi, parfüm yapımı, --- Yakıt maddeleri sanayi.
Kronik	3 ay	
- Yorgunluk, baş ağrısı, baş dönmesi,	3 yıl	
- Mide - barsak şikâyetleri	10 yıl	
- Lökopoez, eritropoez, trombopoezde tek veya birlikte zararlar (nötropenili lökopeni, trombopeni, kapiller frajilite, anemi (çoğukez normokrom, hipo veya aplastik), hemorajik diatezekimoz, purpura, kanamalar),	6 ay	
- Enfeksiyonlara dayanıksızlık (nekrotik anjin, akciğer komplikasyonları),		
- Agranulositoz, panniyclofittizi,		
- Lökozlar,		
Benzol homologları		
Kronik :		
- Çabuk yorulma, baş ağrısı, bulantı, alkole tahammülsüzlük,		
- Ciltte orthoerjik irritasyon belirtileri,		

(Gerektiğinde idrarda fenol, kanda benzol, idrarda sulfat tayini toluol için idrarda hippurik asit tayini yapılır.)

A — 21, b Naftalin ve homologları
(naftalin, metil naftalin, asetil naftalin v.b.)

Akut :	1 ay	--- Taş kömürü katranının destilasyonu ile naftalin elde edilmesi, --- Ftalik asit, hidre naftalinler(dikalin, tetralin) ve sentetik maddelerin yapımında naftalin kullanılması, bazı ilaç ve bazı boya maddeleri.
- Baş ağrısı, baş dönmesi, bulantı, kusma,		
- Hemoliz, hemoglobin		
- Anemi (Heinz cisimcikleri ile).		

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
- Keratitis punktiliforme, mercekte ve göz sinirlerinde zararlar, - Ciltte eritem, akne.		deterjanın yapımında ara ürün olarak, - Ensektisit (gıvelere karşı) ve ke- reste konserve edileceği olarak kul- lanılması.

A — 22 Aromatik hidrokarbonların halojen türevleri

Genel olarak :		- Klorbenzol, diklorbenzol, heksa- klorbenzol, klortoluen, benzilklor- ür, benzilbromür, klor naftalin, klordifenil v.b. nin yapımı ve kul- lanması.
- Göz ve solunum yolları muko- zasında irritasyon, - Dermatoz - Karaciğer ve böbrek zararları, - Merkezi sinir sistemi - Merkezi sinir sistemi zarar- ları.	1 yıl	

Klorbenzol

- Somnolans, bilinç kaybı, yüz ve ekstremitelerde kaslarında kontraksiyonlar. - Ciltte eritem.	1 yıl	- Organik sentezlerde çözücü olarak
---	-------	-------------------------------------

Ortodiklorbenzol

- Merkezi sinir sisteminde dep- ressif etki, - Karaciğer ve böbrek zarar- ları.	1 yıl	- Organik sentezlerde, - Ensektisit ve leke çıkarıcı olarak
--	-------	--

Paradiklorbenzol

- Burun ve göz mukozasında irritasyon, - Baş dönmesi, kusma, - Karaciğer zararları (ikter, siroz).	1 yıl	- Ensektisit ve dezenfektan olarak,
--	-------	-------------------------------------

Heksaklorbenzol

- Bullöz dermatoz, - Fotosensibilite ve porfiri, - Göz ve üst solunum yolları mukozasında irritasyon.	1 yıl	- Organik sentezlerde, - Ensektisit, fungusit olarak, - Tahıl tohumlarının konserve edil- mesi.
--	-------	--

Klortoluen

- Göz mukozasında irritasyon.		- Yapım ve kullanılması.
-------------------------------	--	--------------------------

Benzilklorür ve benzilbromür

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
--- Gözlerde ve üst solunum yollarında irritasyon, --- Deri ve mukozalarda yanık ve nekroz.	1 yıl	--- Boya sanayii, tabaklık, parfümeri, ilaç ve foto sanayii.

Klornaftalin

--- Yüz, açık cilt ve elbise ile irtifa olan yerlerde akne, prurit, --- Baş dönmesi, bulantı, --- Karaciğer zararı, ikter.	1 yıl	--- Sentetik balmumu, temizlik maddeleri, vernik, kondansatör yapımı, --- Ensektisit ve yağlama maddesi olarak.
--	-------	--

Kloroifenil

--- Akne.	1 yıl	--- Kullanma alanı klornaftalin gibidir, çoğu kez onunla karıştırılarak kullanılır.
-----------	-------	---

*A — 23, a Fenol, tiofenol, bunların homologları ve halojenli türevleri**A — 23, a 1 Fenol homologları ve halojen türevleri*

A. Fenol Akut :	15 gün	--- Bunların türevlerinin öncelik'e Nitro türevlerinin yapımı (trinitrofenol, pikrin asidi, melinit gibi patlayıcı maddeler), --- Tahtanın kreosot veya karbolineum ile işlenmesi (bu iki maddede kreosol ve fenol çoktur) ve pentaklorfenol kullanılması,
--- Lokal yanıklar, nekroz (fenol gangreni), --- Baş ağrısı, baş dönmesi, ajitasyon, kulak çınlaması, delir, solunum felci. Kronik :	1 yıl	--- Fenolü reçineler gibi sentetik reçinelerin yapımı (bakelit polipoksit reçinesi, polikarbonat)
--- Solunum yolu irritasyonu --- Bulantı, kusma, ishal, --- Böbrek ve karaciğer zararları, --- Allerjik ekzama	2 ay	--- Sentetik elyaf yapımı (polyamid vb.)
B. Difenol --- Dermatöz, depigmentasyon. --- Keratit.	1 yıl	--- Ham petrol rafinerileri, --- Temizleyici maddelerin, boya maddelerinin yapımı, ensektisit yapımı ve bunlarla temas (özellikle klorfenol)
C. Pentaklorfenol ve tuzları --- Dermatöz --- Kabızlık, terleme krizleri, dispne, --- Böbrek zararı (oligüri).	1 yıl	--- İlaç sanayii (karbol asidi) --- Kerestenin karbolineum ile empermeablize edilmesi (kreosol ve fenol), --- Taş kömürü katranının işlenmesi, havagazi ve bazı sentetik maddelerinin ısınması sonucu.

(Gerektiğinde idrarda glukronik asit ile birleşmiş veya sulfat olarak atılan fenol miktarı ve fenilsülfürik asit tayini yapılır.)

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
— Hemoliz, anemi (eritrositlerde Heinz cisimcikleri), siyanoz, — Methemoglobinemî (anilin ile Kronik : — Baş ağrısı, baş dönmesi, solukluk, febriler, — Gözde iritasyon, konjonktivit, keratit, — Subikter, hemolitik anemi, — Allerjik dermatoz, ciltte granülom ve nekroz, — Mesane tümörleri (sisteskopi ve biopsi ile kesinleşmiş).	1 yıl 10 yıl	— İlaç sanayinde ensektisit (sulfonamid) yapımı v. b., — Bazı türevlerin yapımı ile lastik sanayinde reaksiyon hızlandırıcı ve oksidasyon frenleyici olarak kullanılmaları, — Bazı patlayıcı maddelerin yapımı (tetril), — Deri, ayakkabı sanayi, kürkçülükte, saç ilaçları yapımında, kâğıt sanayinde ve berberlikte boya maddesi olarak kullanılmaları, — Fotoğrafçılıkta banyo maddesi olarak (P-aminofenol),

(Kanda methemogloblin, diazo reaksiyonu ile idrarda aromatik amin tayini yapılır.)

A — 25 Aromatik hidrokarbonların ve fenollerin nitro türevleri
(Benzol, toluol, ksilol ve fenolün nitro türevleri)

Nitrotoluol (özellikle trinitrotoluol)	1 yıl	— A 24 deki tehlike kaynakları,
— Methemoglobinemî, siyanoz, hemoliz, hemolitik anemi, eritrositlerde Heinz cisimcikleri, — Karaciğer parankim zararı, mide - barsak şikâyetleri, — Polinevrit.		— Patlayıcı madde sentezi (nitrobenzol, trinitrotoluol, dinitrofenol),
Dinitrobenzol		— Tarımda zararlı bitkilerle mücadele ilaçları (dinitroortokrezol),
— Methemoglobinemî, — Hepatit, akut sarı karaciğer atrofisi.	1 yıl	— Bazı siyah sulfon boyalarının yapımı (dinitrofenol)
Klorinitrobenzol		
— Methemoglobinemî, ikter, hemoliz, hepatit,	1 yıl	
— Ciltte sensibilizasyon, papülovesiküler effloresans, dermatitis eksfoliativa generalisata.		
Dinitrofenol		
— Ciltte sarıma bülül eritem, ellerde ve bileklerde cilt ülserleri,	1 yıl	
— Merkezi hipertermi, norvöz bozuklukları, — Böbrek fonksiyon bozukluğu.		

Gerektiğinde metabolizma ürünlerinin - aminenitrofenol - idrarda terrien reaksiyonu ile tayini yapılır.)

B ORUBU
(MESLEKİ DERİ HASTALIKLARI)

B — 1 Deri Kanserleri ve Prekanseroz Deri Hastalıkları

(Kurum, zift, katran, asfalt, antrasen, mineral yağlar, parafin ve benzeri maddelerle)

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
— Eritem, pruriginöz dermatit, kahverengi lekeli pigmentasyon (melanoz), follikült, ciltte katran papillaları	2 ay	— Taş kömürünün distilasyonu (kok ve havagazı fabrikaları), — Yanma gazlarını ve dumanı toplayan, dışarı atan, çek, şömine, bacaların bakımı, temizliği, onarımı,
— Hiperkeratoz gibi cilt lezyonları	5 yıl	— İçinde % 8 - 10 oranında zift bulunan kömür tozundan briket yapımı, — Caddelerin katranlanması ve asfaltlanması, gemilerin kalafatı, — Sıcak zift ve silikat karışımların bcri, levha, yer döşemeleri ve çeşitli kapların yapımı, — Bitümlü malzeme, ziftli kâğıt ve kartonlar, empermeabl tekstil ürünleri ve izolasyon maddesi olarak kullanılacak diğer malzemenin yapımı, — Kerestenin katran veya antrasen yağları ile empermeablize edilmesi, — Bazı boya maddeleri ve verniklerin yapımı, — Sık sık mineral yağlarla yağlanması gereken makinelerle yapılan kesme (mekanik sanayi) ve dokuma (tekstil sanayi) işlemleri.

B — 2 Kanserleşmeyen cilt hastalıkları
(Diğer bölümlerde bahsedilmeyen maddelerle)

A — Toksik orijinli hipereffjik ekzema veya dejeneratif ekzema,	2 ay	Kimyasal etkenler
B — Allerjik orijinli hipererffjik ekzema veya sensibilitte ekzeması,		— Metaller, metaloidler ve bileşikleri — nikel, kobalt, cıva, vanadyum, arsenik, beryum, altı değerli krom,
C — Çeşitli orijinli ender dermatoz şekilleri,		— Alkaliler; çimento, çeşitli deterjanlar, temizlik maddeleri, oksidasyon maddeleri renksizleştiriciler,
— Mineral yağlar, zift, bazı aromatik hidrokarbonların klor türevleri ile olan akne.		— Organik çözücüler : organik klor türevleri, terpentini ve diğer terpenler, alkilize kumel türevleri (para - metil isopropilbenzol) ve
— Dermatomikozlar,		

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
— Işınlardan (ultraviyole, termik, iyonize) etkisi ile olan dermatozlar, — Toksik materyalde yabancı cisim etkisi olan maddelerle (berilyum, anilin, asbest) ortaya çıkan dermatozlar, — Arsenik hiperkeratozu, yinelenen mekanik iritasyonlar v. b.		bunların substitisyon ürünleri, — Formaldehit, beksametilenetramin, fenol, stiroil, epoksid reçinelerinin yapımı ve ara ürünleri, sentetik madde yapımında ek ve dolgu maddeleri ve ara ürünleri, — Aromatik hidrokarbonların bazı halojenil ve nitro, klornitro, amino, azo, hidroksi ve sulfo türevleri, — Bazı sentetik boya maddeleri, — Fenetiazin türevleri (klorpromazin), antibiyotikler (streptomisin, kloramfenikol, penisilin, neomisin v. b.) bazı ilaçlar, — Tetrametilthiuramid sülfid, dihidrokarbamid gibi kauçuk sanayinde kullanılan bazı yardımcı maddeler, — Organik fosfor, cıva ve kükürt türevleri gibi bazı pestisidler, ensektisit olarak kullanılan bütün klor türevleri, — Vanilin, primel, ekrotik tahta çözümleri, kinin gibi bazı bitkisel maddeler, Fiziksel etkenler : — Metal ve cam çapakları, cam parçaları, asbest, hayvan ve insan saçları, kılı v. b. — Işınlardan (ultraviyole) ve termik zararlar (soğuk, sıcak), — İyonize ışınlar, Cilt için patojen mikroorganizmalar : — Ciltte bakteriyel enfeksiyon veya mantar hastalığı yapabilen mikroorganizmalar, — Bazı koşullarda (sıcaklık ve nem) Cilt için patojen olan saprofitler : (Bu etkenlerle temasa gelinen bütün işler tehlike kaynağı sayılır).

(Kesin tanı için

1. Ayrıntılı kişisel anamnez ve iş anamnezi,
2. Klinik bulgu, özellikle hastalığın lokalizasyonu,
3. Epikutan ve intrakutan testler,
4. Testler negatif ise, aynı işin yinelenmesiyle ortaya çıkacak nökslerin saptanması önemlidir.

5. Orthoerjik dermatozlarda testler negatiftir; tanı ilk iki ölçüye göre konur,
6. Yağ (oil) aknesi tanısı anamneze, lezyonun karakteristik lokalizasyon ve görünümüne bakarak konur.
7. Klorlu hidrokarbonlarla olan aknelerde yeni maruz kalıktan önlenmelidir her yeni maruz kalıktan çok uzun bir zaman sonra ağır ve ınatçı residivler ortaya çıkabilir.)

C GRUBU

PNÖMOKONYOZLAR VE DİĞER MESLEKİ SOLUNUM SİSTEMİ HASTALIKLARI (X)

C — 1, a Silikoz ve silikotüberküloz

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
— Dispne, öksürük, balgam, göğüs ağrısı.	10 yıl	— Silisli maden cevheri ve taşların delinmesi, çıkarılması, taşınması,
— Sağ kalp yetmezliği, kronik kor pulmonale.		— Silisli maden cevherleri ve taşların parçalanması, öğütülmesi, elenmesi ve her türlü işlenmesi,
— Akciğerlerde infiltrasyon, fibrosis,		— Silisli taşların, (ışık ocakları) kesilmesi, perdahlanması, düzeltilmesi,
— Tüberküloz ile kombinasyon		— Silisli perdahlayıcı, temizleyici ve benzeri maddelerin yapımı, bunlarla çalışma,
		— Korund, cam, porselen, taş, seramik ve ateşe dayanıklı maddelerin yapımı,
		— Kumtozu kullanılan dökümhanelerde çalışma (çapak giderme, yüzey düzeltme, kumlama),
		— Silisli maddelerden yapılmış zımpara taşları ile perdahlama, parlatma, düzeltme,
		— Kumlama püskürtücülerıyla pas temizleme ve parlatma,
		— Kumlu zımpara taşlarının yapımı,
		— Sanayi fırınlarının yapımı ve onarımı (baca duvarcılığı),
		— Silikatlı ve silisli mineral tozlarla çalışma.

(Kesin tanı için :

1. Yeterli teknikle çekilmiş göğüs grafiği (35x35 cm. veya hiç olmazsa 10x10 cm. ilk film),
2. Yeterli solunum ve dolaşım fonksiyon testleri (röntgen bulgusu karakteristik olmadan da fonksiyonlar bozulmuş olabilir.)
3. İş anamnezi ve işyeri incelemesi,
4. Tüberküloz için bakteriyolojik inceleme yapılır.

(X) Radyolojik teşhis uluslararası pnömokonyoz klasifikasyonuna göre yapılır.

C — 1, b Asbestoz

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
— İritasyon öksürüğü, dispne, göğüs ağrısı, balgam, — Akciğerde fibroz plevra plakları, plevra ve plevra ile perikard arasında yapışıklıklar, kireçlenmeler, — Kronik bronşit, anfizem, plörit, — Sağ kalp yetmezliği, kronik kor pulmonale, — Bronşiyal kanserler, plevra ve peritonda mesotheliom, — Kornea, yutak ve larinkste ülserasyon, — Elin volar yüzünde, ayak tabanında asbest papülleri.	10 yıl	— Asbest ve asbestli toprak çıkarılması, kullanılması, Elyafı materyalin hazırlanması : levhalaştırma, eğirme, örme v. b. — Asbest artıklarının işlenmesi, — Asbestli doku, karton ve kâğıtların yapımı, — Asbestli çimento (eternit) ve elyafı çimento ürünlerinin yapımı ve bunlarla çalışma (kesme, delme, frezeleme, perdelama), — Isı ve ses izolasyonu işleri, — Yapılarda asbestli maddelerle yapım ve yıkma çalışmaları, — Fren balatası yapımı, — Borulara asbestli koruyucu materyalin veya ateşe dayanıklı boyaların püskürtülmesi, — Talk yerine özellikle lastik sanayinde öğütülmüş asbest tozu kullanılması (bazı talk çeşitlerinde de asbest vardır.)

(Kesin tanı için :

1. Yeterli teknikle çekilmiş göğüs grafisinden,
2. Yeterli solunum ve dolaşım fonksiyon testlerinden,
3. Balgamda ve asbest papüllerinde asbest cisimciklerinin mikroskopik olarak görülmesinden yararlanılır).

C — 1, c Silikatoz

(Asbest dışındaki silikat tozları)

Akut :		— Minerallerin çıkarılması, elde edilmesi,
— Dispne,		— Parçalama, öğütme, torbalama ve taşıma (talk değirmenleri),
Akut :	1 ay	— Lastik sanayi, (temel madde % 60 talk ve % 40 lastiktir.)
— Akciğer grafisinde difüz lekeler,		— Kâğıt ve linolyum sanayi karton fabrikaları bazı elyafı çimento türleri,
Kronik :	10 yıl	— Deri ve kürklerin işlenmesi,
— Bronşit, dispne		— Personel ve seramik sanayi (kaolin),
— Akciğerlerde infiltrasyon, özellikle orta ve alt akciğer alanlarında küçük tanelli nodüller görünüm ve ağ geklinde fibroz veya opal gölgeler, Herlemiş vakalarda anfizemli büyük alanlar ve subplevral plaklar,		— Elektrokimya izolasyon maddeleri, aktüatörler,

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
— Anfizem, sağ kalp yetmezliği, kronik kor pulmonale.		-- Parfüm ve kozmetik maddeler yapımı, sabun fabrikaları, mücevher yontulması, -- Kimya ve ilaç sanayi, permutit'in suları yumuşatıcı olarak, betonit'in absorban olarak kullanılması, -- Metal sanayinde olivin ve zirkon tozlarının dökümlükte aşındırma ve dökme işlemlerinde kullanılması, betonit kullanılması, -- Bazı boya maddelerinin yapımında pigment olarak (ultramarin).

(Kesin tanı için :

1. Yeterli teknikte çekilmiş göğüs grafisinden,
2. Balgamda talk cisimcikleri bulunmasından yararlanılır.)

C — 1, d Sideroz

-- Öksürük, eforla dispne, az muközlü balgam, -- Fibrojen olmayan sideroz (elektrik ark kaynakçılarındaki) -- Radyolojik olarak arborizasyonda artma, düğümcük şeklinde opal görüntü, milier yayılma, -- Anfizem, sağ kalp yetmezliği, -- Fibroz sideroz (cevher ve okr madenlerinde) -- Radyolojik olarak makronodüler infiltrasyon, psödotümörül görünüm, -- Sağ kalp yetmezliği.	5 yıl	-- Demir cevheri ve okrun elde edilmesi, parçalanması, işlenmesi, -- Okr tozunun parlatıcı olarak kullanılması (ayna yapımı), -- Dökümhaneler, haddehaneler, -- Elektrik ark kaynağı, elektrik kaynağı v. b. ile kesme, perdelama (demir parçalarının), -- Mağnetik demir oksit yapımı ve kullanılması.
---	-------	---

C — 2 Alüminyum ve bileşikleri ile (toz veya duman) bronko - pulmonal hastalıkları

-- Öksürük, nefes darlığı, -- Bronşit, -- Non spesifik respiratuvar sendrom, -- En fazla akciğerlerin üst ve orta alanlarında lokalize olan, sınırları iyi belirlenemeyen, bazen çizgi ve leke, bazen dumanlı yüzeyler biçiminde görünüm, perihiler bölgelerin ve apekslerin masap olmaması, ilerlemiş vakalarda plev-	3 yıl	-- Cevherinden alüminyum elde edilmesi, özellikle boksitten alüminyum oksidin elektolitik eritme yolu ile elde edilmesi (yapay korozyon elde edilmesi), -- Alüminyum tozu elde edilmesi, özellikle ufalama, eleme ve karıştırma ile yağsız ince toz haline getirilmesi, -- Alüminyum alaşımlarının yapımı, -- Boksit eritme fırınlarındaki atıklarda bulunan pigmentten mat-
---	-------	---

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
ra adhezyonları, subplevral bülleler, spontan pnömotoraks, adhezyonlar sonucu bronşlarda deformasyon, - Anfizem, sağ kalp yetmezliği, kronik kor pulmonale.		baacılıhta kullanılan bazı boyaların elde edilmesi, - Alüminyum hidratin kâğıt fabrikalarında kullanılması (alüminyum sulfat hazırlanması), pis suların temizlenmesi, tekstil sanayinde empermeabilite edici madde olarak, petrol rafinerilerinde bazı katalizörlerin yapımı ve kullanılması, cam yapımı ve alüminyum ve bileşiklerinin çeşitli alışımlarda kullanıldığı sanayi dalları.

C — 3 Sert metallerin tozları ile olan bronkopulmoner hastalıklar

Ökrürük, balgam, dispne, bronşit, astmatiform nöbetler, - Anfizem, akciğerlerde infiltrasyon, fibrosis, hiluslarda genişleme ile birlikte ağ biçiminde veya nodüler görünüm, - Anfizem, kronik kor pulmonale, sağ kalp yetmezliği, Dermatoz.	3 yıl	— İçine az veya çok tantal veya tantal karbid de katılmış wolfram karbid başta olmak üzere basit veya kompleks metal karbidlerin ince toz haline getirilmesiyle hain materyal yapımı, — Sinterleme işlemi için metal tozunun kobalt tozu ile karıştırılması, — Elde edilen karışımın sıkıştırılarak şekillendirilmesi, — Ön sinterleme ve sinterleme işlemleri, elmas veya korund çarkı ile düzeltme çalışmaları.
--	-------	--

C — 4 Thomas cürufu ile olan bronkopulmonal hastalıklar

Akut, subakut veya kronik bronşit, Antibiotiklere rezistans pnömoni ve bronkopnömoni.	3 yıl	— Thomas cürufunun yapay gübre olarak kullanılması için parçalanması, öğütülmesi, ambalajlanması, taşınması, depolanması, diğer maddelerle karıştırılması, serpilmesi, — Thomas cürufunun ısı geçirgenliğini azaltıcı tabaka olarak kullanılması.
--	-------	--

C — 5 Mesleki bronşiyal astma

Astma nöbetleri (dispne, özellikle ekspirasyonda zorluk), nöbet aralarının normal olması,	1 yıl	Toksik - hipererjik biçim: bazı kimyasal maddelerin solunması ile: — İzosiyanat, akrolein, formol, klor platinat, paraformendiamin, dia-
---	-------	---

Hastalıklar ve belirtileri	Yükünlük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
— Anfizem, kronik korpuimona- le.		zometan, fitalik asit anhidridi, ro- sın, gom arabik, ipeca cuanhac ekstresi gibi.

(Kesin tanı için :

1. İşyeri incelemesiyle etkeni saptanır.
2. Provokasyon testleri le nöbetçi etkenle provoke edilir.
3. Yeterli solunum fonksiyon testleri yapılır.)

C — 6 Bissinoz

— İş haftası birinci gününde göğüs sıkışması duygusu, dispne, öksürük, balgam, konjonktivalarda ve burun mukozasında irritasyon, ateş «pazartesi ateşi».	15 gün	— Pamuk tozu ile temas, pamuk iş- lenmesiyle ilgili çalışmalar, öne- likle tekstil sanayiinde çirçir, har- man - hallaç, tarak, vater bölüm- leri.
— Bu belirtilerin sıkışması, sü- rekli hale gelmesi,		— Keten ve kendir işlenen işyerleri, fabrikalar, özellikle bunların is- latma, soyma, yumuşatma ve ip- lik bölümleri.
— Dispne, anfizem, kronik obs- trüktif akciğer hastalığı tab- losu,	3 yıl	
— Sağ kalp yetmezliği, kronik korpuimona.	3 yıl	

(Tanı için yeterli solunum fonksiyon testleri yapılır.)

D GRUBU

MESLEKİ BULAĞICI HASTALIKLAR

D 1. Helminthiasis

— Ankilostomiasis	3 ay	— Tünel ve yeraltı maden işleri, pi- rinç tarlalarında, ıllı, nemli top- rak zeminde çalışmalar.
— Necatoriasis	3 ay	

D 2. Tropik hastalıklar

— Malaria,	40 gün	— Bu gibi hastalıkların saptandığı ve tedavi edildiği sağlık örgütle- rinde ve kurumlarında veya bu hastalıkların patojen ajanları ile çalışılan laboratuvarlardaki sağ- lık görevlerinde ve araştırmala- rında çalışmalar.
— Amobiasis,	30 gün	
— Sarı humma,	10 gün	
— Veba,	10 gün	
— Rekürrent ateş,	12 gün	
— Dank,	10 gün	
— Leishmanioz,	7 ay	
— Framboese,	8 hafta	
— Lepra,	25 yıl	
— Lekeli humma,	20 gün	
— Riketsiyöz,	20 gün	

D 3. Hayvanlardan bulaşan hastalıklar

— Bruselloz,	6 ay	— Hayvan gübre, bakma, terbiye et- me, veterinerlik hizmetleri,
— Tetanoz,	30 gün	

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
— Şarbon,	30 gün	— Hayvanlardan elde edilen materyelle veya hayvan artıklarıyla yakın temas, bunların işlenmesi, saklanması, taşınması (ahır, mez-baha, hayvan taşımacılığı, veteriner hastaneleri, kasap, sakadatçı, suçukcu, et ve balık konserveciliği, süt ve süt mamullerinin işlenmesi, mutfak işleri, hayvan derisi, kılı, yele, yünü, kemik v. b. nin işlendiği, toplandığı, yok edildiği v. b. yerlerdeki çalışmalar.),
— Salmonella enfeksiyonları,	30 gün	— Laboratuvarlarda bu hastalıkların etkenleriyle veya hastalanmış hayvanlardan alınmış biyolojik materyalle yapılan çalışmalar.
— Well hastalığı,	14 gün	
— Kuduz,	2 yıl	
— Ornithozlar, psittakoz,	30 gün	
— Rekurrent ateş,	12 gün	
— Şap hastalığı,	10 gün	
— Çiçek,	12 gün	
— Q humması,	30 gün	
— Lefli humma,	20 gün	
— Ekinokok humması,	1 yıl	
— Ruam,	1 ay	
— Bovin tıpti tüberküloz,	1 yıl	

D 4. Meslek gereği enfeksiyon hastalıklarına özellikle maruz kişilerdeki enfeksiyon hastalıkları

— Viral hepatit,	6 ay	— Hastane, dispensar, poliklinik araştırma laboratuvarı v. b. sağlık kurumlarında çalışmalar.
— Tüberküloz,	1 yıl	

E GRUBU

FİZİK ETKENLERLE OLAN MESLEK HASTALIKLARI

E — 1 İyonlayıcı ışınlarla olan hastalıklar

1 — Elektromanyetik ışınlar (röntgen ve gama ışınları)

2 — Korpüskül ışınlar (alfa, beta ışınları, nötron ve protonlar), Laser ışınları

1. Akut ışın sendromu	2 ay	— Röntgen ışınları, radyoaktif elementler, siklotron ve betatron gibi hızlandırıcılarla tıpta tanı ve tedavi,
a. 400 rad'lık doz ile (1 rad : 10 ⁻² joule ışın etkisindeki cismin bir gr. nın soğurduğu 100 erg'lik enerjiye eşittir) :		— Sanayi röntgenografisi,
1 inci faz (inisyal faz) : iki - üç günlük bir süre ile bulantı, kusma, yorgunluk, geçici hiperlokoz, lenfopeni,		— Kristallografi,
2 nci faz (latent faz) : üç haftalık bir süre içinde genel belirtiler azalır, lenfopeni artar, sonra ilerleyen ağır bir granulositopeni, trombopeni ve orta derecede bir anemi,		— Gama ışınları fotoğrafisi,
3 üncü faz (kritik faz) : üç haftalık bir süre ile genel belirtiler : ateş, enfeksiyon odakları, adınam, baş ağrısı, granulositopeni, trombopeni artar, hemo-		— Kalınlık ve kapanma ölçümleri,
		— Sondaj ve yer sapma gereçleri,
		— Radyoindikatörler,
		— Elektrostatik yüklerin yok edilmesi,
		— Luminisan boyalar,
		— Cerrahi gereçlerin sterilizasyonu,
		— Besin maddelerinin konserve edilmesi,
		— Bazı analiz yöntemlerinin uygulanışı,
		— Radyoaktif minirafierin çıkarılması ve işlenmesi,

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
rağiller ve mide - barsak kanalı sıkayetleri, 4. Üçüncü faz : olgu iyiye giderse dinlenme fazında belirtiler ve hematolojik dinlenme fazında belirtiler ve 4. üçüncü faz : olgu iyiye giderse hematolojik değişiklikler geriler, veya ağırlaşan enfeksiyon veya kanamalarla ölüm. b. 700 - 800 rad'lık ve daha yüksek doz ile : Mide - barsak kanalı bozuklukları çok belirliktir, genellikle letaldir, -- Birkaç bin rad ile adinami, ataksi, kramplar ile ilk 48 saatte ölüm. c. 200 rad ile : hastane tedavisi gereklidir. d. 75 rad altında : görünür, klinik belirti yoktur, sadece kan tablosunda bazı değişiklikler olur. 2. Deri ve mukozalara etki -- Sınırlı bir deri bölgesine ve 500 rad'dan aşağı bir ışınlama söz konusu ise organ zararı yoktur, -- 600 rad'dan on-ondört gün sonra eritem on-dört günde kaybolur, hiperpigmentasyon bırakır, -- 800 rad ile eritem, deskuamasyon, en fazla üçüncü haftadadır, altı haftada kaybolur, kalan pigmentasyon daha çok ve daha sürekliktir (kuru dermit), Eksüdatif ışın dermiti : Bir defalık 1000 rad'lık dozdan sonra olur, eritemli bülö, eksüdatif deskuamasyon, 2.inci derece yanık, 2 ayda spontan sikatriss meydana gelir, pigmentasyon ve telenjektaziler kalır. Gerçek ışın dermiti : ağırlı ülserler vardır, bunların sikatrissleşmesi aylar sürer ve ağır zararlar kalır. Akut ışın dermiti : kısa sürede birkaç bin rad ile olur, hemen ağırlı bir hiperemi, birkaç saatte	3 ay	-- Reaktörlerde araştırma ve enerji sağlama, -- Radyoaktif maddelerin elde edilmesi ve kullanılmasına yarayan kuruluşlar, -- Işınlandırılmış atom yakıtlarının tekrar işleme sokulması, -- Atom artıklarının yok edilmesi, -- Radyoaktif materyalin taşınması, -- Araştırma laboratuvarları.

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
kızarma, şişme ve radyodermi. Geç ışın zararları : bir sefada 500 rad'a maruz kalan bir cilt kısmında sonradan en ufak bir doz bile (örneğin güneş ışınları) ağır zararlara yol açar, — Kronik radyodermi ciltte epiteloma apinezellülare gelişebilir.	5 yıl	
3. Göze etki : — 500 rad ile bir haftada göz kapak iltihabı ve konjonktivit, daha sonra kornea iltihabı, nekroz, telanjektazi, bulbusda ülserasyon, retinaksiyon, maruz kalma uzarsa lensde bulanıklık.	5 yıl	
4. Hematopoeze etki (kronik) : — Spesifik değildir; panmiyelopati, aplastik anemi, lökopeni, lökositoz.	10 yıl	
— Lökositler. 5. Kemiklere etki — Nekroz ve spontan fraktürler — Kötü tabiatlı (maligne) tümörler, osteosarkom, paranasal sinüslerde, processus mastoidus'de tümörler.	10 yıl	
6. Akciğer kanseri : — Bronşiyal karsinom gibi.	10 yıl	
7. Gonadlara etki : — Geçici veya sürekli sterilitte, amenore, oligo veya azosperm, fertilitteyi azaltan en küçük doz 150 rad'dır.	2 yıl	
Kesin tanı için :		
1. Dişten etki yapan ışınların ölçülmesi, parsiyel ve global dozimetri,		
2. İç kontaminasyonun ölçülmesi için total veya parsiyel beden spektrometrisi yapılır.		
3. Işıma maruz kalan işlerde çalışanların özel kuruluşlar tarafından sürekli denetimin ve hastalıkları halinde bu denetimi sonuçlarından yararlanır.)		
E — 2 Enfraruj ışınları ile katarakt		
— Lensin arka kutbundan başlayan bulanıklık, ön kapsüldeki yüzeyel lamellerinin ayrılması, bulanıklığın bütün lense yayılması, görme zorluğu.	3 yıl	— Cam sanayiinde ergimiş cam, çeşitli yapımında ve dökümhanelerde, ergimiş ve akkor haline gelmiş her türlü mader. katışımata çalışma, haddehaneler,

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
— Yüz cildinde kahverengi, kırmızı pigmentasyon, telenjektaziler.		— Saç yapımı, karpit yapımı. — Ergimiş materyalin içinde buhunduğu kaplar (ergitme fırınları, potalar).
B — 3 Gürültü sonucu işitme kaybı		
— Korti organındaki sensoryel hücrelerin zarara uğramasına ve kokleadaki dejeneratif değişikliklere bağlı, çoğu kez iki taraflı irreversibl, maruz kalma sona erdikten sonra ilerlemeyen işitme zorluğu veya kaybı, gürültüye uzun süre maruz kalmada iki dönem vardır :	6 ay	— Çekiçle, özellikle hava basınçlı çekiçlerle kaporta ve perçin işleri, — Metallerin, sac levhaların haddelenmesi, perdahlanması, yüzeylerinin düzeltilmesi, buhar kazanlarındaki kazan taşlarının parçalanıp çıkarılması, hava basmalı kumla temizleme ve metal püskürtme işlemleri, — Kalkma, zımbalama, çekiçleme, perçinleme, — Bazı testere ve planya makineleri, — Dokuma tezgâhlarında mekik vurması, tekstil sanayinde gürültü yapan diğer makine ve tezgâhlar, — Maden cevherlerinin parçalanması, kırma değirmenler, çekiçli, bilyalı değirmenler, titreşimli elekler, — Metal taşıyıcıların otomatik yüklenmesi, — Taş kesme, — Gaz türbinleri, kompresörler, aspiratörler, — Şahmerdan, buldozer, ekskavatör gibi gürültülü araçlarla yapılan çalışmalar (cadde, ev yapımı v.b.) — Motorların (pistonlu, jet v. b.) muayene edildikleri ve onarıldıkları, teste tabi tutuldukları işyerleri, — Tarak dubaları, demiryolu, denizyolu araçlarında kullanılan diesel motorları makine daireleri, — Havayolları (yer personeli, makd-nistler, uçucu personel v. b.) — Taşınabilir motorlu testerelelere ağaç kesimi, — Mülkçüler (caz).
a. İşitme yorgunluğu :		
— Salt sensoryel, geçici bir işitme azlığıdır.		
b. Manifestasyon dönemi :		
— İşitme azlığı veya kaybı irreversibldir, odlogramda tiptik olarak başlangıçta 4000 Hz. lik frekanslarda -V- şeklinde bir düşme görülür, sonra bu 500-2000 Hz. lik frekans alanlarına da yayılır; konuşmayı işitme zorluğu bu alanlarda ortalama 35 desibelilik bir işitme azalmasına uyar.		

(I — Gürültü zararlarının meslek hastalığı sayılabilmesi için gürültülü işte en az iki yıl, gürültü şiddeti sürekli olarak 85 desibelin üstünde olan işlerde en az 30 gün çalışmış olmak gereklidir.

II — Kesin tam için :

- 1 — Bilateral eşit odiogramı Yapılmalıdır. Değerlendirme sırasında 40 yaşımdan sonra her yaş için yarım desibelilik düşme fizyolojik azalma olarak hesaplanmalıdır.
- 2 — Odiometre, konuşma ve ton odiometresi olarak yapılmalıdır, fısıltı sesi ile yapılan konuşma odiometrisinin değeri yoktur.
- 3 — İş yerinde sağlığa zarar verecek derecede gürültü bulunduğu saptanmalıdır.
- 4 — Varsa işe girişte ve periyodik kontrol muayenelerinde çekilmiş odiogramlardan da yararlanılmalıdır.
- 5 — İşitme zararına yol açan travmatik, toksik, medikamentöz ve dejeneratif diğer etken ve nedenler giderilmelidir.)

B — 4 Hava basıncındaki ani değişimlerle olan hastalıklar

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
Akut : — normal basınçtan yüksek basınca ani geçişte baş ağrısı, kulak ve diş ağrıları (özellikle sağlam olmayan dişlerde), denge bozukluğu, — Normal basınçtan alçak basınca ani geçişte kulaklarda, yüz sinüslerinde, ağrı, karın ağrıları, bilinç kaybı, — Yüksek basınçtan normal basınca ani geçişte kaşıntı, subkutan anafizem, kas ve eklem ağrıları, dispne, kulak çınlaması, — İşitme kaybı, baş dönmesi, hipertermi, ödem, taşikardi, stenokardi, asfeksi, gaz embolisi, sonucu miyokard infarktüsü, nervöz bozukluklar, (öfori, psikoz bozukluklar, epilepsi, felçler), — Felçler (en çok alt ekstremitelerde) ve (Menier sendromu kalıcıdır) Geç zararlar :	3 gün	— Yükseklerdeki uçuşlarda uçak iç basıncının ani olarak düşmesi, — Yüksek basınçlı ortamda (caisson) çalışma, — Solunum cihazları taşıyan dalgıçlar, — Bunların süratle normal basınçlı ortama geçmeleri (son iki durum için).
— Kemik nekrozları, epifizlerde deformasyon (en fazla pelvis ve omuz kemik ve eklemlerinde)	10 yıl	

(Gerektiğinde rutin radyografik muayene yanında femur ve humerus başı tomografisinden yararlanır.)

B — 6 Titreşim sonucu kemik - eklem zararları ve anjionörotik bozukluklar

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
— Sırt ve bel ağrıları, vertebralarda artrozik değişimler, disk hernisi, vaskeropoz, — Doğrudan kemik-eklem zararları (eklem aralığında daralma, ekzostoz, osteoliz, osteoskleroz). Aynı yerler daha ender olarak omuz ve el eklemlerinde görülür, — El bilek kemikleri zararları : ağrı, el gücünde azalma, osteokondroz, Klenböck hastalığı, fraktür, psödoartroz, — Vasomotor bozukluklar, parmaklarda iskele, sensibillite, bozuklukları, ağrı, Raynaud sendromu, ender olarak gangren, — Yüksek frekanslı vibrasyonlarda (dakikada 10.000 - 50.000 gibi) : elde ve parmaklarda trofik ve sensitiv bozukluklar, parestezi, kramplar, kaslarda atrofi,	2 yıl	— Yapı makina ve araçlarını kullanma, — Helikopterle uçuş, — Zeminde titreşime yol açan sabit makineler, — Elle kullanılan hava kompresörlü gereçler (testere, freze, zımparalama, perdelama, delme v. b. makineleri) bunların madenlerde, taş ocaklarında, tersanelerde çelik sanayinde, metalurjide, yapı işlerinde, ormancılıkta kullanılmaları, - Ayakkabı sanayinde, derilerin düzeltilmesinde vibrasyonlu makine kullanılması.

(Tüm için :

1. Kemik - eklem zararlarında; radyografik inceleme,
2. Anjionörotik bozukluklarda;
 - a. Termoelement aracılığı ile orta parmağın dorsal yüzünde cilt sıcaklığı ölçümü «vardiyanın sonunda başlangıçtakinden 5-6 C° fazla olmalı»,
 - b. Bağlanarak 2 dakika dolaşımı durdurulmuş parmağın tekrar ısınması için 75 saniyeden fazla zaman geçmesi,
 - c. Parmak pletismografisi,
 gibi yöntemlerden de yararlanılır.)

B — 6, a Sürekli lokal basınç sonucu artiküler bursaların hastalıkları

— Aşağıda belirtilen bölgelerdeki burs cıdılarında kalınlaşma, eksuda, hemorajji, higroma, kronik bursit, kireçlenme, hareket zorluğu, üstteki ciltte indurasyon, iltihap, ağrı, fistül, — Bursitis prepatellaris, — Dizin iç yüzeyinde bursit, — Eksternal malleolar bursit, — Presternal bursit,	3 ay	— Diz çökerek yapılan çalışmalar (yer temizleyicileri, parke döşeyiciler, bahçıvanlar, bazı onarım işleri, kaldırım döşeyicileri), — Ata binenlerde, — Terzilerde, — Marangozlarda, — Madencilerde, — Dirsek dayalı olarak çalışanlarda,
--	------	---

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
- Boyun vertebraları proses-sus spinalislerinde (özellikle servikal 7 de) ve supakremi-yodeltoidal bursit, - Retro - olekranest bursit,		
B — 6, 6 Ağır yüklenme sonucu veter, veter kılıfı ve periest hastalıkları		
A. Tendosinovit		
- Aşağıda belirtilen bölgelerde lokal şişme, ağrı hareket lokal şişme, ağrı, hareket zorluğu, palpasyonla krepitasyon. (parmakta ve en fazla başparmakta), - Ekstansor kasların veter kılıfının daralması ile alteno-zan tendosinovit gelişebilir spontan veya basma ile şiddetli ağrı, ilerleyen ve irreversibl hareket sınırlan-ması (Quervain hastalığı) - Dirsek tendosinoviti - Müskülüs fleksor karpi ra-diyalis ve müskülüs eks-tansor karpi ulnaris ten-dosinoviti, - Müskülüs supraspinatus, müskülüs tibiyalis anteri-yör tendosinoviti.	3 ay	- Garson, kasiyer, ciltci, piyanist, dikişçi, daktilo, aralacı, çamaşır-cı v.b. - Sürekli kaldırma, çekme işleri, ağır eşya taşıma, kürek çekme, - Piyanist, duvarcı, trampetçilerde, - Kolun iş gereği sürekli abdüks-yon durumunda olduğu hallerde.
B. Periostit		
- Kasların kemiklere yapış-tıkları yerlerdeki periost'un ağrı yüklenmesi ve yinele-yen periost yırtılmaları so-nucu lokalize ve şiddetli ağrı, hareket zorluğu, epi-kondilit (tenis dirseği) - Metatarsların periostiti, - Olekranalji (triceps alanında periostit), - 2 ve 3 üncü metakarp böl-gesi, ön kol fleksor kasları periostit, - Ayrıca omuzda, Ağil veteri bölgesinde, krsta ilyaka ve vertabraların proses-sus spi-nalislerinde de periostit ola-bilir.	3 ay	- Uzun saplı gereçlerle (çekic, uzun tornavida, somun anahtarları v.b.) çalışmalarda, taş kırma, duvarcı-lık, toprak kazımı, elle ağır kal-dırma v. b. işlerde. - Ön kol kaslarının aşırı yüklenme-sini gerektiren işler, - Uzun zaman yürüyen veya ayak-ta durarlarda, - Yıkma çekicleriyle çalışanlarda, - Raspa, perdahlama v. b. işlerde.

B — 6, c Maden ocağı ve benzeri işyerilerindeki menisküs sararıları

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
— Yineleyen mikrotravmalarla menisküs, kısmen veya tamamen eklem yüzeyinden ayrılma, ağrı, ani eklem hareketsizliği, eklem faresi oluşumu.	3 ay	— Uzun süre diz çökerek veya çömelerek yapılan işler (maden ocağı işçileri, yer döşemecileri, parkeçiler, kaldırım döşeyiciler v.b.)

B — 6, d Fazla zorlama sonucu vertebra processuslarının yırtılması

— Boyun alt ve göğüs üst böl- gelerindeki vertebrae pre- susslarında yırtılmalar, ağrı ve hareket zorluğu	1 ay	— Kürekle çalışma, — Ağır yük taşıma.
--	------	--

B — 6, e Sürekli lokal baskı sonucu sinir felçleri (genellikle yüzeyel seyreden motor sinirlerde)

— Aşağıda belirtilen sinirlerin seyrettiği yerlerde yor- gunluk, parestezi, uyus- ma, karıncalanma, motorik felç ve trofik bozukluklar, — Nervus ulnaris ve nervus medianus felci — Karpel tünel sendromu (ner- vus medianus felci ile ilgili) — Nervus torasikus longus, nervus dorsalis akupula, ner- vus aksillaris felçleri, — Nervus fibularis communis felci, — Nervus tibialis felci, — Nervus radialis felci (ender).	6 ay	— Hava kompresyonlu gereçlerle çalışma, — Direklere dayanarak veya avuç- lardan güç alınarak yapılan iş- ler, süt sağma, kilisecilik, cam kesme ve yontma keski ile çalış- ma, ayakkabıcılık, telefon santral- cılığı, — Ağaç kesme demircilik, kürekle çalışma, spor (disk, çekiç, cirit), — El bükme'nin sürekli, aşırı ekstan- syonu ile yapılan işler (ülü, ça- maşır yıkama, kumaş veya baş- ka maddeleri kesme, biçme, bisik- lete binme.) — Ağır yüklerin omurda taşınması (hamallık, mobilya, çuval taşı- ma), — Uzun süre çömelerek çalışma (taş parke döşeme, asfaltlama işleri, bahçıvanlık, kundura mağazası tezgâhtarlığı), — Yere dayanarak diz çökmüş du- rumda çalışma (parke, fayans, v.b. döşeme, bahçıvanlık), — Müskülüs brakioradialis'in yine- leyen kontraksiyonu ile yapılan işler (trampet çalma, şoförlük v. b.)
---	------	--

(Kesin tanı için elektrodiagnostikten yararlanılır.)

E — 6, / Kas krampları

Hastalıklar ve belirtileri	Yükümlülük süresi	Hastalık tehlikesi olan başlıca işler
— İş gereği yapılması gereken hareket ile ilgili kas veya kas gruplarında tonik kramp oluşumu	1 ay	— Belirli kas veya kas gruplarının sürekli olarak aynı hareketin yapılması sonucu yüklendiği haller (daktilo, teleks, telgraf maniplesi v. b. ile çalışma), müzisyenler (kemane, piyano v. b.), bale yapıları, devamlı yün ve pamuk eğirme v. b.

E — 6 grubundaki bütün arızalarda kesin karar için etraflı bir iş analizi ve arıza ile saptanan çalışma şekli arasında tam bir uygunluk gereklidir.

E — 7 Maden işçileri nistagmusu

— Çok defa rotasyon nistagmusu, bazen vertikal, ender olarak horizontal veya eğri nistagmüstür. Yukarı bakma ile artar, aşağı bakma ile azalır; frekansı dakikada 100-400 arasındadır	0 ay	— Yeraltında uzun süre çalışanlarda, — Karanlıkta uzun süre çalışanlarda, — Gözün uzun süre belli bir noktaya bakmasını gerektiren işlerde, (lokomotif, makine v. b.)
— Görme bozukluğu, baş dönmesi, akomodasyon bozukluğu, güvensizlik duygusu.		

**26/5/1972 TARİH VE 7/4496 SAYILI BAKANLAR KURULU KARARI İLE
YÜRÜRLÜĞE KONULAN TÜZÜĞE EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN TÜZÜKLERİN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTEREN ÇİZELGE****Ek ve Değişiklik Getiren Yönetmeliği Yürürlüğe Koyan Kararnamenin**

Tarihi	Numarası	Farklı Tarihte Yürürlüğe Giren Maddeler	Yürürlüğe Giriş Tarihi
12/11/1978	7/16989	-	23/3/1979
13/3/1981	8/2532	-	8/4/1981
31/5/1985	85/9529	-	3/7/1985
12/5/1991	91/1767	-	26/5/1991